

XXIV
UNIVERSITAT CATALANA
D'ESTIU

*del 15 al 23 d'agost
del 1992*

PRADA DE CONFLENT

 Apple Computer

**La presència catalana a
Amèrica (1840-1992)**

- *Emigració econòmica i exili polític català al nou continent. Catalanitat i americanitat.*
- *El moviment associatiu català a Amèrica: centres, casals i societats mutualistes i benèfiques.*
- *Grups musicals, teatrals, religiosos, professionals, juvenils, esportius i de lleure, de la colònia catalana en terres americanes.*
- *Entitats culturals, grups polítics i organitzacions patriòtiques catalanes a Amèrica.*

Josep-Lluís Carod-Rovira
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a 2-4 d'11 del matí

INICIACIÓ ALS PAÏSOS CATALANS

- *Unitats mètriques bàsiques. Síllaba, ritme i rima. Tipologia de rimes.*
- *El vers. Cesures i hemistiquis. Esticomítia i encavalcament. Tipologia de versos.*
- *Les composicions. Mètrica sil·làbica. Tirades, estrofes i composicions.*
- *Les composicions. Mètrica accentual. Adaptacions catalanes de la mètrica clàssica. Les clàusules rítmiques.*

Josep Bargalló i Valls
dies 20,21,22 i 23, de 2/4 d'11 a 12 del migdia

Del Grup de Folk al Tradicionàrius (1967-1992): 25 anys de cançó d'arrels als Països Catalans

Repàs cronològic, amb audició de cançons en cassette i la presència d'alguns dels seus protagonistes. Els 25 anys de cançó d'arrels als Països Catalans transcorreguts entre la fundació del Grup de Folk i la consolidació del Tradicionàrius.

- El naixement del Grup de Folk.
- L'apogeu i la desaparició del Grup de Folk.
- Els difícils anys setanta i vuitanta per a la cançó tradicional.
- El naixement i la consolidació del Tradicionàrius (amb la presència de Jordi Fàbregas, líder del grup Primera Nota i ànima del Tradicionàrius)

Xevi Planes
dies 15, 16, 17 i 18, de 2/4 d'11 a 12 del migdia

La novel·la històrica catalana (1862-1882): 130 anys de *L'infantesa de Menatguens*

En la literatura catalana fou la novel·la històrica qui protagonitzà la represa del gènere, pràcticament mut des del s. XV en què veié la llum el Tirant lo Blanc.

Romanticisme i Renaixença coincidiren en el seu gust per la història i el desvetllar del nacionalisme arreu. Fou aquest esperit romàntic que infantà la novel·la històrica de la mà de W. Scott. El subgènere tingué un èxit extraordinari i de seguida conegué continuacions amb tons i intencions força diverses.

A Catalunya, l'esforç desvetllador de la Renaixença hi havia de trobar un vehicle adequat per a canalitzar-ne tant el patriotisme -la història era un bon calaix on cercar-ne arguments-, com per a donar empena a un gènere literari cabdal en tota literatura.

Jordi Tiñena i Amorós
dies 20, 21, 22 i 23, de 9 a 2/4 d'11 del matí

INICIACIÓ ALS PAÏSOS CATALANS

INICIACIÓ A LA LLENGUA

Nivell A: de comprensió i expressió oral. Les estructures més elementals de la llengua. Exercicis de lectura i conversa, amb material preparat per al curs.

Nivell B: d'estudi i revisió de temes ortogràfics, prosòdics i morfològics. Breus referències al llenguatge parlat o escrit segons els diversos registres. Exercicis pràctics de gramàtica, de lèxic i fraseologia sobre textos triats i fotocopiats.

Roser Latorre i Mercè Roca
cada dia, de 9 del matí a 12 del migdia

Nivell C (1): d'exposició, revisió i reforçament de conceptes gramaticals i lèxics difícils.
Exercicis pràctics d'anàlisi, de comparació i estudi del vocabulari i correcció del llenguatge, amb textos triats i fotocopiats.

Jordi Alberich
dies 15, 16, 17 i 18 de 9 del matí a 12 del migdia

Nivell C (2): Lèxic i terminologia: 1. El lèxic: Origen dels mots. Mots populars i mots cultes. Adaptació de mots cultes. Falsos derivats. Creació de mots en la pròpia llengua: derivació i composició. Aprofitament de mots existents. 2. Terminologia i neologia: terminologia, terme i concepte. Llengües d'especialitat. Recursos lingüístics en terminologia. Treball terminològic. Normalització terminològica: organismes de terminologia. La neologia; els neologismes. Classes de neologismes. Aspectes diversos dels neologismes. El calc. Formació de termes. Consideracions sobre els manlleus i els calcs. 3. Lexicografia: Obres lexicogràfiques en general. Tipus d'obres lexicogràfiques: criteris de classificació. L'ordenació alfabètica: la representació gràfica de fonemes; elecció del mot d'entrada; tipus d'ordenació dels mots compostos. La

INICIACIÓ A LA LLENGUA

informàtica en l'ordenació alfabètica. Característiques d'algunes obres lexicogràfiques: els diccionaris de llengua, les enciclopèdies, els diccionaris especialitzats. 4. El català científic i tècnic: la situació actual del lèxic i la terminologia en català. Breu introducció històrica: l'època clàssica i la decadència, l'època moderna, l'obra de Fabra (i contemporanis), l'aportació postfabriana. Problemes terminològics; els neologismes en català. Terminologia tradicional i terminologia moderna. Manlleus i calcs; recursos i perills. La fixació de la terminologia catalana. Influència d'altres llengües en el català. Exemples diversos de solucions terminològiques en català.

Minorització lingüística: factors quantitativs i qualitativs

- Oficialitat versus bilingüisme-minorització. Procés de patuesització: blaverisme, pactisme, barcos fantasmes i altres renúncies lingüístiques.
- Utilitat i necessitat lingüístiques. El català a l'ensenyament a Eivissa, usos i actituds (pares, alumnes i professorat).
- Actituds crítiques dels joves estudiants sobre temes lingüístics, socials, polítics etc. (Anàlisi basada en un recull d'opinions espontànies). El progrés, detonant de la substitució lingüística?
- Política lingüística respecte a la llengua nacional i a la interllengua.

Josepa Huguet, Blanca Serra, Bernat Joan, Carles Castellanos i Ma. Lluïsa Pazos
dies 20, 21, 22 i 23, de 9 a 12 del migdia.

SOCIOLOGIA DE LA LLENGUA

En aquest curs s'estudiaran novel·les que tenen com a eix o tema central la seducció.

També s'hi analitzarà alguna obra dramàtica i fins i tot s'hi donaran a conèixer assaigs inèdits sobre el particular.

En les diferents sessions de classe es parlarà d'aquella literatura en què la seducció és art, però també d'aquella altra en què s'executa amb males arts, coaccions i traïdoria. En les diferents sessions de classe es parlarà d'aquella literatura en què la seducció és art, però també d'aquella altra en què s'executa amb males arts, coaccions i traïdoria. En les diferents sessions de classe es parlarà d'aquella literatura en què la seducció és art, però també d'aquella altra en què s'executa amb males arts, coaccions i traïdoria.

Un altre aspecte a desenvolupar serà el de la disponibilitat amorosa, ja siga activa, passiva, d'un membre de la parella o de tots dos.

Finalment es tractarà de la seducció festiva i enjogassada, però no per això menys efectiva, del Tirant lo Blanc, com també s'hi tindrà en

compte la bàsicament interessada que trobem en el gènere negre. Entre altres, les obres objecte d'estudi i discussió seran: Bella del senyor , Les relacions perilloses , Casanova , Don Juan Tenorio , Lolita , El monje , L'amant , Madame Bovary , etc.

Mamuel Joan i Arayo
Catedràtic de Literatura Catalana
i de Història de la Llengua Catalana

16

INICIACIÓ A LA LITERATURA CATALANA

1. Aproximació teòrica: normativa, estàndard, registres i models de llengua (o d'estil).
2. Principis en què es fonamenta la construcció de la llengua nacional en la tradició catalana i en altres contextos europeus.
3. El debat dels darrers deu anys i la feina feta fins ara.
4. Els problemes del català: fragmentació i interferència. Possibilitats de planificació.

1. Objectius bàsics
2. Objectius bàsics

- Àries: el cop de cap endavant; la introducció de la modernitat i la provocació ideològica.
- Taure: l'erotisme primicer i l'avidesa tràgica; l'erudició amuntegadora.
- Gèminis: la dualitat i l'actuació; la contestació de les opinions establertes; síntesis, generalitzacions i escampaments.
- Cranc: la curiositat múltiple i dispersa; el sentimentalisme llunàtic; els laberints del món i el cau que arrecera.
- Lleó: monarquia absoluta, o paternalisme i filantropia; la protecció de desvalguts i la defensa de causes justes; la veu poètica infantil o ingènua.
- Verge: el recurs a Eros contra l'esglai de Thànatos; el tarannà crític i la vocació d'antòleg.
- Lliura: en cerca de l'equilibri entre sensualitat i espiritualitat: els bells àngels sense sexe i les noies pures que salven.

INICIACIÓ A LA LITERATURA CATALANA

- Escorpi: la unió del món dels morts amb el món dels vivents; els vampirs; el terror natal, els avantpassats i la tradició patriòtica.
- Sagitari: la recepció humana de les espurnes divines; el poeta visionari i el poeta satíric; l'ordenació de la política cultural.
- Capricorn: frondositat lèxica i lubricitat temàtica; retòrica i semiòtica.
- Aquari: la música de les esferes celestes: el ritme que no falla; entre el pastitx i l'enaltiment enriquidor del llenguatge de la tribu.
- Peixos: el pensament ondulant i la bona comunicabilitat; de la joventut rebel o idealista al pragmatisme o el realisme adults.

Joan Alegret
cada dia, de 9 a 24 d'11
del matí

Coordinador: Ramon Gual

La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la "Nova Europa"

- *Perspectives econòmiques, polítiques i socials.*

- *El pes de l'ecologia.*

- *El repte d'un territori.*

- *La liquidació d'una identitat.*

Quin futur espera a les comarques del Capcir, Cerdanya, Rosselló, Conflent i Vallespir?

Ramon Gual

cada dia, de 9 a 2:4 d'11 del matí

Conferències amb debat

- La revista "Sant Joan i Barres" reflex de les polèmiques lingüístiques a la Catalunya del Nord, *per Miquela Valls*

- Els eremitges de la Catalunya del Nord (amb diapositives), *per Joan Lluís Valls*

- Edició catalana a Andorra (*problemes i realitats*), *per Martina Camiade*

CONEIXEMENT DE LA CATALUNYA DEL NORD

- El material (llibres, revistes, publicacions diverses, fulls) de l'exili a la Catalunya del Nord, *per Dolors Serra*

- "El Punt", una experiència de setmanari a la Catalunya del Nord, *per Alà Baylac*

- 24 anys d'Universitat Catalana d'Estiu a Prada, *per Pere Verdaguer*

- Les publicacions del C.R.E.C. a la Universitat de Perpinyà, *per Joan Becat*

- Noves perspectives dels mitjans de comunicació a la Catalunya del Nord (ràdio, televisió, premsa), *per Pere Manzaneres*

- Els monuments de la nostra història: Sant Miquel de Cuixà, Sant Martí de Canigó, Serrabona, Castellnou, el Palau dels Reis de Mallorca, ... *visites comentades amb Pere Ponsich, Roger Justafè, Joan Raynal*

cada dia, de 2:4 d'11 a 1:2 del migdia.

Ja són ben coneguts del comú de la població els efectes dels hàbits alimentaris en la salut individual i, en general, en la prevalença de certes patologies. L'anàlisi de l'equilibri dinàmic alimentació-salut i dels problemes nutricionals més freqüents en el nostre país, arrel del trencament d'aquesta estabilitat, així com una introducció a la toxicologia alimentària i a la cadena alimentària, completaran un curs pensat per a ser pràctic i actualitzat,... sense caure en les "receptes".

Gonçal Hloveras i Valles i
Elus Serra i Majent
*Dies 15 i 16, de 9 a 12 del
migdia*

INICIACIÓ A LES CIÈNCIES DE LA SALUT

Les raons de l'existència, les conseqüències i les relacions entre ells dels sistemes sanitaris del primer i del tercer món, així com la voluntat o no de realitzar esforços reals per a fer arribar tots els pobles del planeta a la fita de la "Salut per a tothom l'any 2000", són fets que s'han d'analitzar en el marc de les relacions socio-político-econòmiques nord-sud i que, segons la concepció del món i de la solidaritat que es tingui, porten a models diferents de cooperació i, en concret, de cooperació sanitària. Introduït aquest marc, el curs vol incidir en la diversitat de concepcions pel que fa a la cooperació i, per tant, pel que fa a les associacions i les activitats de formació existents en aquest camp.

*Confrontar models, idees
i projectes d'una manera
constructiva pot ajudar
els assistents al curs,
sobre el que fem i per
què ho fem... i més en els
campes de la cooperació i
de la solidaritat.*

*Al 2011, presentants de Mon
33 Universitaris pel Tercer
Mon, Medicus Mundi,
Metges sense Fronteres,
Intermon, Vetermon i
Associació de Cooperants
de Catalunya
a l'acte d'obertura de l'11a
Fira d'Estiu a l'UAB*

20

INICIACIÓ A LES CIÈNCIES DE LA SALUT

*L'anàlisi introductòria de
les dues terapèutiques
alternatives considerades
amb una base científica
més marcada
s'estructurarà en dues
sessions inicials
dedicades a l'acupuntura
i a la medicina xinesa i
en dues sessions finals
d'acostament a
l'homeopatia i a les seves
bases de diagnòstic i de
tractament. Impartides
per titulats universitaris
de medicina, farmàcia i
infermeria i per professors
universitaris de la
Universitat de Barcelona,
aquestes sessions volen
donar una visió crítica
d'aquestes modalitats de
tractament... sempre en
conflicte amb la ciència.*

*Eina Vinas, Isabel Guàrdia,
Claudi Fauli i Trillo,
Xavier Díez i Elambrich,
Carme Hostalnou
després de l'acte d'obertura
de l'11a Fira d'Estiu a l'UAB*

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ÀREA DE CIÈNCIES

Coordinator: Juli Pardo

1. Origen de l'Univers

La cosmologia ha estat una de les branques del coneixement científic que més espectacularment s'ha desenvolupat en els darrers anys. La teoria estàndard que explica l'origen i l'evolució de l'univers; "The hot big bang" és l'objectiu d'aquest curs. L'interès ha crescut considerablement en les darreres setmanes amb la publicació dels nous descobriments del COBE, el satèl·lit que analitza la radiació de fons de microones. Al curs s'estudiaran les implicacions d'aquests descobriments en els models de formació de galàxies.

Vicent Martínez i Garcia
dins del fons de la foto del

ELS ORÍGENS

2. Origen de la sexualitat humana

L'evolució humana ha estat una de les més ràpides esdevingudes tot al llarg de la història natural. En certa manera, en menys de cinc milions d'anys, un conjunt de primats aconseguiren abandonar la selva tropical i transformar-se en homes. Diversos aspectes permeteren una ràpida i espectacular evolució: el bipedalisme, la neotènia i el progressiu augment del cervell ajudaren en aquesta extraordinària transformació. No obstant això, l'aparició d'unes noves pautes sexuals, en què les femelles es presentaven pràcticament tots els dies de l'any, va significar per a aquella primera humanitat una troballa irresistible. A partir d'aquest moment, el ritme evolutiu va canviar i es va iniciar un camí de complexitat, d'exploració entre homes i dones -d'una suggestiva i apassionament desconegudes fins al

moment- que va
modificar completament
la vida i l'estructura
social d'aquells primers
hominids.

5. L'origen de l'individu

ELS ORÍGENS

1. Per què les cèl·lules no poden ser infinitament grans?
2. La mitosi, una solució "assenyada".
3. L'aparició de la reproducció sexual suposà avantatges evolutius.
4. La gametogènesi: com reduir a la meitat la informació genètica de les cèl·lules.
5. La fecundació: recomposant una cèl·lula "sencera" de la qual parteix tot l'individu.

4. Les cèl·lules
i les seves formes

1. El procés de la vida
i el desenvolupament

Encara que no es pot dir que l'anàlisi matemàtica no existira abans de Newton i Leibniz, sí hi ha unanimitat en considerar ambdós els fundadors de l'anàlisi com a disciplina en crear el càlcul diferencial i el càlcul integral.

L'objecte dels seus predecessors era, entre altres, la construcció de tangents a corbes, l'obtenció de màxims i mínims i el càlcul de quadratures. I encara que van donar solució a molts problemes particulars, no van obtenir solucions generals per manca, principalment, d'un adequat mètode de càlcul. Aquest el proporcionaren Newton i Leibniz donant peu al naixement de la matemàtica moderna.

*J. Julia Toledo
Dia 17, de 9 a 10 del matí*

ELS ORÍGENS

El fenomen de la biopoesi va produir-se a la Terra fa aproximadament 3.800 milions d'anys, al principi de l'eó arqueà. Els primers organismes eren probablement similars a alguns grups de bacteris actuals; es podien alimentar de l'energia química acumulada en les abundants molècules orgàniques produïdes durant l'eó hadeà. La constant i intensa pluja de meteorits també va aportar molta matèria orgànica, produïda durant la formació del sistema solar. La matèria orgànica d'origen abiòtic acumulada sobre la Terra s'anomena "brou primigeni". Els diferents bacteris produïen moltes molècules que eren excretades al medi extern. Les molècules excretades podien, al seu torn, ésser utilitzades per altres bacteris per obtenir-ne energia. Aquest procés va donar lloc a cadenes tròfiques cada cop més llargues i, com a conseqüència, al reciclat dels elements. Aquest fet va resultar transcendental per al

manteniment de la vida sobre la Terra. L'aparició dels ecosistemes, o ecopoesi, va donar lloc als cicles biogeoquímics i, per consegüent, que no s'esgotessin els elements biogènics de la superfície de la Terra; cosa que hauria ocorregut en un temps màxim de 200 o 300 milions d'anys i que hauria determinat l'extinció de la vida.

Hom descriu els principals ecosistemes anaeròbics arqueans (els relacionats amb els cicles del S, del C, del N i del P), explica els productes originats en aquests cicles (matèria orgànica, sals inorgàniques, gasos - oxigen i nitrogen-) i analitza les conseqüències de l'activitat d'aquests ecosistemes per a l'evolució posterior del planeta: eó proterozoic.

Richard Fortin, 1972

Edició de la traducció: 1982

28

5. Origen dels continents i dels oceans

Suposant una antiguitat de la formació de la Terra d'uns 4500 milions d'anys, després de la separació en dues esferes concèntriques del nucli i el mantell, la diferenciació d'aquest provocà la formació de dues classes d'escorça: continental i oceànica. Cada una d'elles té una evolució particular i dona origen als continents d'una banda i al vas o les conques marines de l'altra. Per la seva part, fenòmens d'exsudació del mantell i de rentat de les roques emergides són la causa de l'existència de l'aigua del mar i de la seva salinitat.

Richard Fortin, 1972

Edició de la traducció: 1982

ELS ORÍGENS

Numerar ha estat una necessitat sentida per l'home des dels primers estadis de la cultura. Ha estat per això que, d'ençà dels primers estadis de civilització han aparegut distints sistemes de representació de quantitats i magnituds de distint tipus segons les cultures i els estadis d'evolució dels sistemes numèrics.

El nostre sistema de numeració ens resulta tan familiar que sovint no tenim en compte el llarg devenir experimentat per les xifres, tant en la recerca de la simplificació escriptuària, com en el seu paper d'eina aritmètica. En aquest curs, tractarem aquest apassionant procés des d'una perspectiva transcultural, partint dels primers sistemes numèrics, fins acabar en la consolidació de la numeració posicional -amb la revolucionària adaptació del zero- en el món occidental.

Vicent L. Salavert

17 i 20, de 9 a 10 del matí

ELS ORÍGENS

A la primera sessió es parlarà dels aspectes més biològics de l'origen i l'evolució del llenguatge, seguint sobretot el treball de Lieberman (1975-1984) i aportacions d'altres investigadors.

Veurem quins són els correlats fisiològics i neurològics de l'actuació lingüística en els humans, allò que la fa diferent de la capacitat comunicativa pròpia d'altres espècies i la història evolutiva d'aquesta habilitat cognitiva, incloses diferents consideracions sobre la gènesi del llenguatge. També parlarem dels diferents punts de vista sobre l'existència i les característiques de l'àrea de la parla al cervell i d'un putatiu òrgan mental del llenguatge (lateralitat, localització etc.).

A la segona sessió comentarem les teories de la monogènesi i la multigènesi del llenguatge i els estudis fets per Cavalli-Sforza (1988-1992) comparant la genealogia ètnica humana i la genealogia

lingüística. Parlarem del mètode comparatiu de reconstrucció que permet reconstruir elements lingüístics de llengües mortes i d'altres mètodes no tan ortodoxos usats per arribar a les supertamílies. Finalment, parlarem del canvi lingüístic: com es produeix la diversificació d'una llengua mare en diverses llengües, la variabilitat inherent a les llengües que permet aquesta diversificació i la classe d'evolucions possibles i impossibles.

*Enric Vallibona
Le 17 de setembre de 1991
a les 10 hores*

30

9. L'origen de les espècies

Amb la publicació de L'origen de les espècies (1859) Charles Darwin presenta la selecció natural com el mecanisme fonamental per a l'origen i l'evolució de les espècies i es converteix així en el pare de la teoria de l'evolució.

Però, no és fins als anys quaranta que, amb la síntesi dels coneixements genètics i del concepte darwinian de selecció natural, sorgeix la moderna teoria sintètica de l'evolució.

Us propose una mirada vers aquesta teoria i que us fixeu especialment com les poblacions poden esdevenir espècies.

*Enric Pascual
Le 17 de setembre de 1991*

ELS ORÍGENS

*Què és l'home? D'on ve?
Cap on va? Les dues
primeres d'aquestes
terribles preguntes van
ser contestades al segle
passat per Charles
Darwin. Per a la tercera
no hi ha resposta, però
les idees de Darwin, pare
de l'ecologia tant com de
la biologia evolutiva, són
la clau per a poder
planificar el nostre futur.
La psicologia,
l'antropologia, la
filosofia, la història,
l'economia i fins i tot la
política no sols tenen
circumstàncies
biològiques inevitables,
sinó que no tenen sentit
fora d'un marc evolutiu,
ecològic i genètic.
En comptes de seguir la
tradició dels "homes de
lletres", que generalment
han rebutjat les propostes
procedents de la biologia
que envaïen els seus
àmbits acadèmics, és
arribada l'hora de
mamprendre una
revolució darwinista en
les humanitats.*

Agustí Galiana
dins 16, de 10 a 11 del matí

*Hom exposarà les
diverses teories i creences
sobre l'origen de la vida
(biopoesi) i la seva
connexió amb l'origen
del càncer. Els relats
creacionistes seran
objecte d'una breu
menció i crítica. La
generació espontània
s'explicarà des dels
postulats d'Aristòtil fins al
rebuig pels experimets de
Pasteur. Es tractarà la
teoria de la panspèrmia
còsmica en la seva
expressió clàssica
(Anaxàgores) fins a la
contemporània (Crick),
com a possible explicació
d'un origen extraterrestre
de la vida. Hom
proposarà l'evolució
química com a la més
plausible explicació de
l'origen de la vida per
causes naturals. El lligam
entre l'origen de la vida i
el càncer serà delineat.*

Alfred Giner Sorolla
dins 21 i 22, de 9 a 10 del
matí

ELS ORÍGENS

- Termodinàmica i autoreplicació: *L'aparició d'estructures i l'increment de diversitat en sistemes biològics oberts lluny de l'equilibri ha estat un dels temes en què s'ha concentrat l'atenció de la termodinàmica de processos irreversibles. El comportament dels sistemes lluny de l'equilibri pot dur a una autoorganització en estructures dissipatives. En aquesta conferència examinarem els aspectes termodinàmics de l'autoreplicació molecular i, en particular, el model d'hipercicles autocatalítics d'Eigen com a model simple de dinàmica prebiòtica.*

19 de juliol de 2011

ENVELLIMENT CEREBRAL I SENILITAT

1. Deteriorament cognitiu en l'envelliment normal:
Intel·ligència fluida i cristallitzada. Dèficit de memòria benigne. Alentiment motor i del processament cognitiu. Deteriorament de les funcions espacials i perceptives. Repercussions laborals i socials de les pèrdues cognitives.
2. Canvis morfològics cerebrals associats a l'envelliment: *Pèrdua de massa cerebral difusa. Degeneració selectiva d'estructures cerebrals. Relació entre els canvis neuroquímics i neuroanatòmics i el declivi intel·lectual.*
3. Processos patològics del deteriorament mental: *introducció a les demències: Malaltia d'Alzheimer, demències vasculares, demència subcortical, demència en la SIDA, deteriorament intel·lectual en altres malalties degeneratives del sistema nerviós.*

Carme Junqué
dia 22, de 10 a 11 i dia 23,
de 10 a 12 del migdia

l'anàlisi jurídica del contingut del tractat, no tant a partir d'una recensió i un comentari detallat del seu text articulat, sinó únicament dels aspectes més significatius i que poden marcar amb més intensitat el desenvolupament futur de la unificació econòmica i política europea.

Finalment, el darrer conjunt de temes que s'exposaran al llarg del curs faran referència a les perspectives generals del procés d'unitat europea que han sorgit com a conseqüència de la signatura del tractat, tot fent també un èmfasi especial en el paper polític-institucional de Catalunya dintre de l'esmentat procés.

Narcís Mir
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a 2/4 d'11 del matí

CIÈNCIES SOCIALS

Els vells estats europeus, el triangle jacobi

Després del no danès a Maastricht, queda clar que hi ha dues Europes possibles. I que les nacions de baixa demografia, tinguin estat o no, no comparteixen el model que volen imposar els grans estats. Aquests configuren una Europa mimètica amb la seva visió jacobina: centralitzada, burocràtica, sense tenir present el principi de la subsidiarietat. Aquests estats jacobins, bàsicament, es situen al triangle Roma, Londres, Madrid, amb centre a París. Ara mateix, aquests estats, vells dinosaures incapaços d'evolucionar, travessen profundes crisis de legitimitat que l'emergència dels nacionalismes sense estat només fa que confirmar. Escocesos, irlandesos i gal.lesos, corsos i bretons, catalans, bascos i gallecs, llombards, tirolesos i sards actuen de catalitzadors en el procés de desagregació dels estats-nació de l'occident europeu, pas necessari per a la construcció d'una sòlida unitat europea.

Josep Huguet
dies 20,21,22 i 23, de 2/4 d'11 a 12 del migdia

Es presentarà una reflexió sobre el fenomen de la creixent interconnexió de l'activitat econòmica dels diferents països. Tractant de veure de quina manera la intensificació de les relacions econòmiques afecta l'autonomia en la presa de decisions polítiques i significa una modificació del caràcter dels "vells" estats nació. Es posarà l'èmfasi en el procés cap a la unificació europea iniciat amb la constitució de la CEE i en quin és (i quin pot ser?) el lloc de Catalunya.

Muriel Casals
*dies 20,21,22 i 23, de 2-4
d'11 a 12 del migdia*

CIÈNCIES SOCIALS

És als mercats locals on s'han creat els instruments que permeten als fluxos econòmics viatjar pel temps i l'espai. Des de les taules de canvi medievals a les xarxes de telecomunicació bancàries modernes, a l'home li ha calgut crear una virtualitat que permetés la comunicació. Les transaccions internacionals de capitals completen l'esquema de l'intercanvi a través de les fronteres estatals. L'anomenada balança invisible de capitals ens dona la referència de com es completen i diversifiquen els intercanvis de l'economia internacional. Només amb les transaccions de mercaderies i serveis reals no tindriem un esquema complet d'aquests fluxos.

Alfons Almendros
*dies 20,21,22 i 23, de 2-4
d'11 a 12 del migdia*

**Problemes
mediambientals a escala
regional i a escala global:
anàlisi de casos concrets**

Hom analitza amb un cert detall alguns casos concrets de la problemàtica mediambiental que tenim plantejada a Catalunya i a nivell supraregional i global, se'n passa revista des del punt de vista de l'ecologia i es comenten solucions, colls d'ampolla i inconsistències en la sensibilitat dels ciutadans i en les polítiques de les administracions. Aquests casos concrets versaran sobre: a) les amenaces a la biodiversitat (extinció d'espècies i contraselecció); b) la degradació dels ecosistemes i la necessitat de la protecció de la natura; c) l'erosió, la pèrdua de fertilitat dels sòls i l'estigma de la fam; la contaminació del nostre hàbitat; d) el canvi climàtic global i allò que hi ha al darrere de l'efecte hivernacle, el forat d'ozó i l'hivern nuclear; e) som sis (mil)milions, o Nord contra Sud, novament.

Joandomènec Ros
dies 15, 16, 17 i 18, de 2 a 4
d'11 a 12 del migdia

**La independència de
Catalunya a l'Europa
mediterrània occidental**

CIÈNCIES SOCIALS

1. Evolució històrica, nacional i política dels pobles de la Mediterrània occidental.
2. Contra la trinitat prèvia, el quart estat: Catalunya, de classe treballadora.
3. La fal·làcia de l'independentisme regionalista. La veritat de la independència nacional.
4. La lluita d'independència. Pautes generals i especificitats catalanes.

Josep Guia
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a 2
4 d'11 del matí

**Migracions i conflicte
interètnic: del *melting pot*
al *ghetto***

- El *melting pot* americà i
els seus límits. Les
situacions actuals a
Amèrica.

- El fenomen colonial i
les migracions europees.
La descolonització i les
seves seqüeles.

- La immigració als països
europeus: les migracions
internes, les
immigracions

postcoloniales i les altres
immigracions no
europees. El cas dels
turcs i dels magrebins.

- El paper dels immigrants
a Europa. La qüestió de la
segona generació.

Integració, identitats,
nacionalitats territorials i
transnacionalitat.

Perspectives després de
Maastricht.

Joan Becat
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a
2-4 d'11 del matí

CIÈNCIES SOCIALS

La "invenció" del
fanatisme

Des de la perspectiva de
la sociologia del
coneixement, el
"fanatisme" és analitzat
com a una categoria
política utilitzada per a la
desqualificació de
l'adversari que posi en
qüestió la racionalitat
dominant.

Així, "fanatitzant-lo",
l'adversari serà percebut
com a enemic perillós i
esdevindrà portador
d'irracionalitat,
d'intolerància i dels
gèrmens de la destrucció
de la modernitat. És a dir,
que en quedarà justifica-
da l'anihilació.

Des d'aquesta perspecti-
va, doncs, no hi ha
"fanatismes" sinó
"processos de
fanatització" de
l'adversari, amb
l'objectiu d'expulsar-lo
de l'univers simbòlic
dominant.

S'analitzaran processos
de fanatització de
fenòmens socials
concrets, com ara l'Islam,
el nacionalisme etc.

Salvador Cardús
dies 15, 16, 17 i 18, de 2-4
d'11 a 12 del migdia

La presència de cultures no-occidentals a Europa i el futur d'aquesta presència ens fan reflexionar sobre molts punts d'interès tant per als europeus submergits en la seva cultura i psicologia del consum, com per als que vénen de fora amb intencions de trobar una millor qualitat de vida en una realitat que pot arribar a ser la tomba de moltes il·lusions innocents. Què els permet o exigeix el curs que s'ha traçat Europa? Adaptar-se, o estancar-se i buscar refugi en els ghetti, o rebel·lar-se!

Pius Alibek

dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a 2:4 d'11 del matí

CIÈNCIES SOCIALS

1. Els poders invisibles: l'envelliment dels sistemes democràtics. Les noves estructures del poder. La despolitització.

Les perversions democràtiques.

2. El triomf de la tecnocràcia: l'èxit de la política al marge dels valors. La crisi de les ideologies. La recerca d'una fonamentació del consens social i polític.

3. La nova cultura democràtica: dels drets dels pobles a la responsabilitat comuna respecte als problemes globals. Els valors consensuats i la diversitat cultural.

4. Hipòtesis de futur: la substitució dels estats per unitats polítiques més raonables. La subsidiarietat. La creació d'una nova cultura de la pau, la cooperació i el benestar. L'ètica al poder.

Fèlix Martí

dies 20, 21, 22 i 23, de 9 a 2:4 d'11 del matí

- Marxisme, socialisme,
comunisme; qüestió de
noms.

- L'experiència soviètica i
les altres.

- Les vies de l'esquerra
avui i demà; la crisi de
les ideologies. Les
assignatures pendents.

- La transformació de la
natura, de la societat i de
l'home; ponderació de la
necessària modèstia.
Més generalment, la
finalitat del seminari és la
de fer una reflexió, amb
la mica de distància que
ens donen els
esdeveniments i fora de
tot partidisme, sobre la
significació d'una
ideologia històrica, les
seves materialitzacions i
el seu possible
rejoveniment.

Pere Verdaguer

dies 20, 21, 22 i 23, de 2-4
d'11 a 12 del migdia

CIÈNCIES SOCIALS

*A pesar de les bones i les
males voluntats en
contra, el vell
nacionalisme etno-
cultural recupera un
protagonisme indiscutible
per a la història del nostre
temps. I això en els dos
vessants, racional i
irracional, que des d'un
principi ha manifestat.*

*Des del nacionalisme
dinàstic i d'estat, fins a
certes formes de neo-
tribalisme actual, hi ha
una història d'alternances
i de barreges no sempre
fàcils de distingir. Però
aquesta distinció, i la
revisió d'aquesta història,
són imprescindibles si no
volem provocar i patir
confusions insostenibles.
Si no aclarim la història i
els conceptes, podem ser
tots víctimes -almenys
víctimes mentals- d'un
intent ben interessat de
criminalitzar la idea
mateixa de
"nacionalisme". Aquest
és el tema de les quatre
sessions del curs, que
començarà parlant del s.
XVIII i acabarà amb la
darrera versió de les
guerres balcàniques i el
nou despotisme dels
estats.*

Joan F. Mira

dies 15, 16, 17 i 18, de 2-4
d'11 a 12 del migdia

L'evolució del sistema onomàstic als Països Catalans (antroponímia-toponímia)

Llenguatges no verbals i diversitat cultural

Els noms propis de persona (antroponímia) i de lloc (toponímia) constitueixen un dels signes d'identitat més clars de les persones i dels pobles. A més, pel seu caràcter permanent són una font valuosa d'informació històrico-lingüística. Després de la descripció de les peculiaritats de l'onomàstica dins la lingüística general, farem una anàlisi dels sistemes antroponímics històrics dels Països Catalans fins a la constitució del sistema actual (noms + dos cognoms); a continuació estudiarem la història dels noms de lloc catalans i la problemàtica del seu manteniment actual.

Josep Moran
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a 2-4 d'11 del matí

CIÈNCIES SOCIALS

*- Signes, gest i espai.
Signes i codis.
Aproximacions científiques a l'observació i la interpretació del gest.
Llenguatge verbal i llenguatge no verbal.
Classificació del gest.
Espai personal i social.
Territori.
- Característiques físiques. El cos. Artefactes i elements auxiliars.
- El paralenguatge.
Senyals vocals.
Característiques.
- El moviment del cos.
Moviments i significació.
Conducta tàctil.
Expressions facials i contacte visual. El gest català.*

Miquel Pueyo
dies 15, 16, 17 i 18, de 2-4 d'11 a 12 del migdia

1. Els grans agrupaments ètnics. Els pobles llatins, germànics, eslaus, escandinaus, celtes i fino-úgrics. Els aïllats: bascos, lapons, grecs, turcs, lituans. 2. Europa nació a nació: de Portugal a Rússia, de Lapònia a Malta. 3. La base dels models nacionalistes europeus: el territori i la població a l'oest, al món germànic i a l'est. 4. La influència de la política. Estils d'actuació. Nacionalismes molls i nacionalismes durs. Nacionalismes amb estat i sense. Nacions centrals i nacions satèl·lit.

Vicent Partal
dies 20, 21, 22 i 23, de 9 a
2,4 d'11 del matí

CIÈNCIES SOCIALS

El curs pretén, en línies generals, aprofundir en el coneixement del fet militar i el seu abast tant a nivell internacional, a l'estat espanyol, com a casa nostra. Reflexionar sobre les diverses eines que tenim a l'abast per a desobeir el poder de cara a avançar cap a una organització social i política més justa i solidària. Obrir un debat en referència a la interrelació amb altres camps de lluita des de la perspectiva de l'antimilitarisme i el pacifisme. Plantejar quines poden ser les aportacions que es recullen del bagatge antimilitarista cap al fet nacional i al seu alliberament.

Núria Clotet i Jordi Muñoz
dies 20, 21, 22 i 23, de 2:4
d'11 a 12 del migdia

4. L'estrés i l'envelliment cerebral: *Canvis hormonals i neurals relacionats amb l'envelliment en animals. Importància de l'estrés: possibilitats de prevenció. Possibles extrapolacions als processos de senilitat en humans.*

**Albert Fernández-Teruel
i Rosa M. Escorihuela**
*dia 22, d'11 a 12 del
migdia*

**El continent europeu en
el sistema internacional
de la postguerra freda**

L'objectiu de les sessions és passar revista als principals canvis esdevinguts al sistema internacional d'ençà de la caiguda del mur de Berlín des de l'òptica europea (pan-continental i comunitària). Hom s'interrogarà bàsicament sobre com acarar la cooperació, els conflictes i la seguretat en un món creixentment interdependent i regionalitzat amb una única superpotència político-militar i un "poder civil" (Comunitat Europea) força capficat en el seu procés d'integració i en l'articulació de la Nova Europa. La desmembració de l'antic bloc de l'Est, amb els problemes que se'n deriven, servirà com a exemple i fil conductor de l'anàlisi.

Rafael Grasa
dia 20, de 2:4 d'11 a 12;
dia 21, de 9 a 12; dia 22,
de 9 a 2:4 d'11.

**El tractat de Maastricht i
el procés d'integració
europea**

El curs té com a objectiu fonamental oferir una visió panoràmica, però completa i sistemàtica, del contingut del Tractat sobre la Unió Europea signat a Maastricht i de les perspectives que s'obren en el procés d'integració econòmica i política d'Europa a partir del moment que l'esmentat tractat entri en vigor.

En primer lloc, s'explicaran d'una manera genèrica les característiques bàsiques del que ha estat fins l'actualitat el procés d'integració que han impulsat les Comunitats Europees, tot dedicant una atenció especial a aquells dels seus aspectes que són clau per a poder entendre les modificacions que en aquest procés introdueix el tractat de Maastricht. El nucli fonamental del curs se centrarà en

CIÈNCIES SOCIALS

Perspectives d'una
cinematografia europea

1. El quadre general. Pluralitat lingüística i riquesa cultural. Atomització productiva i de mercat. Les perspectives d'una Europa Unida: avantatges i inconvenients. La gran modificació del mapa europeu dels darrers anys i les seves conseqüències en les indústries audiovisuals.

2. Característiques històriques de la producció cinematogràfica a Europa. Tipus de finançament. El concepte de productora. Models productius; lliure empresa, empresa d'estat i sistemes mixtos. La formació professional.

3. Europa com a mercat cinematogràfic. Característiques sociològiques dels públics europeus. Diversió pública, bé cultural i creació artística. El problema dels països i les cultures sense estat.

4. Les raons d'una crisi perpètua. Les invasions americanes, el "portavions britànic" i els

"pops" multinacionals. Intents de proteccionisme i de col.laboració.

5. L'impacte de la televisió i del vídeo. Televisions públiques, privades i locals. La "Via Satèl.lit" i el cablejat. La destrucció del parc de sales cinematogràfiques. La televisió com a mercat per als films i l'explotació del vídeo domèstic. Formes de col.laboració entre cinema i TV: encàrrecs, co-produccions i adquisició de drets d'antena.

6. Els reptes d'una producció europea. La defensa de les llengües i les cultures. L'Europa com a Casa Comuna i les modificacions dels mapes polítics. Els organismes supra-estats.

ART I LITERATURA

Miquel Porter i Moix
dies 20, 21, 22 i 28, de 2-4
d'11 a 12 del mes

Les relacions de l'art i els artistes catalans amb Europa han estat una de les característiques constants durant tot el segle XX. És molt conegut, per exemple, el que ha representat París per a molts artistes catalans durant la primera meitat de segle. Aquestes relacions, tot i que han variat, s'han mantingut després de la guerra civil i durant tot el franquisme. L'aïllament cultural en què es trobava el nostre país en aquest període provocava que els creadors més inquiets sortissin a l'exterior per cercar noves experiències, una formació més completa i una informació posada al dia. Després del franquisme, les relacions s'han normalitzat de manera que cada cop són més nombrosos els contactes i els intercanvis en un i altre sentit. El curs pretén donar a conèixer, explicar i fer comprendre tant l'art i els artistes catalans

contemporanis com les relacions, influències i intercanvis que s'han establert entre ells i els seus homònims europeus.

- Els antecedents. Els modernistes, Picasso, Miró, Dalí etc. París capital de l'art.
- Tàpies i la seva generació. Els anys cinquanta i seixanta. De París a Nova York.
- Els conceptuals. Els anys setanta.
- El retorn a la pintura. Els anys vuitanta i l'actualitat. Barceló, Susanna Solano etc. Les relacions a Europa a partir del 1993.

ART I LITERATURA

El curs giravolta, en una primera part, a l'entorn del text Una nació sense Estat, un poble sense llengua?, més conegut, d'ençà la seva difusió a finals del 1979, començaments del 1980, com a "manifest" d'"Els Marges". Se'n fa una lectura partint del seu moment històric concret i, en una segona part, una relectura des de l'actual circumstància "tres olimpíades -és a dir, dotze anys- després". La valoració global que en resulta amb referència a la situació social de la llengua avui dia es veu exemplificada, en una tercera part, a propòsit de problemes formals i funcionals amb què topa la creació literària en català.

Josep Murgades
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a
2 i 4 d'11 del matí

ART I LITERATURA

1. El seu compromís cívic i polític. 2. Les gramàtiques: una obra difusora. 3. Les rondalles valencianes: una tradició recollida. 4. La trilogia El Cicle de Cassana: un món retratat.

Ma. Dolores Gea i Valor
dies 15, 16, 17 i 18, de 9 a
2 i 4 d'11 del matí

- El teatre català al Rosselló. El marc històric, cultural i polític. Llengua i llengües. Examen de la bibliografia (la tradició oral, impresa i manuscrita). Les col·leccions de teatre. Estat actual de les investigacions.

- Els cicles teatrals: teatre litúrgic, profà, nadalenc, passionístic, hagiogràfic, les pastorals, els joglars. Les traduccions franceses i italianes. Les festivitats públiques religioses i profanes: Corpus, Assumpció, Concepció, festes gremials barroques. Els elements parateatrals en la festa. Valoració crítica d'aquestes obres. El seu lligam en el context del teatre dels Països Catalans.

- L'organització de l'espectacle teatral: la casa de comèdies de Perpinyà. El lloc de la representació. Els escenaris medievals. Actors, música, vestuaris. Les preceptives teatrals. Els permisos de representació. Didàctica de les obres teatrals. Teatre llegit i teatre representat.

- El teatre a través dels textos. Lectura comentada de fragments d'obres escollides.

ART I LITERATURA

Pep Vila

dirs. 18, 19, 21 i 28, de
d'11 a 12 del migdia

*El segle XVIII europeu,
l'època determinada per
la culminació i el
desintegrant d'una
cultura secular -la del
Barroc- i pel naixement i
el desenvolupament de la
que sorgeix de
l'Enciclopèdisme i de la
Il·lustració, és sens dubte
el període més
centralitzador,
aglutinador i
homogeneïtzador de la
història del nostre
continent. Pel que fa a
casa nostra, l'escissió dels
Països Catalans en dues
zones polítiques
d'influència sovint
oposada, així com la gran
diferència de poder i de
prestigi exterior que es
dóna a nivell europeu
entre París i Madrid, fan
que la situació
econòmica i cultural
d'ambdues parts de
l'antic regne vagi
divergint progressivament
al llarg del segle.
El propòsit de les quatre
classes no és pas el
d'analitzar el segle XVIII
a casa nostra, ni tan sols
el fet musical durant*

*aquest període. Allò que
sí que oferiran és la visió
des d'un angle diferent de
la nostra activitat musical
del Set-cents.*

ART I LITERATURA

Josep Dolcet
dies 15, 16, 17 i 18, de 24
d'11 a 12 del mediu

- Música i lluita de classes.
- La forma cançó com a vehicle d'idees.
- Els usos musicals del Tercer Estat en el context del pas del Feudalisme al Capitalisme.
- La veu popular en el món industrial dels segles XIX-XX.
- El paradigma americà. Desenvolupament de la cançó social americana. Exportació d'un model.
- El cas català. Podem parlar de cançó social a Catalunya?

Jaume Carbonell
*La cançó social i la lluita
a l'Estat del món*

48

ART I LITERATURA

Hom convé a denominar Franja de Ponent el territori de parla catalana situat al límit occidental del Principat i format per les comarques de Ribagorça, Llitera, Baix Cinca, una petita part de la Ribera d'Ebre, una part de la Terra Alta, i Matarranya, enumerades de nord a sud.

D'antuvi, abans de qualsevol altra consideració, caldrà dir que totes aquestes comarques es vinculen entre si en raó de la problemàtica comuna que es genera en tenir la llengua catalana com a vehicle normal de comunicació i estar, alhora, sota l'administració aragonesa.

Per poder fer un estudi, des d'un punt de vista històric, creiem oportú fer la següent divisió: el Comtat de la Ribagorça (inclou les actuals comarques de la Ribagorça i la major part de la Llitera), el Baix Cinca i les terres de la dreta de l'Ebre (zona del Matarranya).

En aquest treball
col·labora

Enric Soler

Especialitzacions traductores. Especificitat de la traducció literària. Coneixement de les llengües de partida i d'arribada, marc literari i referències antropològiques. Transcodificació i adaptació. Detall i globalitat. Literalitat. Equivalència. Paràfrasi. Pràctiques i exemples.

Joaquim Mallfrè
16, 20, 21, 22 i 28, de 24
i 11 i 12 del migdia

ART I LITERATURA

- *El desenvolupament de paràmetres positius/negatius al llarg del segle XIX.*
- *La formació i les idees lingüístiques de Manuel J. Zanelo.*
- *L'entusiasme i l'autodidactisme d'en Constantí Llombart.*
- *L'heterodòxia valenciana enfront de la perspectiva fabrística i de les innovacions de l'Avenç.*

Lluís Alpera
15, 16, 17 i 18, de 24
d'11 a 12 del migdia

*Amb el suport de l'Institut
del Teatre*

*Les quatre sessions es
dividiran en els temes
següents: Batxillerat
accelerat. L'herència del
teatre independent. Els
creadors. Condicions de
producció i polítiques
teatrals.*

*Catalunya va estar
esborrada del mapa
teatral des del 1940 fins
als anys seixanta,
moment en el qual
apareixen les companyies
que, malgrat la falta de
tradició, han sabut crear
un teatre dinàmic amb un
segell propi.*

*Encara avui es viu dels
esforços fets per creadors
i professionals que van
començar a exercir de
manera quasi clandesti-
na. En alguns casos no
s'ha fet justícia als
pioners. L'autodidactisme
del teatre independent
impregna encara ara en
bona part el teatre català.
Qui són els autors i els
directors del teatre català
actual i quin és el seu
paper en el marc
nacional i internacional.*

*Anàlisi de les polítiques
teatrals de les diverses
institucions en l'àmbit
català i les seves
influències en la
producció i, en
conseqüència, creació
d'espectacles teatrals.*

ART I LITERATURA

Albert de la Torre
i
Marta Serra

Panoràmica sociolingüística d'alguns països europeus que han estat notícia recentment: Lituània, Eslovènia, Croàcia, Llombardia, Escòcia, Alemanya, Ucraïna i Bielorússia

Amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística (Generalitat de Catalunya)

El curs parteix de dos supòsits. El primer és epistemològic: la sociologia aplega el conjunt de ciències socials dedicades a explicar les relacions entre llengua i societat. El segon és ontològic: la situació social de la llengua equival a la dimensió comunicativa de les relacions socials. A partir d'això, s'analitzaran d'una manera interdisciplinària -tenint en compte, per tant, els aspectes geogràfics, històrics, politològics etc- cadascuna de les situacions sociolingüístiques dels països següents: Lituània, Eslovènia, Croàcia, Llombardia, Escòcia,

Alemanya, Bielorússia i Ucraïna. El públic al qual s'adreça el curs no ha de tenir informació específica sobre el tema.

Al final del curs, l'estudiant ha d'assolir uns coneixements sobre un ventall de situacions reals, que li han de permetre deduir conclusions aplicades a altres situacions diferents de les analitzades, així com inferir conclusions generals. Les classes s'acompanyaran de diapositives.

SOCIOLINGÜÍSTICA

Marc Leprêtre i Jordi Banyeres
cada dia, de 2/4 d'11 a 12 del migdia

Coordina: Agustí Colomer

Dinamitador: Lluís Companys i de
Mallorca i de País Valencià
i el País Valencià (1868-1931)

- Les transformacions de la societat catalana.
- Introducció a les transformacions econòmiques, demogràfiques i urbanes.
- El model de creixement: Barcelona, capital de Catalunya.
- L'esgotament de la via insurreccional.
- El Sexenni Democràtic a Catalunya.
- Resistència a la centralització: federalisme i carlisme.
- La Restauració: consens i discens a Catalunya.
- La implantació del model restauracionista a Catalunya.
- La Renaixença.
- Les diferents concepcions del catalanisme: de la protesta a l'acció política.
- La Unió Catalanista i les Bases de Manresa.
- La crisi colonial de 1898 i la creació de la Lliga Regionalista.

- Catalanistes i republicans, el nou model de la política catalana.
- L'estat, l'autonomia i la centralització.
- El catalanisme com a reformisme de l'estat espanyol contemporani.
- Espanyolisme i autonomia.
- La descentralització administrativa.

HISTÒRIA

Agustí Colomer
Lluís Companys i de

- *Introducció a l'economia i la societat mallorquines. Diferències amb el Principat.*
- *Defensa dels trets d'identitat nacional i anticentralisme.*
- *Caracterització del mallorquinisme d'esquerres i del conservador en relació al canvi social. Osmosi entre ambdós.*
- *Espanyolisme i Països Catalans.*
- *Conclusions: reflexió sobre la no consecució d'un mallorquinisme de masses.*

Isabel Penarrubia i
Marqués
pp. 15, 16, 17 i 18, de 2-4
i 11 a 12 del maig

El món de la informàtica
2. El món de la informàtica
3. El món de la informàtica
4. El món de la informàtica
5. El món de la informàtica

Els programes i les presentacions Multimèdia fan la informació accessible a l'usuari a través de diversos mitjans -text, gràfics, àudio, animació, vídeo- en una mateixa aplicació d'ordinador. El sistema Multimèdia pot emprar material de diverses fonts. El so pot ésser enregistrar, digitalitzat si és necessari, i editat. Les imatges reals poden ésser escanejades, processades i emmagatzemades per visualització. Els gràfics i les imatges sintètiques generades per ordinador i les animacions són ideals per als entorns Multimèdia. Fins i tot, pel·lícules de vídeo poden ésser captades, fotograma a fotograma, per incloure-les dins aquest tipus de presentacions.

Tant el hardware com el software elegits i un bon disseny del tema o del contingut són importants quan es tracta de crear un sistema eficient i entretingut per atreure l'audiència.

INFORMÀTICA

Adelaida Delgado, Antoni
Eduard i Josep Blau
1997

Taller de
Virtualitat i
esclatxa
Coordina: Alouis
Almendros

La relació entre art i tecnologia al llarg de la història és evident que ha provocat grans canvis, en el concepte i en la forma en què s'han expressat els artistes.

Quin va ser l'apassionament dels artistes renaixentistes amb la invenció de la perspectiva, com utilitzaren aquesta nova eina per a expressar els seus conceptes d'espai i de realitat!

Quina eufòria deuria produir en els pintors impressionistes la invenció de la fotografia, amb la seva capacitat de captar l'instant de la llum i el moviment (No és casual que la seva primera exposició fos en l'estudi d'un fotògraf).

I aquesta mateixa fotografia, que en els seus inicis volia imitar "Ingres", es va convertir en un extraordinari mitjà d'expressió plàstica.

El mateix podem dir del cinema, un espectacle curiós de fira que s'ha convertit, entre moltes altres coses, en un fantàstic vehicle de creació estètica.

Indubtablement els artistes que han intuït les possibilitats d'aquestes i altres tecnologies han necessitat un llenguatge i, sobretot, tenir alguna cosa a comunicar.

Aquesta és la part fonamental, però és innegable que l'aparició d'una nova tecnologia pot vehicular noves formes de comunicació, noves eines de creació. I mai més les coses no tornen a ser iguals.

Així mateix, creiem que succeirà, que ja succeix ara, amb la utilització de les eines informàtiques per part d'artistes que tenen aquella intuïció que va apassionar els renaixentistes.

Som en el moment privilegiat en què la pròpia indefinició del medi provoca la recerca d'uns llenguatges, que crearan precedent i escola, obrint camins i plantant senyals.

Explorant espais verges, desconeguts i misteriosos. Estem creant vehicles de creació. Obrint una esclatxa en el carreró sense sortida de l'art contemporani.

Josep Giribet i Albert
Lozano
*culada d'ua de Sa Sa ue la
tarda*

INFORMÀTICA

El *Jornada d'Informàtica a l'Àmbit empresarial* -
- *Informàtica i cultura* -
- *Informàtiques de l'Institut d'Estudis Catalans*

organitzada amb el suport de
- *Comitè Informàtiques
d'IEC*

Col·labora: Centre de
investigació de la
Informàtica de la
Generalitat de Catalunya

*La II Jornada
d'Informàtica és dedicada
al tema de la realitat
virtual en un sentit ampli,
que comprèn l'anàlisi del
treball cooperatiu sota
l'impacte de les noves
tecnologies de la
comunicació i les seves
conseqüències
empresarials, socials i
cognitives.*

*Aquests temes seran
tractats en quatre
ponències:*

- *La definició d'un projecte des de l'usuari, per **Santiago Guillén***
- *Dialògica i utilització de la realitat virtual, per **M. Jesús Buxó***

- *L'ús de la realitat virtual a la realitat empresarial, per **Llorenç Guilera***
- *Telecomunicacions i creació d'espais virtuals, per **Alfons Almendros***

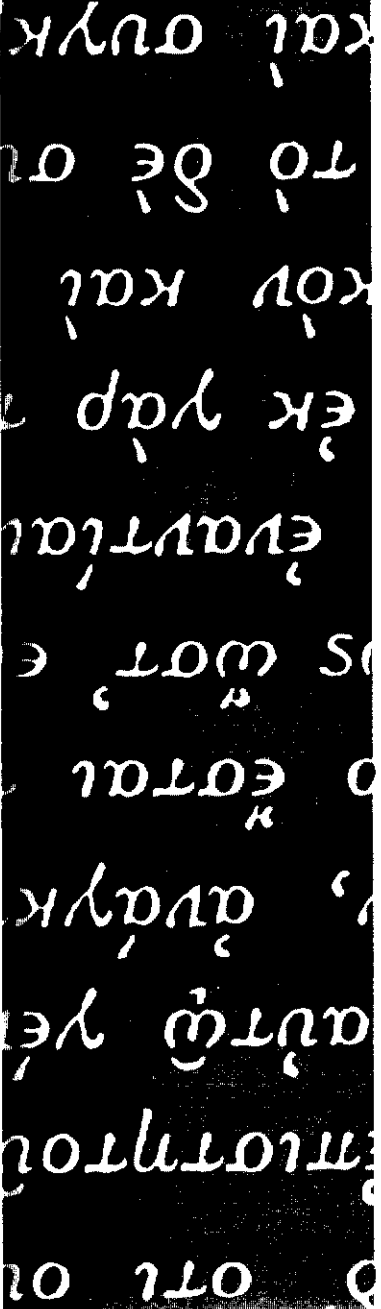
INFORMÀTICA

**CONFERÈNCIES,
COMMEMORACIONS,
DEBATS I
HOMENATGES**

El discurs de l'extrema
dreta a la Catalunya del
Nord

A càrrec de Pere Beque i
Enric Siera
dia 17, a les 12 del migdia

CONFERÈNCIES

Els problemes ecològics
de la Mediterrània

A càrrec d'Helena Fuster
dia 18, a les 12 del migdia

A càrrec de **Gongal Lloveras**
dia 20, a les 12 del migdia

A càrrec de **Ma Jisen**
dia 21, a les 12 del migdia

CONFERÈNCIES

La nutrició avui: salut i dèries

El futur de la Xina

Jocs Olímpics. I després
què?

A càrrec d'Ignasi Riera i
Oriol Bohigas
dia 22, a les 12 del migdia

CONFERÈNCIES

L'aventura al Pol Nord

A càrrec de Nil Bohigas
dia 23, a les 12 del migdia

COMMEMORACIONS

Amb Xavier Duran, Pere
Puigdomènech, Ramon
(Toy i Ferric Casassas
(moderador)
dia 15 d'abril de 2014

A l'organització
i al comitè dels 40
membres de l'Associació de
Professors de Joan
Pons

Política científica catalana

**Països Catalans: una
nova formulació del
concepte partint de la
realitat**

Amb Xavier Rubert de
Ventós, Toni Mestre,
Josep Lluís Carod-
Kovira, Josep Gula, Pere
Sampol i Max Cahner
(moderador)
dia 10, a les 5 de la tarda

DEBATS

Municipi versus nació

Amb Joaquim Nadal,
Joan Ma. Pujals, Sebastià
Garcia Mut, Mateu
Morro i Francesc
Ballasar
dia 17, a les 5 de la tarda

Jornades a l'Escola de la Vall de l'Alfama
Amb Santi Sabaté,
Cristòfol Jordà, Roger
Pradon, Salvador
Almenar i Antoni
Martínez

DEBATS

Jornades a l'Escola de la Vall de l'Alfama
Amb Teresa Gimpera,
Jaume Calafat, Lloï
Berran, Montse Guallar,
Magda Soler i Salvador
Cardús (moderador)

**Desfer país: l'endemà
d'un incendi forestal**

La moda

Control de qualitat en la cultura

Amb Salvador Oliva,
Josep Montserrat, J. M.
Terricabras, Walter
Meyerstein i Adolf
Tobèna (moderador)
dia 21, a les 5 de la tarda

DEBATS

Funció nacional de les
televisions i ràdios

Amb Rosa Solves, Enric
Sopena, Joan Granados,
Santiago Cimenó i Enric
Frigola (moderador)
dia 22, a les 5 de la tarda

1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030

HOMENAJES

1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030

Homenajes a los
Escritores

Homenajes a los
Escritores

криста.
качест
криста.
товлен
тип де
хорошо
кации
мер, ус
криста.
выращ
ление

Ondes mil·limètriques i
justo-terminuclear

- *Introducció i motivació
del problema de formació
i escalfament de plasmes
mitjançant microones.*

*Tècniques de mesura i
diagnosi.*

*Generadors d'ones
mil·limètriques d'alta
potència: gyrotrons,
làsers d'electrons lliures
etc. Característiques de
radiació dels gyrotrons.*

- *Esquemes de
transmissió de potència:
guies d'ona
convencionals i
alternatives
quasiòptiques. Estat de
l'art.*

*Tècniques de mesura:
en baixa potència i
mesures en alta potència.
Espectròmetres en vector
d'ona.*

*Tendències futures i
conclusions.*

*Marc Sorolla i Ayza
Departament d'Enginyeria
de Telecomunicacions*

*Objectius i aplicacions
de la síntesi de veu.
Fisiologia del sistema
fonatori humà i model
electrònic equivalent.
Diferents mètodes de
parametrització de veu:
codificació per bandes
espectrals; codificació
per formants; codificació
per predicció lineal;
codificació per dades
articulatòries.*

*Unitats de síntesi i la
seva adquisició: el
dilema simplificació-
qualitat.*

*Importància de la
prosòdia per a la
naturalitat de la veu
sintètica: entonació;
pauses; ritme.*

*Anàlisi morfològica i
sintàctica com a pas
previ per a la prosòdia.
Mètodes de valoració de
resultats.*

*Problemes específics per
a la síntesi del català:
transcripció fonètica;
selecció de fonemes i
d'unitats de síntesi;
sil·labificació;
accentuació.*

*El SINCAT: un conversor
text-veu en català: un
procediment concret;
valoració de resultats;
línies de treball cara al
futur.*

*Josep Martí i Boix
Departament d'Enginyeria
de Telecomunicacions*

UNIVERSITATS

El curs tractarà sobre l'aprofitament dels recursos naturals dels Països Catalans, especialment dels minerals i de les roques industrials, de l'aigua i de les fonts d'energia. Igualment tractarà de l'impacte ambiental d'aquestes explotacions i de la necessitat de la restitució dels espais degradats com a conseqüència de les explotacions. També tractarà de la contaminació dels aqüífers produïda per les diverses activitats industrials.

Josep M. Casas i Sabata.
Josep M. Mata i Perelló.
Josep Font i Soldevila
Dies 16, 17, 18, 20, 21, 22 i 25, de 9 a 2.4 i d'11 del matí

UNIVERSITATS

*Models de càlcul.
Calculabilitat.
Complexitat.
Enumerabilitat.
Informàtica i lingüística.
Informàtica i societat.
Els objectius d'aquest curs són:
- Dotar els assistents de conceptes bàsics, encara que poc coneguts, de cultura informàtica.
- Desmitificació de la informàtica. Visió de la informàtica com a ciència, i no com a pura manifestació tecnològica.*

Josep M. Merenciano
cada dia, de 9 a 2.4 d'11 del matí

Els treballs de Michael Faraday (1791-1867) en física i en química són d'una gran rellevància: el descobriment de la inducció electromagnètica, la construcció de la primera dinamo i del primer motor elèctric, la introducció del concepte de camp, el descobriment del benzè i de les lleis de l'electròlisi, els quals fan de Faraday un dels personatges més singulars de la història de la ciència i de la tecnologia. Creiem que una obra tan extraordinària justifica la commemoració del bicentenari del seu naixement: com un acte de reconeixement cultural per part de tota la societat i com una ocasió per a interessar-nos, professors i estudiants, en la gènesi d'uns descobriments cabdals en l'evolució del coneixement científic i de les aplicacions que se'n deriven.

El present seminari es tonamenta en la implicació dels factors psicològics en les alteracions cardíovasculars. Bàsicament, es tractaran aspectes relacionats amb les respostes psicològiques i fisiològiques a l'estrès, així com els aspectes motivacionals que semblen estar implicats en certes formes de conducta i que predisposen al patiment de diversos trastorns cardíovasculars.

Francisco Martínez

UNIVERSITAT

- Faraday i el seu temps
(una visió retrospectiva
dels orígens del camp
electromagnètic).
- El disc d'Aragó
(influència del científic
rossellonès en els treballs
de Faraday).
- Faraday químic
(primeres anàlisis, història
química d'una candela,
electròlisi: lleis i
terminologia).
- Elements bàsics de
l'electromagnetisme
(sessió comentada sobre
la reproducció de deu
experiències).
S'acompanyarà d'una
exposició.

Josep Ayats, Miquel
Caballeria, Joaquim Pla i
M. del Tura Puigvert
dies 20, 21, 22 i 23, de 9 a
11 i d'11 del matí

UNIVERSITATS

VI
BARCELONA
L'educació en la vida
quotidiana

L'educació és un fenomen bàsic que hom no pot deixar de banda si vol esbrinar les accions socials. El curs analitzarà des de la perspectiva del mètode i la teoria fenomenològica el concepte de "món de la vida" com a horitzó damunt el qual es construeixen els processos educatius informals. Una de les dimensions més importants a considerar serà la qüestió moral, entesa aquesta no pas com la possible finalitat de l'acció educativa en la vida quotidiana sinó com un dels elements que configuren l'eïdos de la paideia.

Joan-Carles Melich i
Sangrà
dies 15, 16, 17 i 18, de 2 a
4 i d'11 a 12 del migdia

*Anàlisi dels aspectes
polítics, socials,
econòmics i culturals de
la Mallorca de fa cinc-
cents anys. En un intent
de desmitificar períodes,
el regnat de Ferran el
Catòlic, per a Mallorca,
coincidir amb
l'accentuació de la crisi
general engendrada
temps enrere i la seva
política de redreçament
fracassà. No es tractava
d'una societat
precisament idíl·lica, la
de la Mallorca que naixia
al segle XVI.*

Marta Barrio
La Mallorca de Ferran el Catòlic

UNIVERSITATS

*De l'aportació dels
catalans com a
col·lectivitat nacional a
Amèrica no hi ha res a
comentar; altra cosa és
referint-se als corrents
migratoris avançat el
segle XVIII fins a la quarta
dècada del segle XX. És
d'aquests corrents que
s'ha de parlar.*

Marc Aucó
La Mallorca de Ferran el Catòlic

Modelització i ciències
experimentals
Coordinador: Miquel
Esteban

1. Introducció de la modelització a les ciències experimentals. 2. Modelització en els estudis d'especiació química en els sistemes aquàtics. 3. L'ordinador com a laboratori: equilibris en canvis de fases. 4. Modelització en electroanàlisi: aplicació a problemes ambientals. 5. Geometria fractal en sistemes desordenats. 6. Ajust de corbes i simulació. 7. Creixement fractal en electrodeposició. 8. Validació quimiomètrica: a) basada en la utilització de models; b) tècniques que no requereixen models. 9. Programes quimiomètrics d'ordinador. Els temes 3, 6 i 9 consistiran principalment en treballs pràctics amb ordinador; el tema 7 en la presentació d'un vídeo.

Cristina Arino, Enric Casassas, Josep M. Díaz, Miquel Esteban, Francesc Mas, Jaume Puy, Xavier Rius i Xavier Tomas
Dies 20, 21 i 22 de 9 a 12 del matí

- Economia del turisme: consideració econòmica del turisme. El consum turístic i les variables determinants. Turisme i desenvolupament econòmic. El futur del turisme internacional.
- Estructura del turisme als Països Catalans. Oferta turística i la seva distribució. Demanda turística: el turisme interior i el turisme internacional.
Segmentació del turisme: sol i platja, muntanya, rural i altres.
Estacionalitat.

Francesc Sastre i Albert
Dies 20 i 21, de 2 a 4 d'11 a 12 del matí

UNIVERSITATS

Una mica d'imaginació
bastarà per a l'itinerari.
Posem per cas un foraster
que, en el seu viatge pels
Països Catalans del
Quatre-cents, deixa
memòria escrita d'allò
que la seva retina curiosa
el va colpir i que ens
subministra quatre
recerques per a conèixer-
los des d'una mirada
diferent. En primer lloc,
creu trobar-se davant una
societat neuròtica,
encalçada pels "tres
flagells del món": la
guerra, la fam i la pesta.
De les seves peripècies
per Barcelona, el 1410,
amb la terra sense rei, ens
deixa traces d'una vida
dura, terrible. Ja més
avall, a València,
penetrem amb ell dins els
murs de la clausura,
femenina. I, finalment,
després de passar una
llarga temporada entre
moros, arrisca la
descripció d'un dia en la
vida dels pagesos.

FERRAN GARCIA OLIVER
L'ART DE LA LECTURA
I EL MÓN DE LA LECTURA

UNIVERSITATS

1. El sistema immunitari:

La pell constitueix la primera línia de defensa, les cèl.lules fagocitàries la segona i la resposta immunitària la tercera. Dos tipus de limfòcits, les cèl.lules T i B, es relacionen, respectivament, amb les immunitats cel.lular i humoral. La immunitat està basada en la presència de proteïnes altament específiques: els receptors i els anticossos. La resposta immune està regulada mitjançant una complicada xarxa de reaccions entre els diferents tipus cel.lulars implicats. La resposta de memòria del sistema immunitari humoral és la base dels sistemes d'immunització i vacunació.

2. La sida: Definició de la síndrome i, més generalment, del procés d'infecció per l'HIV. Els retrovirus: característiques i significat patològic i evolutiu. Característiques i mecanisme d'acció de

l'HIV. Unes bones mesures de protecció poden evitar el contagi, éssent, però, més difícils d'actuar una vegada que s'ha produït la infecció. Repercussió social i ús polític de la "por a la sida".

Home i medi literari
literatura: confluències

UNIVERSITATS

Carles Soler
*des 17 a 18 de 10 a 12 del
migdia*

- *Dir el món és fer-lo seu.*
- *Com expressen la llengua i la literatura catalanes aqueixa possessió?*
- *Lèxic (història i estructuració), toponímia, microtoponímia, antroponímia, terminologia, paremiologia.*
- *Literatures de l'oralitat, els elements en literatura, de l'espai descrit a l'espai simbòlic: funció poètica de la llengua.*

Miquela Valls (coordinadora)
*dia 16, de 9 a 12 del
migdia*

*L'objectiu d'aquest curs et
consisteix a mostrar com
es poden capturar amb
molta precisió les
característiques rítmiques
de qualsevol text en
prosa (literari o no). Les
qualitats sonores d'un
text depenen
essencialment del ritme i,
en conseqüència, a partir
d'ara, tenim un mètode
que ens permet d'avaluar
aquest aspecte formal de
la prosa literària.
Es proporcionarà una
bibliografia sobre els
temes tractats.*

*1. Els constituents
prosòdics. 2. Naturalesa i
tipus d'accent. El principi
d'alternança rítmica. 3.
La resolució dels xocs i
les valls accentuals. La
xarxa mètrica resultant. 4.
Reestructuracions de les
unitats d'emissió. 5.
Escansió d'exemples de
prosa literària.*

*subscripció de
la revista de
lingüística i
lingüística aplicada*

UNIVERSITATS

*Aquest seminari
consistirà en un repàs als
problemes teòrics, tècnics
i professionals al món del
doblatge i la traducció de
guions televisius de
l'anglès al català. Es
presentarà la situació
actual de la traductologia
amb exemples
enregistrats i transcrits.*

Patrici A. Z. Pedraza

*Aquest seminari tractarà
d'esbrinar els orígens
socials, psicològics i
antropològics de la por a
la màquina i, per
extensió, als robots -un
dels temes favorits de la
literatura de ciència
ficció-. Mitjançant
exemples de narracions
curtes en anglès i en
català s'analitzaran les
diverses actituds
adoptades per alguns dels
més rellevants autors del
gènere.*

*Pere Gallardo-Torrano
des 20 i 21 de 24 d'11 a
17 del media*

*El sistema solar: el Sol, els planetes, els satèl·lits, els asteroides i els cometes.
 Les estrelles: característiques i classificació. Naixement, vida i mort de les estrelles. Nanes blanques, estrelles de neutrons i forats negres.
 La matèria interestel·lar. Nebuloses. Cúmuls. Galàxies. Cúmuls de galàxies.
 L'evolució de l'Univers. La volta celest. Moviment diürn i anual del firmament. L'Equador i l'Eclíptica. Les estacions. La precessió dels equinoccis.
 Les constel·lacions. L'Estrella Polar. Les cartes celestes. Coordenades celestes: ascensió recta i declinació.
 L'observació astronòmica a ull nu, amb binoculars i amb telescopi. Tipus de telescopis i de montures. Treballs i tècniques a l'abast de l'aficionat.
 Els dies 17, 20 i 21 hi haurà sessions d'observació amb telescopi, de 10 a 12 de la nit i, si les condicions atmosfèriques ho permeten, a les muntanyes del voltant del Liceu Renouvier.*

Ramon Reginaldo i
 Carles Schubert

17
 20
 21

CIENTÍFICS

Els objectius generals del curs són: l'educació ambiental; orígens i actualitat; la conferència de Tbilisi i la de Rio de Janeiro; apropar-se al coneixement del medi a partir de l'exemple del Conflent; introducció a la metodologia del treball de camp; models d'interpretació i de registre; tècniques d'identificació al camp de la flora i de la fauna; les activitats antròpiques; relacions i impactes.

Marta Bogué
 i Carles Schubert

Enguany, el taller de cuina i alimentació es dedicarà a la fruita crua i els formatges, elements imprescindibles de l'alimentació.

Eliana Thibaut Comelade
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

CIENTÍFICS

A partir de la definició de socorrisme, les seves consideracions i la seva missió, s'indicarà una síntesi del cos humà, estudiant les possibles situacions límit. Així, el programa tractarà, amb pràctiques diàries, els primers auxilis, el shock, l'atac de cor, les ferides i les hemorràgies, els tipus de lesions i traumes, les contusions, les distensions, les cremades, la congelació, la insolació, les intoxicacions, les mossegades i les picades d'animals i insectes, el gran sinistre...

Rafel Pozo i Jordi Gassió
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

*Com es fa una entrevista,
un reportatge, un programa,
un informatiu, un musical o un dramàtic?
Com s'elabora un guió?
En què consisteix el
llenguatge radiofònic?
Quina importància té el
ritme de la ràdio?
Característiques de la
ràdio com a mitjà.
Analogia i diferències de
la ràdio amb els altres
mitjans de comunicació.
Coneix la part oculta de l
món radiofònic! Estudis,
centres, emissors,
repetidors i tot allò que fa
referència al vessant
tècnic del món de la
ràdio: muntatges i edició
amb els suports més
utilitzats habitualment.
Practica-ho en l'estudi
mòbil instal·lat a la
Universitat.*

**Sílvia Còppulo i Miquel
Marimon**
*cada dia, de 3 a 5 de la
tarda*

COMUNICACIÓ

*En la nostra manera de
mouré'ns, de sentir, de
percebre, de parlar, de
respirar, en la mirada, en
els plecs de la pell... hi
ha la nostra història que,
com un avesat escultor,
ha configurat el nostre
cos, determinant el nostre
sistema energètic.*

*El taller proposa un
procés de treball per tal
de:*

- *Conèixer i reconèixer
com aquesta història és
inscrita en el nostre cos,
en la distribució i el
funcionament de la
nostra energia.*
- *Desbloquejar allò que
ens té "subjectes" sense
voler-ho, sense saber per
què, formes de viure i
sentir que no ens
permeten el plaer, el goig
de viure.*
- *Explotar camins
diferents que ens
permetin el retrobament
del "nostre" desig.*

Cori Rojas
*cada dia, de 3 a 5 de la
tarda*

Es practicarà l'obratge de narrativa escrita: redacció a partir d'uns elements, modificació d'elements i característiques, comparació de variants i possibilitats, establiment de criteris i mètodes.

- Estudi de la variació estilística a partir de la ficció periodística Patruella de Manuel Vicent.

- Estudi de la interferència del francès en el rossellonès i pràctica de reconstitució de text a partir del conte La peceta falsa.

- Reflexió sobre un registre col.loquial vàlid per a nord i sud-catalans a partir de l'àlbum d'història Rellamp i els jocs olímpics.

Joaquim Auladell

cada dia, de 3 a 5 de la tarda

COMUNICACIÓ

cada dia, de 3 a 5 de la tarda

- De la realitat a la ficció:
situar-se davant dels
altres. Presentar-se.
Explicar una mentida
com si és tractés d'una
veritat. Donar a conèixer
a algú que no és com "un
mateix".

De l'explicació a la
representació; el joc de la
relació. Inventar l'espai,
el temps, les
circumstàncies,... la
situació. L'organització
escènica.

(Aquests aspectes els
treballarem a partir de
jocs i d'improvisacions.
Procurarem trobar la
"comoditat" de l'actor
dalt de l'escena).

Montserrat Casanovas
C/ Santandreu, 10. 08002
Barcelona

Per a participar en aquest
taller no cal cap
preparació especial. El
que sí és imprescindible
és la participació activa.

Es tracta de trencar el
tòpic de "no tinc bona
veu", per tant, "no puc
cantar".

En aquest taller es
treballara, alhora que el
repertori, les tècniques
respiratòries i de
relaxació, les possibilitats
fonals, la capacitat
reproductiva i
expressiva... I amb un
treball continuat i
aprofundit i a partir de la
concepció de la veu com
a instrument, es podrà
comprovar que tothom
pot integrar-se en un cor i
descobrir el goig de
cantar.

Antoni Jorquerra
Josefina Espinosa
C/ Santandreu, 10. 08002
Barcelona

ART

Catalunya no és, no us ho penséssiu mai, un país endimoniat. Direm, però, que aquí els dimonis corren durant tot l'any. D'hivern, encenen les fogueres dels carrers perquè la gent escalfi l'enteniment i faci pecats, els pecats de sempre. D'estiu, acompanyen les danses rituals de les festes majors, i tracen la rotllana, i marquen l'espai sagrat i màgic dels balls antics. Enguany, al nostre taller, estudiarem les relacions entre Catalunya i els diables, el personatge del diable, els orígens pagans i l'adaptació cristiana, la història dels balls de diables, la seva situació geogràfica... Comptarem amb persones de les diverses colles de diables de Catalunya i intentarem crear la nostra pròpia colla durant aquests dies, perquè tots i totes pugueu estar i comportar-vos correctament durant els correfocs.

Gustau Navarro
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

ANIMACIÓ

L'argila: com la seva plasticitat ens permet realitzar, amb les nostres mans, una gran quantitat d'objectes, que imaginem.
Cuites de rakú: que ens faran viure la transformació de l'obra per mitjà del foc.

Pauli
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

Balls de parella. *Un altre any, ensenyarem a ballar a la gent que en vulgui aprendre, remenant l'esquelet i suant la cansalada. Aquesta vegada tastarem els balls que tenen per nom: el bolero, el pasdoble, la samba, el fox i el swing. A més, practicarem alguns balls més antics com la masurca, la polca i el xotis; i algunes danses col·lectives de les més corrents. Si us és possible, assegureu-vos la parella.*

Danses del món. *Si hi ha gent interessada a capbussar-se en ritmes i passos tradicionals d'altres països (Occitània, Macedònia, Sèrbia, Alsàcia etc.), intentarem trobar un lloc i un horari a part per a poder-ne fruit.*

Porteu ganes de ballar i roba i calçat còmode (no soles de goma).

Ramon Cardona
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

L'art del T'ai Txi T'xuan pertany a una tradició de l'antiga Xina. Actualment és reconegut a Occident com un sistema d'exercici que té com a finalitat l'harmonia i el benestar físic i psíquic. Practicant, es cultiva la consciència del que succeeix interiorment i es manté una disciplina externa que ajuda a canalitzar l'energia a través del moviment per tal de guiar les accions externes des de dins, de relacionar cada part del cos amb un tot i cultivar la quantitat de la consciència que comunica i unifica els aspectes mentals, físics i emocionals. És, doncs, aquest enfocament integral de l'organisme humà el que fa del T'ai Txi un sistema holístic d'entrenament capaç d'ocupar-se a la vegada de la ment i el cos com pocs sistemes són capaços.

Cal portar roba i calçat còmodes i una flassada.

Teresa Godall
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

ANIMACIÓ

El taller té el propòsit d'iniciar els afeccionats a la dansa popular catalana més representativa, i així, indicar la seva riquesa artística i musical.

Rosa Payró Borrec i Pere Garcia
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

ANIMACIÓ

- Condició física general: quinze minuts d'exercicis de flexibilitat; quinze minuts de musculació general (amb possibilitat d'utilitzar pesos, halteris i bancs); i trenta minuts de jogging: carrera de baixa velocitat sobre pista o dins la naturalesa (muntanyes a la vora del Liceu Renouvier). Aquests exercicis s'adaptaran, en cada cas, al sexe i a la força física dels participants.

- Esports col·lectius: futbol, bàsquet i voleibol; aprenentatge dels gestos tècnics i dels reglaments. (Hi ha la possibilitat de fer venir un equip de la vila de Prada, per tal de fer-hi un partit).

Francesc Prujà
cada dia, de 3 a 5 de la tarda

Recorrent a peu i lentament camins secrets o tressats, anem cada dia a descobrir pam a pam, sovint amb la participació d'un guia local, uns sectors, uns paratges, uns poblets, uns racons de les comarques nord-catalanes. I com cada any, per als excursionistes confirmats, la tradicional i fabulosa pujada de nit al cim del Canigó. Cal que porteu l'equipament usual de l'excursionista: motxilla, calçat idoni etc...

Antoni Glory

cada dia, de 2/4 de 3 a 2/4 de 8 del vespre (ocasionalment tot el dia)

ANIMACIÓ

1. El món de l'escalada: alpinisme, escalada, competició, graduació, l'alpinisme i el medi ambient, ressenyes, tipus de roca, zones d'escalada.
2. Nusos: característiques, doble vuit, de cinta, ascensor, dinàmic, estàtic, altres (escanyamosques, bouling i baldric).
3. Material: corda, mosquetons, baldric, fisurers, peus de gat, el vuit.
4. Rocòdrom: tècniques bàsiques, la seguretat, pràctiques, jugar: ulls clucs, triar preses, rapidesa, pèndol.
5. Audiovisual.
6. Tirolina.
7. Rapel.
8. Natura: pràctiques en una zona d'escalada, baixada de torrents.
9. Exercicis: d'escalfament, estiraments.
10. Bibliografia.
11. Pedagogia.
12. Activitats d'aventura: bicicleta de muntanya, parapent, espeleologia, ponting, rafting. Altres: trekking, descobrir.

Xavier Roviró

cada dia, amb horari especial

*Enguany, portarem la
nostra mirada sobre els
poemes. Homes i dones
del nostre país, en
diverses èpoques, han
volgut pintar amb els
mots la sensibilitat d'un
moment, d'un lloc, d'una
idea, d'un pensament.
La visió musical d'un
cantant o d'un grup ha
ampliat el so i el sentit de
les paraules.*

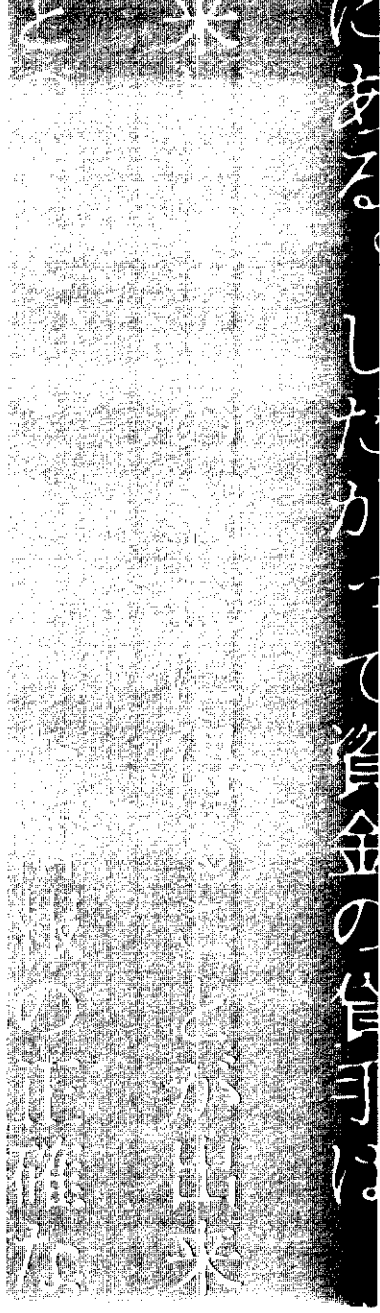
Ramon Gual i Batlle
*dies 15, 16, 17, 18, 20, 21 i
22, de 3 a 5 de la tarda*

ANIMACIÓ

*Algunes nits, mantindrem
de manera viva i amb
l'ajuda dels qui vulguin
participar la festa amb
cançons i danses a la
plaça dels pobles al
voltant de Prada.*

**Joan Miquel i Elena
Paraire**
*cada dia, a partir de les 9
del vespre*

TALLERS

PRESENTACIÓ:

Any rere any, cada nova edició de la Universitat Catalana d'Estiu és una demostració de la pertinença a una mateixa àrea cultural, lingüística i històrica. L'esforç -i, sovint, sobreesforç- dels que l'han feta i la fan possible no és, dones, debades. Hi ha indicis clars que la Universitat Catalana d'Estiu en cada nova edició es fa més plena de sentit, més necessària. En primer lloc, perquè, posant en contacte estudiants de totes les comarques, de tots els Països Catalans, s'ha convertit en l'únic punt de retrobament per a recordar una realitat que, en aquest camp, els condicionaments del procés autonòmic han fet més per desvertebrar que no pas per vertebrar. En segon lloc, perquè el ressò i l'efecte concret que la Universitat Catalana d'Estiu ha aconseguit a la Catalunya del Nord -tal vegada el país culturalment més castigat- han estat, malauradament, pràcticament únics. Si, dones, s'aconsegueix avenir els interessos dels assistents amb els del país que els acull, la XXIV Universitat Catalana d'Estiu s'haurà fet no tan sols necessària, sinó nacionalment imprescindible.

Max Cahner

President de la Universitat Catalana d'Estiu

PATRONAT

President: Emili Giralt (*Institut d'Estudis Catalans*)

Secretari: Joan Becat

Vocals: Josep Lluís Carod-Rovira (*Òmnium Cultural*), Eliseu Climent (*Acció Cultural del País Valencià*), Eugeni Giral (*Amics de l'UCE*), Llorenç Planes (*Amics de l'UCE de la Catalunya del Nord*), Antoni Mir (*Obra Cultural Balear*), Antoni Pol (*Societat Andorrana de Ciències*), Joan Ané, Josep Guia, Miquel Porter i Moix, Antoni Lloret, Lluís Lliboutry, Aina Moll, Pere Verdaguer, Max Cahner, Enric Casassas, Nadal Batle (*rector de la Universitat de les Illes Balears*), Joan Sagnes (*president de la Universitat de Perpinyà*), Josep M. Bricall (*rector de la Universitat de Barcelona*), Gabriel Ferrater (*rector de la Universitat Politècnica de Catalunya*), Ramon Lapiedra (*rector de la Universitat de València*), Josep M. Vallès (*rector de la Universitat Autònoma de Barcelona*)

EQUIP RECTOR

COMISSIÓ PERMANENT: Max Cahner
(*president*), Salvador Alegret (*vice-president de
relacions institucionals*), Jordi Carbonell
(*vice-president de relacions amb l'IEC*), Salvador
Cardús (*vice-president de relacions universitàries*),
Josep Lluís Carod-Rovira (*vice-president de
relacions amb les Illes i el País Valencià*), Pere
Verdaguer (*vice-president de relacions amb la
Catalunya del Nord*), Juli Peretó (*coordinador de
l'àrea de ciències*), Josep Huguet (*coordinador de
l'àrea d'humanitats*), Pilar Rahola, Ramon Gual
(*tresorer*) i Joan Maluquer (*gerent*)

CONSELL ASSESSOR: Joaquim Arenas, Eugeni
Giral, Antoni Mir, Joan F. Mira, Llorenç Planes i
Adolf Tobeña

UNIVERSITAT
CATALANA
D'ESTIU

del 15 al 23 d'agost del 1992

PRADA DE CONFLENT

**CURSOS DE
FORMACIÓ
CULTURAL**

سَمَاءٌ وَالْأَرْضِ
بِوَجْهِ الْمَاءِ
الْمُورِ وَالطَّلَا
يَوْمٍ وَاحِدٍ
أَجَلِكِ وَوَص
لِلَّهِ أَجَلِكِ سَا
السَّمَاءِ إِلَى
عِ الْمَاءِ بِحَارًا

no vesse

Princesa

començã

despulla

Plaerder

li parà l

que veni

dret que

a podia

ben veu

com ella

Grup nord-català de llarga tradició a l'U.C.E. que ha aconseguit de mantenir-se en cohesió al llarg de molts anys, malgrat l'adversitat, i tirar endavant una de les trajectòries més interessants de la música popular catalana.

dia 14, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

ESPECTACLES

Entre la recuperació de la música popular del País Valencià i l'aportació de repertori propi, l'única obsessió d'aquest nombrós clan familiar és que la gent no pari ni resti impassible.

dia 15, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

*La integral dels concerts
per a solista i orquestra
dels germans Pla: en Re
Major i Si b Major de
Manuel Pla i en Si b
Major i en Sol Major de
Joan Baptista Pla*

Edició i adaptació a piano
per Miquel Pla

98

ESPECTACLES

Dansa popular

Edició i adaptació a piano
per Miquel Pla

Ballada de sardanes amb aquesta cobla de la Catalunya del Nord

dia 17, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

ESPECTACLES

Aquest és el grup de rock català que, amb ritme ràpid, ens arriba de Mallorca i que, amb la versió de País Petit de Lluís Llach, impacta a les llistes d'èxit. Presenciar-ne el directe és com prendre's una pastilla antiavorriment!

dia 18, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

Celdoni Fonoll, amb la col.laboració especial de Lloïl Bertran, presenta el su últim disc Aigua secreta

*La casa de les dones
i la casa dels homes*

100

ESPECTACLES

Arie, Lamenti & Variatione strumentale. Obres de Diego Ortiz, Barbara Strozzi, Tobias Hume, Tarquinio Merula, Giovanni Girolamo Kapsberger, Claudio Monteverdi i Marin Marais

*La casa de les dones
i la casa dels homes*

Recital de cançó nord-catalana amb Jordi Barre, Pere Figueres, Joan Pau Giner i Teresa Rebull

dia 21, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

ESPECTACLES

Abans Double Buble. Viure i entendre, mitjançant la veu i el moviment extraordinari de Mari Martínez i l'efectivitat compositiva de Ramon Ferrer, l'eclosió del rock català. El darrer concert?

dia 22, a les 9 del vespre a la Plaça de la Vila

MOSTRA DE CINEMA
CATALÀ (1991-1992)
Amb el suport del Servei
de Cinematografia i de la
direcció General de
Política Lingüística de la
Generalitat de Catalunya

Coordina: Josep Ma.
López i Llaví

Gent i paisatge

dia 15, a les 11 de la nit

Manila d'Antoni

Chavarrías

dia 16, a les 11 de la nit

Aquesta nit o mai, de

Ventura Pons

dia 17, a les 11 de la nit

El llarg hivern, de Jaume

Camino

dia 18, a les 11 de la nit

No et tallis ni un pèl, de

Francesc Casanova

dia 20, a les 11 de la nit

Solitud, de Romà Guardiet

dia 21, a les 11 de la nit

Els Mars del Sud, de

Manuel Esteban

dia 22, a les 11 de la nit

*Ja esdevinguts uns
clàssics de la nit de
cloenda de l'UCE,
¿tindran un any més la
capacitat de sorprendre
un públic expectant?*

*La programació completa
d'aquesta mostra*

CINEMA

Hamlet, de Franco
Zeffirelli
Versió doblada al català de
Salvador Oliva
dia 23, a les 11 de la nit

*Les projeccions es faran
al cinema Lido de Prada*

**REUNIONS
CIENTÍFIQUES I
PROFESSIONALS**

**II JORNADES DE
BIOLOGIA: Els incendis
forestals i les seves
conseqüències**

Organitza: Societat
Catalana de Biologia i
Institució Catalana
d'Història Natural (IHC) i
Societat d'Història Natural
de les Balears (SCHB)

*enguany és el dels
incendis forestals, amb
un enfocament dirigit a
les conseqüències dels
incendis, precisament
allò que és més
important, però que
paradoxalment ha rebut
quasi sempre un
tractament més superfi-
cial del que fóra
desitjable.*

*Organitzem enguany la II
Jornada de Biologia a la
Universitat Catalana
d'Estiu, aprofitant la
positiva experiència de
l'any passat. La
confluència de
professionals de la
Biologia dedicats a temes
diversos, en un ambient
distès i propici a generar
discussions importants,
ha demostrat ésser una
eina de gran utilitat per a
establir relacions entre els
centres de treball d'arreu
dels Països Catalans,
enriquir els coneixements
i les perspectives dels
participants, i assolir la
formulació de
recomanacions tant per a
la pròpia activitat
científica com per a la
projecció social de la
mateixa.
El tema que tractarem*

REUNIONS

dies 17 i 18

**XI JORNADES DE
RECERCA EXPERI-
MENTAL EN FÍSICA I
QUÍMICA:**

Telecomunicacions

Organitza: Societat
Catalana de Química i
Societat Catalana de Física
(I·E·C) amb els suport de la
CIRIT

*Comunicacions òptiques
i electro-òptiques: fibres
òptiques, dispositius
òptics. Senyal i antenes.
Telemàtica. Arquitectura
de computadors.*

*La gran influència que en
els darrers anys ha tingut
sobre la societat el
desenvolupament de la
telecomunicació, dóna
una importància gran a
aquest tema de recerca,
que evoluciona
ràpidament degut a la
gran quantitat de recursos
humans i materials que
inclou.*

*Les Jornades pretenen
exposar com certs camps
de la física s'apliquen a
aquesta recerca, entre els
quals destaquem:
comunicacions
electròniques: recerca en
dispositius d'alta velocitat
per a la seva utilització
en microelectrònica.
Materials
superconductors d'alta
temperatura.*

REUNIONS

*dies 21 i 22, de 9 del matí a
12 del migdia i de 3 a 5 de
la tarda*

APORTACIÓ CRISTIANA AL PROJECTE NACIONAL: Una església arrelada en la quotidianitat
Coordinador: Salvador Bardalet

VIII DIADES D'AGRICULTURA A PRADA: Evolució varietal en viticultura : resultats i perspectives
Organitza: Institució Catalana d'Estudis Agraris
Obertura de la Jornada a càrrec de Joan Vallve, Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya.

-La situació dels llenguatges simbòlics a l'Església d'avui. **Lluís Duch** (dia 18, de 9 a 12 del migdia)
-La parròquia, integradora. **Jaume Camprodon**, bisbe de Girona (dia 19, de 9 a 12 del migdia)
-Els moviments cristians i l'associacionisme popular. **Miquel Barbarà** (dia 20, de 9 a 12 del migdia)
-La llengua de la catequesi i del culte. **Josep M. Aragonès** (dia 21, de 9 a 12 del migdia)

REUNIONS

- Evolució varietal en viticultura a nivell mundial. **D. Boubals**
- Evolució varietal i enològica al principat. **Eduard Puig Vayreda**
- Evolució varietal i enologia en els vins i caves del principat. **Joana Viñas, Josep Sampere i Antoni Olivé**
- L'evolució del conreu de la vinya a Catalunya i en especial al Penedès. **Santiago Vallès**
- Els canvis produïts en el Rosselló i l'evolució futura. **Pere Torres**

dia 22, de 2¼ de 10 del matí a 1¼ d'1 del migdia i de 2¼ de 3 a 2¼ de 4 de la tarda

VII JORNADES SOBRE
COOPERATIVISME A
PRADA: L'Estatut de la
Cooperativa Europea:
ferment de creixement?
Organitza: Fundació Roca i
Galès

V INTERCANVIS
PEDAGÒGICS DELS
PAISOS CATALANS.
Seminaris de Formació
Mútua
Organitza: Servei
d'Ensenyament del Català.
(SEDEC)
Coordinació: Maria Dolors
Solà i Maria Areny

- L'Estatut de la Coopera-
tiva Europea: una nova
alternativa. **Josep Castaño**
(dia 19)
- Macrocooperatives.
Santos Hernández (dia
19)
- Visita a una cooperativa
de Prada. (dia 20)
- La Cooperativa Pi i
Sunyer de Roses. **Benet
Vigo** (dia 20)
- L'ACI i el
cooperativisme sanitari
integral. **Josep Espriu** (dia
20)
- La problemàtica del
model d'organització de
l'empresa cooperativa de
treball associat.
Francesc J. Guillem (dia
21)

REUNIONS

**1. Parlem, parlen,
parlem-ne.**
Carme Giol
dies 18, 19, 20 i 21, de 9
a 2/4 d'11 del matí
**2. Tècniques d'expressió
oral. Aprendre parlant.**
Josep M. Farré
dies 18, 19, 20 i 21, de 9
a 2/4 d'11
**3. Tècniques de
traducció. Curs inicial.**
Antoni Arca
dies 18, 19, 20 i 21, de 9
a 12 del migdia
**4. El lleure infantil i
juvenil i l'ús de la
llengua.**
Albert Sangrà
dies 18, 19, 20 i 21, de 9
a 12 del migdia

**Joan Lluís Vives. Pedagog
i humanista**

Joaquim Arenas
dia 18, d'11 a 12 del
migdia

**L'Europa de les nacions,
l'Europa de les llengües**

Vicent Brotons
dia 19, d'11 a 12 del
migdia

**Aproximació a Màrius
Torres**

Margarida Prats
dia 20, d'11 a 12 del
migdia

**Geografia de la
Catalunya del Nord**

Joan Becat
dia 21, d'11 a 12 del
migdia

REUNIONS

**M. Teresa Casals i M.
Teresa Giner**
cada dia, de 8 del matí a 8
del vespre

Seminari Colom i el món
català
Organitza: Centre d'Estudis
Colombins i Òmnium
Cultural

V DIADA
ANDORRANA:
Tendències polítiques a
Andorra
Organitza: Societat
Andorrana de Ciències

- Presentació del Centre
d'Estudis Colombins i
conferència sobre els
Colom a Barcelona. F.
Albardané (dia 17)
- La censura a l'època de
Colom (dia 18)
- Taula rodona: Allò que
cal saber i allò que cal
esbrinar de Cristòfol
Colom. Amb C.
Parellada, P. Català i
Roca, J.M. Castellnou, E.
Tell i J. Porter (dia 19)

REUNIONS

Anàlisi de l'evolució de
les tendències polítiques
en els darrers anys a
nivell parroquial i
nacional.

Intervindran diferents
personalitats i
representants de grups
polítics.

dia 22, de 9 a 1 del migdia
i de 3 a 6 de la tarda

FÒRUMS CATALUNYA
NORD: Agroturisme
català transfronterer
Organitzat per l'Associació
d'Amics de l'UCE a la
Catalunya del Nord

*Al matí, de 10 a 1 del
migdia intervencions i
debat sobre el tema. A la
tarda, visites.*

*Amb la participació de:
Rosa de Montella, Joan
Galindo i Ricard Estrada.*

dia 21

112

LA
XXIV
UNIVERSITAT
CATALANA
D'ESTIU
DIA A D'

Els números que segueixen cada curs fan referència a la pàgina del programa on apareixen

116

DIA A DIA

14 D'AGOST, DIVENDRES

9 del vespre.

Música: L'Agram (97)

15 D'AGOST, DISSABTE

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: La presència catalana a Amèrica (1840-1992) (11), Iniciació a la llengua catalana (13), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18), Alimentació i salut (19), *Seminaris d'extensió universitària:* Origen de l'univers (25), El tractat de Maastricht i el procés d'integració europea (34), La independència de Catalunya a l'Europa Mediterrània Occidental (37), Migracions i conflicte interètnic: del *melting pot* al *ghetto* (38), El futur de les cultures no occidentals a Europa (39), L'evolució del sistema onomàstic al Paísos Catalans (antroponímia-toponímia) (41), L'art contemporani i les connexions europees (44), La situació de la llengua tres olimpíades després (45), Enric Valor: des del sud amb resistència (45)

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73)

10 del matí.

Seminaris d'extensió universitària: L'origen de les espècies (30)
2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Del grup de folk al Tradicionari (1967-1992): 25 anys de cançó d'arrels als Paísos Catalans (12), Literatura i seducció (15),

Seminaris d'extensió universitària: Problemes mediambientals a escala regional i a escala global: anàlisi de casos concrets (37), La "invenció del fanatisme" (38), Vells i nous nacionalismes (40), Llenguatges no verbals i diversitat cultural (41), Teatre al Rosselló (46), Projecció de la música catalana a l'àmbit europeu del segle XVIII (47), Actitud i consciència lingüística dels valencians al segle XIX i XX (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica

nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52).

Seminaris d'investigació : L'educació a la vida quotidiana (75).

Passatge pel país medieval (78).

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen de la sexualitat humana (25)

12 del migdia

Commemoracions: Acte inaugural commemoració dels 30 anys de "Nosaltres els Valencians" de Joan Fuster (88)

2/4 de tres de la tarda

Tallers: Muntayisme (61)

3 de la tarda

Tallers: Realitat virtual: obrim una esclatxa (55), Cançons populars: 10 poetes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Tchi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripura (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Política científica catalana (88)

9 del vespre

Música: Carraixet (97)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: Gent i paisatge (102)

16 D'AGOST, DIUMENGE

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: La presència catalana a Amèrica (1840-1992) (11), Iniciació a la llengua catalana (13), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18), Alimentació i salut (19).

Seminaris d'extensió universitària: Origen de l'univers (25), El tractat de Maastricht i el procés d'integració europea (34), La independència de Catalunya a l'Europa Mediterrània Occidental (37).

Migracions i conflicte interètnic: del melting pot al ghetto (38), El futur de les cultures no occidentals a Europa (39), L'evolució del sistema onomàstic al Paísos Catalans (antroponímia-toponímia) (41), L'art contemporani i les connexions europees (44), La situació de la llengua tres olimpíades després (45), Enric Valor: des del sud amb resistència (45)

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73)

El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva exploració (73)

Home i medi, llengua i literatura: confluències (79)

Reunions científiques i professionals: II Jornada d'Informàtica a Prada (56)

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: L'origen de l'home en les ciències humanes (31)

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Del grup de folk al Tradicionari (1967-1992): 25 anys de cançó d'arrels als Països Catalans (12), Literatura i seducció (15)

Seminaris d'extensió universitària: Problemes mediambientals a escala regional i a escala global: anàlisi de casos concrets (37), La "invenció del fanatisme" (38), Vells i nous nacionalismes (40), Llenguatges no verbals i diversitat cultural (41), Teatre al Rosselló (46), Projecció de la música catalana a l'àmbit europeu del segle XVIII (47), Actitud i consciència lingüística dels valencians al segle XIX i XX (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52)

Seminaris d'investigació: L'educació a la vida quotidiana (75), Passatge pel país medieval (78),

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen de la sexualitat humana (25)

12 del migdia

Homenatge: A Enric Valor (92)

2/4 de tres de la tarda

Tallers: Muntayisme (61)

3 de la tarda

Tallers: Realitat virtual: obrim una escletxa (55), Cançons populars:

10 poemes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Tei T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripura (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Països Catalans: una nova reformulació del concepte (89)

9 del vespre

Música: Estrena mundial de l'obra integral per a orquestra de cambra de Joan i Josep Pla amb l'Orquestra Virtuosos d'Hongria i Claudi Arimany, solista (98), Crescendo (98)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: Manila (102)

VI. 17. DIEUENS

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: La presència catalana a Amèrica (1840-1992) (11), Iniciació a la llengua catalana (13), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18)

Seminaris d'extensió universitària: Els inicis de la matemàtica moderna (27), El tractat de Maastricht i el procés d'integració europea (34), La independència de Catalunya a l'Europa Mediterrània Occidental (37), Migracions i conflicte interètnic: del melting pot al ghetto (38), El futur de les cultures no occidentals a Europa (39), L'evolució del sistema onomàstic al Paísos Catalans (antroponímia-toponímia) (41), L'art contemporani i les connexions europees (44), La situació de la llengua tres olimpíades després (45), Enric Valor: des del sud amb resistència (45)

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73)

El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva exploració (73)

Reunions científiques i professionals: II Jornades de Biologia: Els

incendis forestals i les seves conseqüències (106), Colom i el món català (111)

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Sanitat i tercer món (19)

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen dels ecosistemes (27)

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Del grup de folk al Tradicionari (1967-1992): 25 anys de cançó d'arrels als Països Catalans (12), Literatura i seducció (15)

Seminaris d'extensió universitària: Problemes mediambientals a escala regional i a escala global: anàlisi de casos concrets (37), La "invenció del fanatisme" (38), Vells i nous nacionalismes (40), Llenguatges no verbals i diversitat cultural (41), Teatre al Rosselló (46), Projectió de la música catalana a l'àmbit europeu del segle XVIII (47), Actitud i consciència lingüística dels valencians al segle XIX i XX (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52).

Seminaris d'investigació: L'educació a la vida quotidiana (75), Passatge pel país medieval (78), Catalans a Amèrica (76)

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen dels continents i dels oceans (28)

Seminaris d'investigació: Sistema immunitari i Sida (78)

12 del migdia

Conferència: El discurs de l'extrema dreta a la Catalunya del Nord (85)

2/4 de 3 de la tarda

Tallers: Muntayisme (61)

3 de la tarda

Tallers: Realitat virtual: obrim una escletxa (55), Cançons populars: 10 poetes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Tchi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripura (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Municipi versus nació (89)

9 del vespre

Música: Cobla Els Únics (99)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: Aquesta nit o mai (102)

18 D'AGOST, DIMARTS

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: La presència catalana a Amèrica (1840-1992) (11), Iniciació a la llengua catalana (13), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18)

Seminaris d'extensió universitària: El tractat de Maastricht i el procés d'integració europea (34), La independència de Catalunya a l'Europa Mediterrània Occidental (37), Migracions i conflicte interètnic: del melting pot al ghetto (38), El futur de les cultures no occidentals a Europa (39), L'evolució del sistema onomàstic al Països Catalans (antroponímia-toponímia) (41), L'art contemporani i les connexions europees (44), La situació de la llengua tres olimpíades després (45), Enric Valor: des del sud amb resistència (45)

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73), El georecurs catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva exploració (73)

Reunions científiques i professionals: II Jornades de Biologia: Els incendis forestals i les seves conseqüències (106), Colom i el món català (111), Aportació Cristiana al Projecte Nacional: una església arrelada en la quotidianitat (108), V Intercanvis pedagògics dels Països Catalans (109)

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Sanitat i tercer món (19)

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Del grup de folk al Tradicionari (1967-1992): 25 anys de cançó d'arrels als Països Catalans (12),

Literatura i seducció (15).

Seminaris d'extensió universitària: Problemes mediambientals a escala regional i a escala global: anàlisi de casos concrets (37), La "invenció del fanatisme" (38), Vells i nous nacionalismes (40), Llenguatges no verbals i diversitat cultural (41), Teatre al Rosselló (46), Projecció de la música catalana a l'àmbit europeu del segle XVIII (47), Actitud i consciència lingüística dels valencians al segle XIX i XX (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52)

Seminaris d'investigació: L'educació a la vida quotidiana (75), Passatge pel país medieval (78), Mallorca cinc-cents anys enrere (76).

11 del matí

Seminaris d'investigació: Sistema immunitari i Sida (78).

12 del migdia

Conferència: Els problemes ecològics de la Mediterrània (85).

2/4 de 3 de la tarda

Tallers: Muntayisme (61).

3 de la tarda

Tallers: Realitat virtual: obrim una escaleta (55), Cançons populars: 10 poetes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Tchi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripura (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Desfer país: l'endemà d'un incendi forestal (90).

9 del vespre

Música: Ocults (99)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: El llarg hivern (102)

19 D'AGOST, DIMECRES

9 del matí

Excursions (137)

L'Estatut de la Cooperativa Europea: ferment de creixement? (109)
V Intercanvis pedagògics dels Països Catalans (109).

9 del vespre

Música: Celdoni Fonoll i L'lol Bertran (100)

20 D'AGOST, DIJOUS

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (101)

9 del matí

Cursos de formació cultural: Novel·la històrica catalana: (1862-1882). 130 anys de "L'orfeneta de Menarguens" (12), Iniciació a la llengua catalana (13), Sociologia de la llengua. Minorització lingüística: factors quantitius i qualitius (15), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18)

Seminaris d'extensió universitària: El desenvolupament del nostre sistema de numeració (29), La crisi de la cultura democràtica (39), Els nacionalismes a Europa, un intent de sistematització (42), Història de la Franja de Ponent (48), Els últims anys del teatre català (50), Taller de MultiMedia (54).

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73), El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva explotació (73), 200 anys de Faraday i la inducció electromagnètica (74) Modelització i ciència experimental (77), Cap a una metodologia per la traducció televisiva al català (80).

Reunions científiques i professionals: Telecomunicacions (107), Aportació Cristiana al Projecte Nacional: una església arrelada en la quotidianitat (108), L'Estatut de la Cooperativa Europea: ferment de creixement? (109), V Intercanvis pedagògics dels Països Catalans (109).

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Terapèutiques alternatives (20).

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen i evolució del llenguatge (29)

Seminaris d'investigació: Ones mil·limètriques i fusió termonuclear (72).

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Introducció a la mètrica i versificació catalanes (11), Textos, estils i models de llengua (16).

Seminaris d'extensió universitària: El continent europeu en el sistema internacional de la postguerra freda (34), Els vells estats europeus: el triangle jacobí (35), Interdependència econòmica i domini polític (36), Moviments internacionals de capitals i mercats locals (36), Crisi del marxisme, ideologia i praxi (40), Cap a un futur sense exèrcits (42), Perspectives d'una cinematografia europea (43), La Cançó social en el món contemporani (48), Introducció a la traducció literària (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52).

Seminaris d'investigació: Estrés, motivació i alteracions cardiovasculars (74), Turisme (77), El ritme de la prosa (80), La por a la màquina i els orígens de la ciència ficció (81)

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: L'origen de l'individu (26)

12 del migdia

Conferència: La nutrició avui: salut i dèries (86).

2/4 de 3 de la tarda

Tallers: Muntayisme (61)

3 de la tarda

Tallers: Realitat virtual: obrim una escletxa (55), Cançons populars: 10 poetes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Txi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripció (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: La moda (90).

9 del vespre

Música: Montserrat Figueras (100)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: No et tallis ni un pèl (102)

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: Novel·la històrica catalana: (1862-1882). 130 anys de "L'orfeneta de Menarguens" (12). Iniciació a la llengua catalana (13). Minorització lingüística: factors quantitius i qualitatius (15). La literatura catalana i els signes del zodíac (17). La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18).

Seminaris d'extensió universitària: Orígens de la vida i del càncer (31). El continent europeu en el sistema internacional de la postguerra freda (34). La crisi de la cultura democràtica (39). Els nacionalismes a europa, un intent de sistematització (42). Història de la Franja de Ponent (48). Els últims anys del teatre catatà (50). Taller de MultiMedia (54).

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73) El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva explotació (73)

200 anys de Faraday i la inducció electromagnètica (74)

Modelització i ciència experimental (77). Cap a una metodologia per la traducció televisiva al català (80).

Reunions científiques i professionals: Aportació Cristiana al Projecte Nacional: una església arrelada en la quotidianitat (108). L'Estatut de la Cooperativa Europea: ferment de creixement? (109). V Intercanvis pedagògics dels Països Catalans (109).

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Terapèutiques alternatives (20).

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Origen i evolució del llenguatge (29).

Reunions científiques i professionals: Fòrums Catalunya Nord (112)

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Introducció a la mètrica i versificació catalanes (11). Textos, estils i models de llengua (16).

Seminaris d'extensió universitària: Els vells estats europeus: el triangle jacobí (35). Interdependència econòmica i domini polític (36). Moviments internacionals de capitals i mercats locals (36).

Crisi del marxisme, ideologia i praxi (40), Cap a un futur sense exercicis 42), Perspectives d'una cinematografia europea (43), La Cançó social en el món contemporani (48), Introducció a la traducció literària (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923) (52).

Seminaris d'investigació: Estrés, motivació i alteracions cardiovasculars (74), Turisme (77), El ritme de la prosa (80), La por a la màquina i els orígens de la ciència ficció (81)

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: L'origen de l'individu (26)

12 del migdia

Conferència: El futur de la Xina (86).

2/4 de 3 de la tarda

Tallers: Muntayisme (61)

3 de la tarda

Reunions científiques i professionals: Telecomunicacions (107).

Tallers: Realitat virtual: obrim una escaleta (55), Cançons populars: 10 poetes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Txi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripció (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Control de qualitat en la cultura (91).

9 del vespre

Música: Cançó nord-catalana (101)

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: Solitud (102)

22 D'AGOST, DISSABTE

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: Novel·la històrica catalana: (1862-

1882: 130 anys de "L'ortofeneta de Menarguens" (12), Iniciació a la llengua catalana (13), Minorització lingüística: factors quantitius i qualitius (15), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18).
Seminaris d'extensió universitària: Orígens de la vida i del càncer (31), El continent europeu en el sistema internacional de la postguerra freda (34), La crisi de la cultura democràtica (39), Els nacionalismes a europa, un intent de sistematització (42), Història de la Franja de Ponent (48), Els últims anys del teatre catatà (50).
Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73) El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva explotació (73), 200 anys de Faraday i la inducció electromagnètica (74) Modelització i ciència experimental (77).
Reunions científiques i professionals: Telecomunicacions (107), Tendències polítiques a Andorra (111).

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Terapèutiques alternatives (20).
Reunions científiques i professionals: Evolució varietal en viticultura: resultats i perspectives (108).

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Envel·liment cerebral i senilitat (32).

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Introducció a la mètrica i versificació catalanes (11), Textos, estils i models de llengua (16).
Seminaris d'extensió universitària: Els vells estats europeus: el triangle jacobi (35), Interdependència econòmica i domini polític (36), Moviments internacionals de capitals i mercats locals (36), Crisi del marxisme, ideologia i praxi (40), Cap a un futur sense exèrcits (42), Perspectives d'una cinematografia europea (43), La Cançó social en el món contemporani (48), Introducció a la traducció literària (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923), (52).
Seminaris d'investigació: Estrés, motivació i alteracions cardiovasculars, (74), El ritme de la prosa (80).

11 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Envel·liment cerebral i senilitat (33).

12 del migdia

Conferència: Jocs olímpics. I després què? (87).

2/4 de 3 de la tarda

Reunions científiques i professionals: Evolució varietal en viticultura: resultats i perspectives (108).

Tallers: Muntayisme (61).

3 de la tarda

Reunions científiques i professionals: Telecomunicacions (107).

Tendències polítiques a Andorra (11).

Tallers: Realitat virtual: obrim una escaleta (55), Cançons populars:

10 poemes catalans en cançons recollides a la Catalunya del Nord (60), Alpinisme (61), Sardanes (62), Esports (62), Dansa (63), T'ai Txi T'Xuan (63), Festes catalanes (64), Ceràmica (64), Teatre (65), Cant coral "Toni Santandreu" (65), Escripció (66), Vídeo (66), Ràdio (67), Llenguatge del cos (67), Cuina i Alimentació (68), Socorrisme (68), Astronomia (69), Educació ambiental (69).

5 de la tarda

Debat: Funció nacional de les televisions i ràdios (91).

9 del vespre

Música: DB (ex Doble-Buble) (101).

Tallers: Animació als pobles (60)

11 de la nit

Cinema: Els Mars del Sud (102).

23 D'AGOST, DIUMENGE

8 del matí

Reunions Científiques i Professionals: Programa d'Immersió lingüística per a mestres de la Catalunya del Nord i de l'Alguer (110)

9 del matí

Cursos de formació cultural: Novel·la històrica catalana: (1862-1882). 130 anys de "L'orfeneta de Menarguens" (12), Iniciació a la llengua catalana (13), Minorització lingüística: factors quantitius i qualitius (15), La literatura catalana i els signes del zodíac (17), La Catalunya del Nord just abans de l'entrada a la Nova Europa (18). *Seminars d'extensió universitària:* Els primers sistemes genètics (32), La crisi de la cultura democràtica (39), Els nacionalismes a Europa, un intent de sistematització (42), Història de la Franja de Ponent (48), Els últims anys del teatre català (50).

Seminaris d'investigació: La informàtica, més enllà i més ençà dels ordinadors (73) El georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva explotació (73), 200 anys de Faraday i la inducció electromagnètica (74).

2/4 de 10 del matí

Cursos de formació cultural: Terapèutiques alternatives (20).

10 del matí

Seminaris d'extensió universitària: Envel·liment cerebral i senilitat (32).

2/4 d'11 del matí

Cursos de formació cultural: Introducció a la mètrica i versificació catalanes (11), Textos, estils i models de llengua (16).

Seminaris d'extensió universitària: Els vells estats europeus: el triangle jacobí (35), Interdependència econòmica i domini polític (36), Moviments internacionals de capitals i mercats locals (36), Crisi del marxisme, ideologia i praxi (40), Cap a un futur sense exèrcits (42), Perspectives d'una cinematografia europea (43), La Cançó social en el món contemporani (48), Introducció a la traducció literària (49), El mapa sociolingüístic europeu (51), Dinàmica nacionalista de Mallorca, el País Valencià i el Principat (1868-1923), (52).

Seminaris d'investigació: Estrés, motivació i alteracions cardíovasculars (74), El ritme de la prosa (80).

12 del migdia

Conferència: L'aventura al Pol Nord (87).

3 de la tarda

Assemblea (138)

5 de la tarda

Homenatge: Enric Casassas i Simó (92).

9 del vespre

Música: La Vella Dixieland (102).

11 de la nit

Cinema: Hamlet (103).

SUPORT INSTITUCIONAL

Acció Cultural del País
Valencià
Associació d'Amics de la
U.C.E.
Associació d'Amics de la
U.C.E. a la Catalunya del
Nord
Centre de Documentació i
d'Animació de la Cultura
Catalana
Col·legi de Metges de
Catalunya i les Illes Balears
Federació d'Entitats per a
la Defensa de la Llengua i
la Cultura Catalanes a la
Catalunya del Nord
Institut d'Estudis Catalans
Museu de la Casa Pairal
Obra Balear Cultural
Òmnium Cultural
Societat Andorrana de
Ciències

Generalitat de Catalunya:
Departament de la
Presidència (Secretaria
General, D.G. de la
Joventut), Departament de
Cultura (Secretaria de
Relacions Culturals),
Departament
d'Ensenyament (CIRIT,
D.G. d'Universitats),
Departament d'Economia i
Finances,
Consell General dels
Pirineus Orientals

Consell Regional del
Llenguadoc-Rosselló
Diputació de Barcelona.
Diputació de Girona.
Diputació de Lleida.
Diputació de Tarragona.
Consistori de Prada de
Conflent

Centre Divulgador de la
Informàtica, Generalitat de
Catalunya
D. G. de Política
Lingüística de la
Generalitat de Catalunya
Fundació Roca i Galès
Institució Catalana
d'Estudis Agraris
Institut del Teatre
Servei d'Ensenyament del
Català (SEDEC),
Generalitat de Catalunya
Societat Catalana de
Biologia (IEC)
Societat Catalana de Física
(IEC)
Societat Catalana de
Química (IEC)
Estudis Universitaris de
Vic
Universitat Autònoma de
Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat de Girona
Universitat de les Illes
Balears
Universitat Jaume I
Universitat de Lleida
Universitat de Perpinyà
Universitat Politècnica de
Catalunya

Aldus
Apple Computer
Corporació Catalana de
Ràdio i Televisió:
Catalunya Ràdio i TV3

Ajuntament de Palma de
Mallorca
Ajuntament de Solsona
(Solsonès)
Consells Comarcals:
Alt Camp
Alt Empordà
Alt Penedès
Anoia
Bages
Baix Camp
Baix Empordà
Baix Llobregat
Baix Penedès
Berguedà
Cerdanya
Conca de Barberà
Garraf
Les Garrigues
La Garrotxa
Gironès
Maresme
Montsià
La Noguera
Pla de l'Estany
Priorat
Ripollès
La Segarra
Segrià
La Selva
Solsonès
Tarragonès

Excursions

El dimecres dia 19, jornada no lectiva, són organitzades excursions culturals a: Sant Martí del Canigó, Serrabona, Sant Miquel de Cuixà, Perpinyà (Palau dels Reis de Mallorca), Elna, Ceret (Museu d'Art Modern), Cotlliure, Banyuls de la Marenda (Centre Oceanogràfic), Illa

Dates i horaris

Dies: del 15 al 23 d'agost

Horari: *Cursos de formació cultural i seminaris d'extensió universitària*, de 9 del matí a 12 del migdia

Conferències, de 12 a 1 del migdia

Tallers, de 3 a 5 de la tarda

Debats, de 5 a 2/4 de 7 de la tarda

Espectacles, a partir de les 9 del vespre

Cinema, a les 11 de la nit

Les *jornades i reunions professionals* i els *seminaris d'investigació* tenen horaris especials que seran anunciats oportunament.

Preus

Matrícula i estada: 38.000,- ptes. Aquest preu comprèn del sopar del dia 14 al dinar del dia 24 d'agost. El preu del viatge en autocar és a part: 3.800,- ptes. Aquest preu comprèn una assegurança de viatge i accidents. A efectes duaners, és imprescindible de lliurar una fotocòpia del carnet d'identitat a l'hora de formalitzar la matrícula.

Servei d'autocars

Servei d'autocars des de València, des de Barcelona i des de Lleida (vegeu **Preus**)

Estatge

L'estatge és al Liceu Renouvier de Prada (Carretera de Catllà). El nombre d'assistents és limitat en funció de la capacitat del Liceu. És recomanable d'arribar al Liceu durant la tarda del dia 14 d'agost. No es pot garantir l'estatge si la matrícula és feta a darrera hora.

Servei mèdic

Hi ha servei mèdic de 9 del matí a 1 del migdia i de 3 a 7 de la tarda.

Esplai i guarderia

Servei d'esplai i guarderia de 9 del matí a 1 del migdia i de 3 a 7 de la tarda.

Claustre de professors i assemblea d'alumnes

Se celebraran els dies 17, a les vuit del vespre i el dia 23, a les 3 de la tarda

Diari "Prada"

Es publicarà un diari amb tota la informació interna necessària. Amb el suport d'Apple Computer.

Homenatge a Pau Casals i Pompeu Fabra

El dia 18, a les quatre de la tarda se celebraran sengles homenatges a Pau Casals i Pompeu Fabra, al cementiri de Prada

INFORMACIÓ
MATERIAL

**Universitat Catalana
d'Estiu**

Gran Via de les Corts
Catalanes, 600, 3er. 2a.
Tel. (93) 317 24 11. 08007
- Barcelona. De dilluns a
divendres de 10 del matí a
2 del migdia i de 4 a 8 de la
tarda.
- A Barcelona, del 15 de
juny al 10 d'agost
- A Prada, a partir del 15
d'agost

**ALTRES LLOCS
D'INFORMACIÓ**

Òmnium Cultural

Montcada 20
(Palau Dalmaes)
08003 Barcelona
Tel. (93) 319 80 50
i a les seves delegacions
territorials

Obra Cultural Balear

Carrer de la Impremta, 1
07001 Palma de Mallorca
Tel. (971) 72 32 99
i a les seves delegacions
territorials

**Acció Cultural del País
Valencià**

Carrer de Moratín, 15
46002 València
Tel. (96) 351 17 27
i a les seves delegacions
territorials

**Associació d'amics de
l'UCE a la Catalunya del
Nord**

Apartat de correus, 529
66005 Perpinyà
Tel. (07/33) 68730519
de 6 a 9 del vespre

**Centre de Documentació i
d'Animació de la Cultura
Catalana**

Avinguda de la Gran
Bretanya 42
66000 Perpinyà
Tel. (07/33) 68 34 11 70

**Societat Andorrana de
Ciències**

Carrer de la Borda s/n
Edifici Rosella
despatx 23
Andorra la Vella
Tel. (9738) 29729/21481

Consells Comarcals:

Alt Camp, Alt Empordà,
Alt Penedès, Anoia, Bages,
Baix Camp, Baix Ebre,
Baix Empordà, Baix
Llobregat, Baix Penedès,
Berguedà, Cerdanya,
Conca de Barberà, Garraf,
Les Garrigues,

La Garrotxa, Gironès,
Maresme, Montsià,
Noguera, Pla de l'Estany,
Priorat, Ribera d'Ebre,
Ripollès, La Segarra,
Segrià, La Selva, Solsonès,
Tarragonès, Terra Alta,
Urgell, Vallès Occidental.
Aquests consells comarcals
ofereixen beques als
alumnes de la seva
comarca.

Diari "Prada": Albert Calls i Francesc Castanyé

Guarderia-Esplai: Núria Bastons, Edit Lloret, Diana Figueres, Pasquala Valls

Intendència: Oliver Vilallonga (intendent) i Charline i equip (cuina)

Protocol: Roser Escasans

Secretariat: Aina Alegret, Joel Alegret, Mònica Batlle, Dolors Bruguera, Esteve Cardús, Nicola Duran, Albert Garcia, Teresa Garreta, Maria Hurtado, Anna Maluquer, Pere Manzanares, Maite Pladevall i equip, Joela Tirach, Pasqual Tirach, Víctor Trilles, Sara Vall, Felip Verlick, Gineta Vise

Servei de premsa: Josep Maria Montaner (responsable) i Mercè Molist

Generalitat de Catalunya

Consell Regional del Llenguadoc Rosselló

Consell General dels Pirineus Orientals

CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR

Ajuntament de Barcelona

Diputació de Barcelona

Diputació de Lleida

DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

DIPUTACIÓ
DE GIRONA

Consistori de la Vila de Prada

XXIV
UNIVERSITAT CATALANA
D'ESTIU

*del 15 al 23 d'agost
del 1992*

PRADA DE CONFLENT

Iniciació als Països Catalans

Coordinador: Josep-Lluís Carod-Rovira

La presència catalana a Amèrica

Professor: Josep-Lluís Carod-Rovira

Introducció a la mètrica i a la versificació catalana

Professor: Josep Bargalló i Valls

Panoràmica de la cançó catalana

Professor: Xevi Planes

La novel·la històrica catalana

Professor: Jordi Tiñena i Amorós

Iniciació a la llengua

Coordinadora: Roser Latorre

Nivell A, Nivell B, Nivell C

Professors: Roser Latorre, Mercè Roca i Jordi Alberich

Lèxic i terminologia

Professor: Lluís Marquet

Sociologia de la llengua

Coordinació: Seminari de Sociolingüística de Barcelona

Minorització lingüística: factors quantitativs i qualitativs

Professors: Josepa Huguet, Blanca Serra, Bernat Joan, Carles Castellanos i Ma. Lluïsa Pazos

Iniciació a la literatura catalana

Coordinador: Joan Alegret

Literatura i seducció

Professor: Manuel Joan i Arinyó

La literatura catalana i els signes del zodíac

Professor: Joan Alegret

Coneixement de la Catalunya del Nord

Coordinador: Ramon Gual

Iniciació a les ciències de la salut

Organitzat per l'Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut (AECS)

- Sanitat i Tercer Món

Coordinador: Juli Peretó

ELS ORÍGENS

1. Origen de l'Univers
Professor: Vicent Martínez Garcia
2. Origen de la sexualitat humana
Professor: Martí Domínguez
3. Origen del Sistema Immunitari i de la SIDA
Professor: Carles Soler
4. Els inicis de la matemàtica moderna
Professor: J. Julià Toledo
5. Origen dels ecosistemes
Professor: Ricard Guerrero
6. L'origen dels continents i dels oceans
Professor: Salvador Reguant
7. El desenvolupament del nostre sistema de numeració
Professora: Pilar Martín
8. Origen i evolució del llenguatge
Professor: Enric Vallduví
9. L'origen de les espècies i de l'home
Professor: Lluís Pascual
10. Orígens de la vida i del càncer
Professor: Alfred Giner Sorolla
11. Envel·liment cerebral i senilitat
Professora: Carme Junqué
12. Els primers sistemes genètics
Professor: David Jou

EUROPA EN EL NOU ORDRE INTERNACIONAL

Coordinador: Josep Huguet

- La política internacional davant els nous estats europeus
Professor: Rafael Grasa
- Europa després de Maastricht.

És recomanable d'arribar al Liceu durant la tarda del dia 14 d'agost.

No es pot garantir l'estatge si la matrícula és feta a darrera hora.

Es publicarà un diari amb tota la informació interna necessària.

Matrícula i estada: 38.000,- ptes.

Aquest preu comprèn del sopar del dia 14 a l'esmorzar del dia 24 d'agost.

El preu del viatge en autocar és a part (3.800,- ptes. per anar i tornar des de Barcelona i Lleida). Dins el preu és compresa una assegurança de viatge i accidents. A efectes duaners, és imprescindible de lliurar una fotocòpia del carnet d'identitat a l'hora de formalitzar la matrícula.

Es recomana realitzar la matrícula als centres locals indicats més amunt.

Per a joves de 15 a 17 anys

(Tindrà lloc durant els mateixos dies 15-23 d'agost, al Liceu Renouvier de Prada, i serà coordinada per Vicent Ortuño, d'Acció Cultural del País Valencià)

Dies: del 15 al 23 d'agost

Cursos i seminaris d'extensió universitària: de 9 a 12 del matí

Conferències: de 12 a 1 del migdia

Tallers: de 3 a 5 de la tarda

Debats: de 5 a 2/4 de 7 de la tarda

Espectacles: a partir de les 9 del vespre

(Les jornades i els seminaris d'investigació tindran horaris especials que seran anunciats oportunament).

Fòrums Catalunya Nord

Organitza: Amics de l'UCE a la Catalunya del Nord

Universitat Catalana d'Estiu. Gran Via de les Corts
Catalanes, 600 (3r. 2a.) 08007 - BARCELONA

Telèfon: 317.24.11

Fax: 317.25.10

De dilluns a divendres de 10 a 2 del matí i de 4 a 8 de
la tarda

Matrícula:

- A Barcelona, del 15 de juny al 10 d'agost

- A Prada, del 15 al 23 d'agost

Òmnium Cultural. Carrer de Montcada, 20 (Palau
Dalmases). 08003 Barcelona. Tel (93) 319 80 50 i a les
seves delegacions territorials.

Obra Cultural Balear. Carrer de la Impremta, 1. 07001
Palma de Mallorca. Tel (971) 72 32 99, i a les seves
delegacions territorials

Acció Cultural del País Valencià. Carrer de Moratín,
15. 46002 València. Tel. (96) 351 17 27, i a les seves
delegacions territorials.

**Associació d'Amics de l'UCE a la Catalunya del
Nord.** Apartat de Correus 529. 66005 Perpinyà. Tel.
(07/33)69 34 11 70.

Societat Andorrana de Ciències: Carrer de la Borda,
s/n. Edifici Rosella, despatx 23. Andorra la Vella. Tel
(9738) 29729/21481.

Consells Comarcals

L'estatge és al Liceu Renouvier de Prada (Carretera de
Catllar).

El nombre d'assistents és limitat en funció de la capacitat
del Liceu.

Hi ha servei mèdic, servei d'esplai i guarderia de 9 a 1
i de 3 a 7. Es proporcionaran llençols i flassades.

Servei d'autocars des de València, des de Barcelona i des
de Lleida per anar i tornar.

- Professor: Narcís Mir
- Els vells estats europeus: el triangle jacobí.
Professor: Josep Huguet
- Interdependència econòmica i domini polític.
Professora: Muriel Casals
- Internacionalització dels capitals i mercats locals
Professor: Alfons Almendros
- Polítiques mediambientals i ordre polític.
Professor: Joandomènec Ros
- La independència de Catalunya a l'Europa mediterrània occidental
Professor: Josep Guia
- Migracions i conflicte interètnic: del *melting pot* al *ghetto*.
Professor: Joan Becat
- La "invenció" del fanatisme a finals del segle XX.
Professor: Salvador Cardús
- Cultures nacionals i legitimitat política.
Professor: Enric Saperas
- El futur de les cultures no occidentals a Europa.
Professor: Pius Alibek
- La crisi de la cultura democràtica.
Professor: Fèlix Martí
- Ocàs del marxisme i homogeneïtat ideològica.
Professor: Pere Verdaguer
- Vells i nous nacionalismes
Professor: Joan F. Mira

- Perspectives d'una cinematografia europea.
Professor: Miquel Porter i Moix
- El futur dels grans museus a Europa.
Professor: Daniel Giralt Miracle
- Canvis en l'apreciació dels corrents literaris
Professor: Josep Murgades
- La literatura d'Enric Valor.
Professora: Ma. Dolors Gea
- Teatre al Rosselló
Professor: Pep Vila
- Hi ha hagut o no humanisme català?
Professor: Giuseppe Tavani
- Projecció de la música catalana en l'àmbit europeu del segle XVIII
Professor: Josep Dolcet

- La cançó social
Professor: Jaume Carbonell
- L'evolució del sistema onomàstic als Països Catalans
(antroponímia-toponímia)
Professor: Josep Moran

- Animació als pobles i cançons populars
Professors: Ramon Gual i Batlle i Joan Miquel Paraire
- Muntanyisme
Professor: Antoni Glory
- Alpinisme
Professor: Xavier Robiró
- Sardanes
Professora: Rosa Payró Borrec
- Esports
Professor: Francesc Prujà
- Dansa
Professor: Ramon Cardona
- T'ai Ji Quan
Professora: Teresa Godall

- Ceràmica
Professor: Paulí
- Teatre
Amb el suport de l'Institut del Teatre
- Taller de Cant Coral "Toni Santandreu"
Professor: Antoni Jorquera

- Disseny professional per ordinador: l'autoedició
Professors: Miquel Àngel i Antoni Josep Gómez
Bosquet
Amb el suport d'Apple Computer
- Taller d'escriptura
Professor: Joaquim Auladell

integral per a orquestra de cambra dels germans Pla), Jordi Savall, Crescendo, cobla Els Únics, Ocults, DB, Celdoni Fonoll i Lloï Bertran, Jordi Barre, Pere Figueres, Joan Pau Giner, Teresa Rebull, Tònica Dominant, La Vella Dixieland.

Els espectacles es faran a la Plaça de la Vila i a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà. També hi haurà un cicle de cinema amb les darreres pel·lícules catalanes.

II Jornades de Biologia

Organitza: Societat Catalana de Biologia i Institut Català d'Història Natural (IEC)

XI Jornades de Recerca Experimental en Física i Química: "Telecomunicacions"

Organitza: Societat Catalana de Química i Societat Catalana de Física (IEC) amb el suport de la CIRIT

Aportació Cristiana al Projecte Nacional: "Una església arrelada en la quotidianitat"

Coordinador: Salvador Barolet

VIII Diades d'Agricultura a Prada

Organitza: Institució Catalana d'Estudis Agraris

VII Jornades sobre Cooperativisme a Prada: "L'Estatut de la Cooperativa Europea: ferment de creixement?"

Organitza: Fundació Roca i Galès

V Intercanvis Pedagògics dels Països Catalans. Seminaris de Formació Mútua: "1.- Parlem, parlem, parlem-ne. 2.- Tècniques d'expressió oral. Aprendre parlant. 3.- Tècniques de traducció. Curs inicial. 4.- Seminaris monogràfics: Aproximació a Màrius Torres; Joan Lluís Vives, pedagog i humanista; l'Europa de les nacions, l'Europa de les llengües. 5.- El lleure infantil i juvenil i l'ús de la llengua. 6.- Curs intensiu de català i Programa d'Immersió Lingüística per a mestres de l'Alguer i de la Catalunya del Nord."

Organitza: Servei d'Ensenyament del Català. (SEDEC)

V Diada Andorrana: "Tendències polítiques a Andorra"

Organitza: Societat Andorrana de Ciències

Canal 33 sobre la persona d'Enric Valor

El discurs de l'extrema dreta a la Catalunya del Nord

Amb la participació prevista d'Enric Sicre i Pere Becque

Els problemes ecològics de la Mediterrània

Amb la participació prevista de Xavier Pastor

L'aventura al Pol Nord

Amb la participació prevista de Nil Bohigas

Homenatge a Enric Casassas i Simó

Amb la participació prevista de Jordi Carbonell, Heribert

Barrera, Josep Laporte, Salvador Alegret i Pilar Rahola

El futur de la Xina

Amb la participació prevista de Ma Jisen

Jocs Olímpics. I després què?

Amb la participació prevista d'Oriol Bohigas i Ignasi

Riera

Festa de cloenda. Commemoració dels 30 anys de "Nosaltres els valencians" de Joan Fuster

Política científica catalana

Països Catalans: una nova reformulació del concepte partint de la realitat?

Municipi versus nació

Desfer país: l'endemà d'un incendi forestal

La moda

Control de qualitat en la cultura

Funció nacional de les televisions i ràdios

Amb la participació prevista de:

Jordi Wagensberg, David Jou, Xavier Duran, Xavier

Rubert de Ventós, Isidor Marí, Toni Mestres, Jordi

Font, Max Cahner, Joaquim Nadal, Joan M. Pujals,

Antoni Farrés, Sebastià Garcia Mut, Ma. Antònia Munar,

Joan Maial, Mireia Abril, Salvador Almenar, Cristòfor

Jordà, Cristian Ruiz Altaba, Toni Miró, Roser Marcé,

Judit Mascó, Jaume Calafat, Kima Guitart, Teresa

Gimpera, Salvador Oliva, Josep Montserrat, Josep M.

Terricabras, Walter Meyerstein, Rosa Solves, Oleguer

Sarsanedas, Enric Frigola i Santiago Gimeno.

L'Agram, Carraixet, orquestra de cambra Virtuosos d'Hongria i Claudi Arimany (estrena mundial de l'obra

Video

Amb el suport de TV3

Ràdio

Professors: Sílvia Còppulo i Miquel Marimon

Amb el suport de Catalunya Ràdio

- Tècniques actuals de música electrònica
Professor: Francesc Clamour
- El llenguatge del cos
Professora: Cori Rojas

- Cuina i alimentació
Professora: Eliana Thibaut Comelade
- Socorrisme
Professor: Jordi Cassió
- Astronomia
Professor: Raimon Reginaldo
- Educació ambiental
Professor: Martí Boada

- La contribució de les microones en el tema de l'energia nuclear
Professor: Màrius Sorolla Aiza
- Síntesi del català per ordinador
Professor: Josep Martí

- Els georecursos catalans: el seu aprofitament, l'impacte ambiental de la seva explotació.
L'aigua, els minerals i les roques industrials a Catalunya.
Professors: Josep Font i Soldevila, Josep M. Casas i Sabata i Josep M. Mata i Perelló

- *Stress*, motivació i afeccions cardiovasculars
Professor: Francesc Palmero

Estudis Universitaris de Vic

- Faraday, 200 anys
Professors: Josep Ayats, Miquel Caballeria, Joaquim Pla i M. del Tura Puigvert
S'acompanyarà d'una exposició

- Mallorca, 500 anys enrere
Professora: Maria Barceló
- Catalans a Amèrica
Professor: Marc Aureli Vila
- Economia del turisme
Professor: Francesc Sastre i Albertí
- Taller de multimedia
Professor: Josep Blat, Antoni Bibiloni i Adelaida Delgado

- Modelització i ciència experimental
Professors: Jaume Puig, Francesc Mas, Xavier Tomàs, Xavier Rius i Cristina Ariño

- Passatge pel país medieval
Professor: Ferran Garcia-Oliver

- L'educació en la vida quotidiana
Professor: Joan Carles Mèlich
- També organitzaran seminaris les universitats: Pompeu Fabra, d'Alacant, de Perpinyà, de Rovira i Virgili i de Lleida.

Conferències, homenatges i commemoracions

Homenatge a Enric Valor

Amb la participació prevista de Vicent Pitarch, Rafael Alemany, Josep Guia i la projecció d'un reportatge del

PATRONAT

President: Emili Giralt

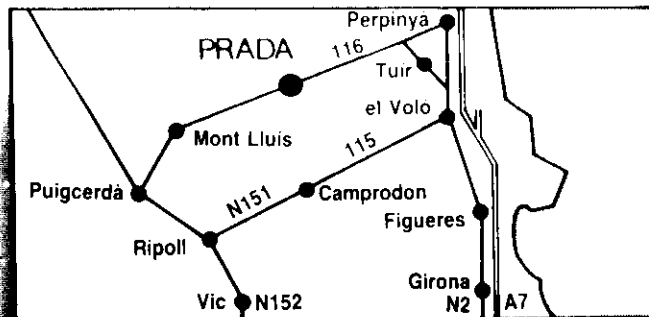
Secretari: Joan Becat

Vocals: Josep Lluís Carod-Rovira (Òmnium Cultural), Eliseu Climent (Acció Cultural del País Valencià), Eugeni Giral (Amics de l'U.C.E.), Llorenç Planes (Amics de l'U.C.E. a la Catalunya del Nord), Narcís Duran (Federació per a la Defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes a la Catalunya del Nord), Antoni Mir (Obra Cultural Balear), Antoni Pol (Societat Andorrana de Ciències), Joan Ané, Josep Guia, Miquel Porter i Moix, Antoni Lloret, Lluís Lliboutry, Aina Moll, Pere Verdaguer, Max Cahner, Enric Casassas, Nadal Batle (rector de la Universitat de les Illes Balears), Joan Sagnes (president de la Universitat de Perpinyà), Josep Ma. Bricall (rector de la Universitat de Barcelona), Gabriel Ferrater (rector de la Universitat Politècnica de Catalunya), Ramon Lapiedra (rector de la Universitat de València), Josep Ma. Vallès (rector de la Universitat Autònoma de Barcelona).

EQUIP RECTOR

Comissió permanent: Max Cahner, Josep Lluís Carod-Rovira, Jordi Carbonell, Salvador Alegret, Salvador Cardús, Juli Peretó, Josep Huguet, Pilar Rahola, Ramon Gual i Joan Maluquer

Consell Assessor: Joaquim Arenes, Eugeni Giral, Antoni Mir, Joan F. Mira, Llorenç Planes i Adolf TUBEÑA.

• Hola, Déu vos guard:

A la Universitat Catalana de Prada del proper estiu, també hi ha programat el seminari *Aportació dels cristians al projecte nacional* sota el lema *Una Església arrelada en la quotidianitat*. Serà del 18 al 21 d'agost.

Em plau de comunicar-vos que sou convidat a participar-hi. I que, com a convidat, teniu gratuïta la matrícula i la pensió completa.

Us faig avinent que, sobre cadascuna de les qüestions tractades en ponència, serà possible d'aportar-hi comunicacions. Aquestes comunicacions s'hauran d'atendre a les següents pautes:

- a) Han de tenir relació amb la qüestió del dia.
- b) S'hauran de presentar per escrit al coordinador el dia abans.
- c) Tindran un màxim de tres folis escrits a màquina.

Cal esperar que, en bé de l'agilitat i la concreció que tothom agraeix, siguem disciplinats en el compliment d'aquestes pautes.

Us adjunto el programa del seminari. Com també la butlleta que heu d'omplir i enviar-me abans de l'1 de juliol. Si no s'ha rebut abans d'aquesta data, s'entendrà que no podeu acceptar la invitació.

Per a una millor organització, és preferible arribar al Liceu Renouvier de Prada a mitja tarda del dia 17 d'agost.

Ben atentament

A handwritten signature in cursive script that reads 'Salvador Bardulet'. The signature is written over a horizontal line.

25 de maig de 1992

Salvador Bardulet, coordinador
Pl. de la Font, 3 08719 - JORBA
tel. 93-809.41.01

Societat Catalana de Geografia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Carrer del Carme, 47

Tel. (93) 318 55 16

Fax (93) 412 29 94

08001 Barcelona

8 de juliol de 1992

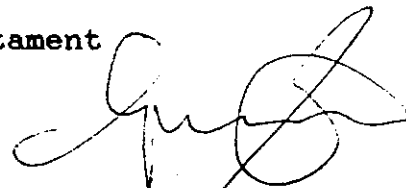
A finals del passat mes de juny, va morir el doctor Lluís Casassas i Simó, membre de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA des de 1968 i president de la seva Junta de Govern de 1986 a 1991. El treball constant i abnegat del professor Casassas, molt anterior ja a la seva etapa presidencial, va permetre d'organitzar actes de tanta transcendència com les *Jornades sobre la Regionalització i els Ems Intermedis* i el *Primer Congrés Català de Geografia*, esdeveniments cabdals de la història de la geografia catalana en els darrers anys.

Aquests dos esdeveniments constitueixen, val a dir-ho, només una petita mostra de la capacitat organitzativa i de la voluntat de servei del professor Casassas, la tasca del qual a la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA mai no serà prou agrafada. Amb la intenció d'honorar la seva memòria, la Junta de Govern de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA, que ja treballa en l'organització dels actes d'homenatge per al proper octubre, ha pres l'acord de dedicar un proper número de *Treballs de la SCG* en homenatge al doctor Lluís Casassas i Simó.

Es per això, que es demana als amics, als deixebles, als col·legues i a tots els que vulguin enaltir la figura insigne del doctor Casassas, que ens facin arribar els seus articles a l'adreça de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA, abans del 30 de novembre d'enguany, si és possible, ja que és vol publicar aquest número a començaments de l'any vinent.

Es prega de mirar de respectar, tant com sigui possible, les Normes per a la tramesa d'originals que s'adjunten i, si pot ser, que s'envii l'article en un disquet compatible.

Aprofito l'ocasió per saludar-vos atentament

Vicenc Biete i Farré,
President de la SC de Geografia

Seminari

Aportació dels cristians al projecte nacional

UNA ESGLÉSIA ARRELADA EN LA QUOTIDIANITAT

Dies 18, 19, 20 i 21 d'agost de 1992. Matins.

PONÈNCIES I PONENTS

Dia 18, dimarts:

La situació dels llenguatges simbòlics a l'Església d'avui

Lluís DUCH, teòleg

Dia 19, dimecres:

La parròquia, integradora

Jaume CAMPRODON, bisbe de Girona

Dia 20, dijous:

Els moviments cristians i l'associacionisme popular

Miquel BARBARÀ, sociòleg

Dia 21, divendres:

La llengua de la catequesi i del culte

Josep M. ARAGONÈS, especialista en catequesi

HORARI

De 9 a 10: Ponència

De 10 a 2/4 d'11: Descans

De 2/4 d'11 a 12: Debat i comunicacions

ST. PERE - PRADA

PRENEU AQUEST FULL PER A VISITAR MÉS CÒMODAMENT L'ESGLÉSIA DE SANT PERE DE PRADA TOT SEGUINT ELS NÚMEROS D'AQUEST PLA.

EL CAMPANAR:

El campanar és d'estil llombard i va ser construït al s. XII. Al s. XIX fou cobert per un edifici inqualificable que des d'aleshores sembla pertànyer a la decoració característica de Prades.

L'ESGLÉSIA:

La construcció de l'església durà uns cent anys.

Primera pedra : 1606

Acabament : 1696

El retaule de l'altar major atreu l'atenció de les mirades i no deixa pas indiferent.

És obra de l'Escultor JOSEP SUNYER (1696-1698).

El Concili de TRENTO (1545-1563) reafirmà la missió de l'Església i del Papa. És dins aquest context històric i teològic que neix el retaule de Prada.

L'escultura de Sant Pere evoca la Paraula de l'Evangeli: " TU ETS PERE I SOBRE AQUESTA PEDRA EDIFICARE LA MEVA ESGLÉSIA". Les tiars i les claus expliciten el poder sobre tots els poders.

Sant Pere fa una gran impressió de solidesa mentre que el conjunt del retaule presenta un immens moviment de vitalitat.

Tota la creació hi és representada: la terra, el cel, la flora, la fauna, els homes, els àngels i el Pare Etern presideix la immensa festa.

La Verge Maria no ha estat pas oblidada. On fóra la gràcia si la dona no estés allà dins un moviment ascendent

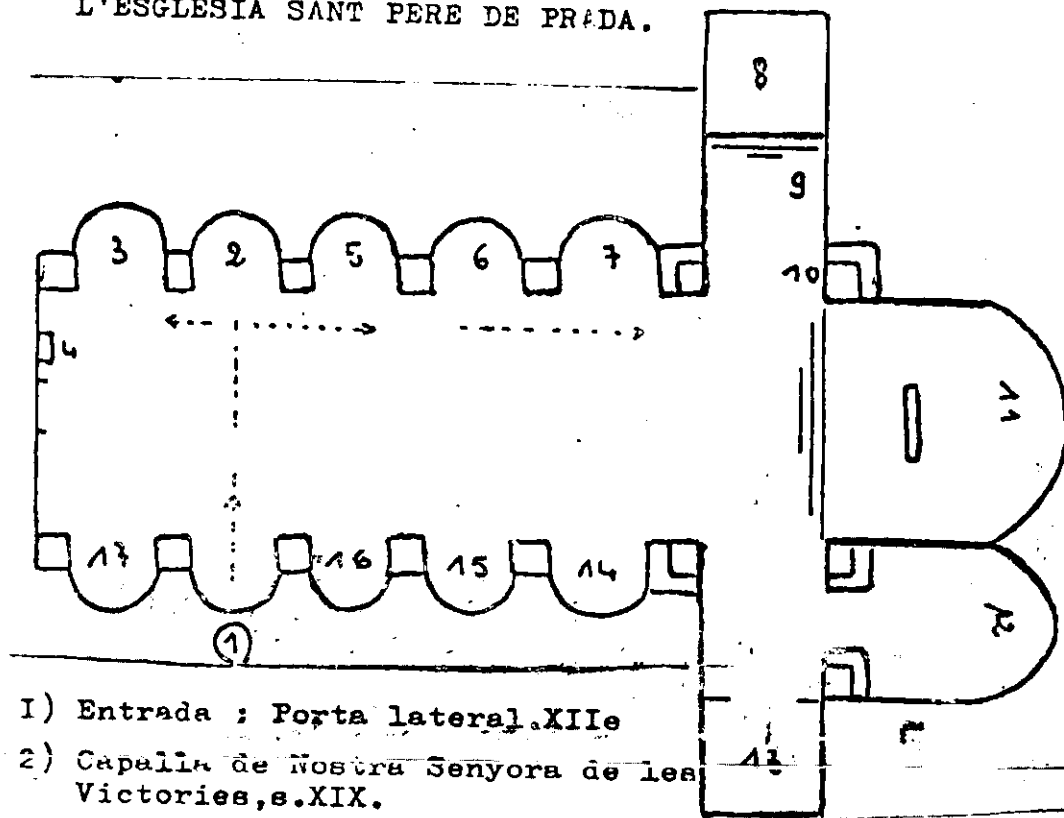
Deixeu-vos portar per l'esguard...

acabareu sentint la música dels àngels .

Si voleu saber-ne més, sobre la taula de la Premsa hi ha a la vostra disposició un opuscle (20,00 Frs.)
Quant a les postals en trobareu en alguns dels comerços de PRADA.

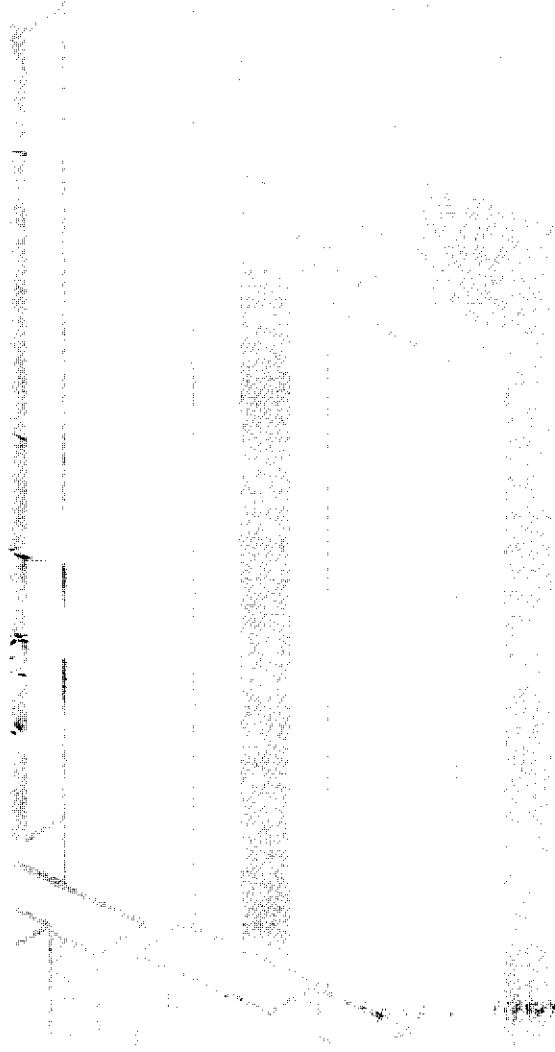
17) Capella de Sant Sebastia. s. XIX. L. Platan. s. XVIII

L'ESGLÉSIA SANT PERE DE PRADA.

- 1) Entrada ; Porta lateral. XIIe
- 2) Capella de Nostra Senyora de les Victories, s.XIX.
- 3) Capella de Nostra Senyora del Mont Carmel. s.XVIII
- 4) Capella de Sant Sepulcre. s.XVII.
- 5) Capella de Sant Galderic. Retaule del s.XVIII.
- 6) Capella de Sant Joan Baptista, finals del s.XVII
- 7) Capella del Roser, s. XVIII.
- 8) Capella de la Concepcio, retaula del s.XIX.
- 9) El "CRIST NEGRE". Talla del s.XVI.
- 10) Il·luminacio del retaula de Sant Pere. (Un franc)
- 11) Retaule de l'alter major dedicat a Sant Pere. 1696.
- 12) Capella del Crist (Sant Sagrament) 1684
- 13) Capella de Sant Benet. Retaule de finals del s.XVI
(procedent de l'Abacial de Cuixa)
- 14) Capella de Nostra Senyora de la Salette. XIX.
- 15) Capella de la Trinitat, s.XVIII
- 16) Capella de Sant Lluís Gonzaga .s.XIX.

ELS PAÏSOS CATALANS EN XIFRES 1992

ELS PAÏSOS CATALANS EN XIFRES 1992

FundacióJaumeBofill
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

TAULA

1. Territori i població	3
2. Treball	8
3. Sanitat	11
4. Ensenyament	11
5. Renda i consum	12
6. Sector financer	14
7. Turisme	15
8. Transports i comunicacions	15
9. Comerç exterior	17
10. Eleccions	17
11. Llengua i mitjans de comunicació	18
12. Els PPCC i la CEE	20

JUSTIFICACIÓ

Per la mateixa raó que les estadístiques tenen, entre d'altres, la funció de «solidificar» determinades realitats socialment precàries, és a dir, de dotar-les d'objectivitat, els Països Catalans necessiten disposar també de realitat estadística, si volem que superin l'estadi merament teòric en el que es troben.

No es tracta, doncs, d'inventar una realitat material nova. Senzillament, l'objectiu d'aquest opuscle és que allò que és predicat com a la nació total, per bé que políticament no tingui un reconeixement jurídic, en canvi vagi prenent cos com a realitat socio-econòmica.

Comparar el grau de desenvolupament i la importància relativa dels diferents territoris que componen la nació catalana, hauria de ser objecte d'atenció privilegiada per tots aquells que la tenen com a referent cultural i que en desitgen una progressiva emancipació social i política.

És sobrer donar compte del fet que, en la mesura que els Països Catalans ni administrativament ni políticament no existeixen, no es disposen de dades homogènies. La heterogeneïtat de les fonts d'informació, l'absència de determinades dades, els diversos sistemes de recompte, fins i tot l'existència de dades contradictòries entre les fonts de més prestigi, han fet impossible, sovint, el poder establir comparacions raonablement fiables. L'intent que es presenta, doncs, no és més que un primer pas, que haurà de ser completat i corregit en successives edicions.

Convé agrair especialment la col.laboració de Joan Becat, director de Centre de Recerques i Estudis Catalans de la Universitat de Perpinyà, que ha estat la font principal de les dades relatives a la Catalunya Nord.

Mereix una disculpa especial el fet que no es parli en cap moment ni de la Franja de Ponent, ni de l'Alguer. En la mesura que no tenen ni tan sols una delimitació administrativa pròpia, qualsevol descripció estadística es fa impossible, sense un treball de camp específic que superava totalment els objectius i les possibilitats d'aquest primer intent. Amb tot, no s'ha renunciat a incorporar-los més endavant.

SALVADOR CARDÚS I ROS

SENYALS I ABREUJAMENTS

:	sense dades
—	res
*	estimació aproximada
TEC	tones equivalents de carbó
PPCC	la totalitat dels territoris estudiats
PPCC[EE]	només els territoris situats a l'estat espanyol
PPCC[A]	tots els PPCC, excepte Andorra
X ¹⁹⁰⁰	Les excepcions a l'any de referència de les dades que es donen, s'indica especificant-lo com a exponent, com en l'exemple
IBE	Institut Balear d'Estadística
IEC	Institut d'Estadística de Catalunya
INE	Instituto Nacional de Estadística
INSEE	Institut National de la Statistique et des Études Économiques
IVE	Institut Valencià d'Estadística

1. TERRITORI I POBLACIÓ

1.1 POBLACIÓ, SUPERFÍCIE I DENSITAT PER COMARQUES. 1991.

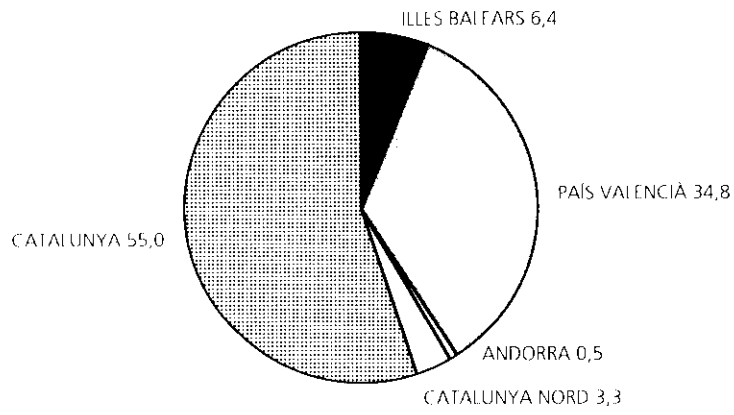
Població de dect

	Habitants	Superfície (Km ²)	Densitat (Hab/km ²)	Capital
ANDORRA <small>(Habitants 1991)</small>	51.642	468	110,4	Andorra la Vella
CATALUNYA	6.059.494	31.895,1	190,0	
Alt Camp	34.016	544,7	62,4	Valls
Alt Empordà	90.755	1.342,4	67,6	Figueres
Alt Penedès	69.863	592,4	117,9	Vilafranca
Alt Urgell	19.010	1.446,9	13,1	La Seu d'Urgell
Alta Ribagorça	3.514	426,8	8,2	Pont de Suert
Anoia	82.450	866,6	95,1	Igualada
Bages	152.177	1.295,2	117,5	Manresa
Baix Camp	131.599	695,3	189,3	Reus
Baix Ebre	64.645	987,9	65,4	Tortosa
Baix Empordà	89.930	700,5	128,4	La Bisbal
Baix Llobregat	610.192	486,5	1.254,2	S. Feliu de Llobregat
Baix Penedès	38.080	295,5	128,9	El Vendrell
Barcelonès	2.302.137	143,1	16.087,6	Barcelona
Berquedà	38.965	1.182,5	33,0	Berga
Cerdanya	12.396	546,4	22,7	Purgcerdà
Conca de Barberà	18.001	648,9	27,7	Montblanc
Garraf	76.915	184,1	417,8	Vilanova i la Geltrú
Garrigues	19.429	799,7	24,3	Les Borges Blanques
Garrotxa	46.060	734,2	62,7	Olot
Gironès	125.875	575,4	218,8	Girona
Maresme	293.103	396,9	738,5	Mataró
Montsià	54.307	708,7	76,6	Ampesta
Noguera	34.782	1.733,0	20,1	Balaguer
Osona	117.442	1.263,8	92,9	Vic
Pallars Jussà	12.860	1.290,0	10,0	Tremp
Pallars Sobirà	5.418	1.355,2	4,0	Sort
Pla d'Urgell	28.802	304,5	94,6	Tàrrrega
Pla de l'Estany	21.077	262,7	80,2	Banyoles
Priorat	9.475	496,2	19,1	Falset
Ribera d'Ebre	23.055	825,3	27,9	Mora d'Ebre
Ripollès	27.167	958,7	28,3	Ripoll
Segarra	17.040	721,2	23,6	Cervera
Segrià	162.904	1.393,7	116,9	lleida
Selva	98.255	995,5	98,7	Santa Coloma de Farners
Solsonès	10.792	998,6	10,8	Solsona
Tarragonès	155.881	317,1	491,6	Tarragona
Terra Alta	12.945	740,0	17,5	Gandesa
Urgell	29.789	586,2	50,8	Tàrrrega
Val d'Aran	6.184	620,5	10,0	Vielha
Vallès Occidental	649.699	580,6	1.119,0	Sabadell-Terrassa
Vallès Oriental	262.513	851,9	308,2	Granollers

Fons: Cens del Govern Andorra de 1990, I.C., *Anuari Estadístic de Catalunya 1990* i *Cens de població 1991* (Vol. I, INSE i *Cens de 1991*, IBI, *Dades demogràfiques*, 1991, IVE, *Dades provisionals del Cens de 1991* i *VI, Anuari Estadístic 1990* i INE, *Censo de poblacion 1991. Avance de resultados*.
 1 Les dades de Andorra corresponen al cens del 30 de juny de 1990, set mesos anterior a les dades de l'altre cens.

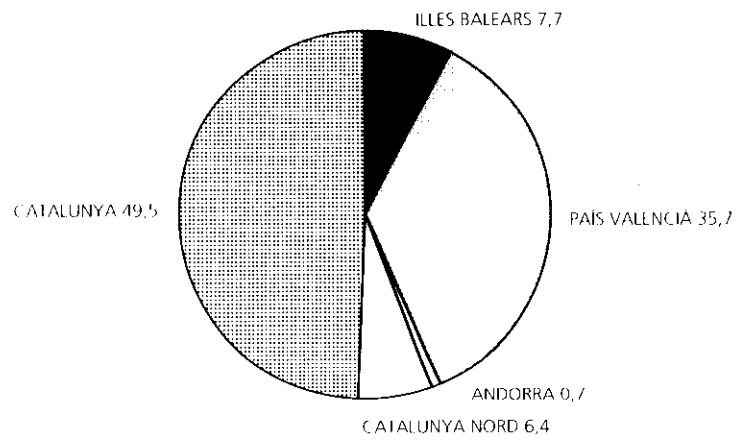
	Habitants	Superfície (km ²)	Densitat (hab/km ²)	Capital
CATALUNYA NORD	363.793	4.116,0	88,4	
Alta Cerdanya	10.886	526,5	20,7	Sallagosa
Conflent	19.922	918,6	21,7	Prada
Fenolleda	12.257	447,9	27,4	Sant Pau de Fenollet
Rosselló	302.469	1.442,4	209,7	Perpinyà
Vallespir	22.985	626,1	36,7	Ceret
Capcir	1.297	154,5	8,4	Formiguera
ILLES BALEARS	709.138	4.952,7	143,2	
Mallorca	518.065	3.609,9	157,4	Ciutat de Mallorca
Menorca	64.431	698,3	92,3	Maó
Eivissa	72.309	567,5	127,4	Eivissa
Formentera	4.333	77,0	56,3	St.Francesc
PAÍS VALENCIÀ	3.831.221	23.005,3	166,5	
Alacantí	336.801	662,0	508,8	Alacant
Alcalatén	14.735	649,3	22,7	L'Alcora
Alcoià	108.518	539,0	201,3	Alcoi
Alt Maestrat	9.004	663,4	13,6	Albocàsser
Alt Millars	4.347	657,9	6,6	Cirat
Alt Palància	22.926	998,4	23,0	Sogorb
Alt Vinalopó	47.343	642,0	73,7	Villena
Baix Maestrat	59.733	1.227,0	48,7	Vinaròs
Baix Segura	178.582	945,0	189,0	Oriola
Baix Vinalopó	217.504	487,0	446,6	Elx
Camp de Morvedre	70.637	289,3	244,2	Sagunt
Camp de Túria	72.169	792,1	91,1	Llíria
Canal de Navarres	16.647	706,1	23,6	Enguera
Comtat	25.307	379,0	66,8	Cocentaina
Costera	63.075	582,7	108,2	Xàtiva
Foia de Bunyol	30.415	812,6	37,4	Xiva de Bunyol
Horta	1.320.198	637,7	2.070,2	València
Marina Alta	110.113	758,0	145,3	Dènia
Marina Baixa	105.683	570,0	185,4	La Vilajoiosa
Plana Alta	177.290	956,7	185,3	Castelló de la Plana
Plana Baixa	151.340	604,6	250,3	Borriana
Plana d'Utiel	36.850	1.728,9	21,3	Requena
Ports	5.690	911,0	6,2	Morella
Racó d'Ademuz	3.212	370,5	8,7	Ademús
Ribera Alta	193.730	958,3	202,2	Alzira
Ribera Baixa	68.871	257,7	267,3	Sueca
Safor	129.875	469,1	276,9	Gandia
Serrans	16.889	1.390,6	12,1	Xelva
Vall d'Albaida	79.434	721,6	110,1	Ontinyent
Vall de Cofrents	10.512	931,9	11,3	Aiora
Vinalopó Mitjà	143.796	795,0	180,9	Asp
PPCC	11.015.288	64.437,1	170,9	

POBLACIÓ DELS PPCC 1991

Població de dret, en tant per cent

SUPERFÍCIE DELS PPCC

En tant per cent

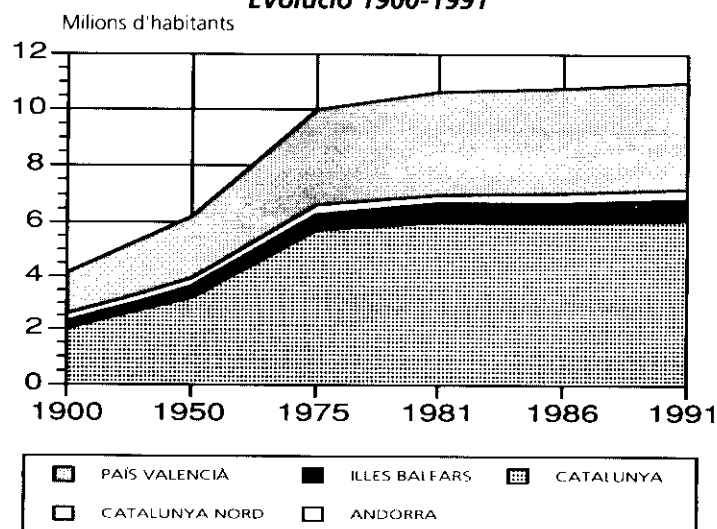
1.2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ. 1900 - 1991

Població de dret en milers d'habitants

	1900	1950	1975	1981	1986	1991
ANDORRA	5 ¹⁸⁸⁹	6	27	34 ¹⁹⁶⁰	45 ¹⁹⁸⁵	52
CATALUNYA NORD	224 ¹⁹⁰¹	230 ¹⁹⁵⁴	307	334 ¹⁹⁸⁷	350*	364
CATALUNYA	1.984	3.219	5.660	5.956	5.979	6.059
ILLES BALEARS	312	422	598	656	680	709
PAÍS VALENCIÀ	1.600	2.307	3.397	3.647	3.733	3.831
PPCC	4.125	6.184	9.989	10.627	10.787	11.015

Fonts: Padrans municipals d'habitants. IBE, *Dades demogràfiques 86-89* i *Dades demogràfiques 1991*. INE, *Cens de poblacion 1991*

CREIXEMENT POBLACIÓ Evolució 1900-1991

1.3 MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ I NUPCIALITAT. 1988.

Taxes en tant per mil habitants i saldo en xifres absolutes

	Taxa de natalitat	Taxa de mortalitat	Creixement vegetatiu	Taxa de nupcialitat
ANDORRA ¹⁹⁸⁷	11,1	3,7	7,4	:
CATALUNYA NORD	11,2	12,1	-0,9	:
CATALUNYA	10,6	8,8	1,8	5,8
ILLES BALEARS	12,8	10,0	2,8	6,2
PAÍS VALENCIÀ	11,1	9,0	2,1	5,5

Fonts: *Chiffres du monde, 1989*, ONU, *Anuario Demográfico 1987*, INE, *Anuario estadístico 1990*, INSEE, *Cens de 1991*.

1.4 EVOLUCIÓ DELS SALDOS MIGRATORIS. 1961 - 1985.

En milers d'habitants

	1961-70	1971-75	1976-81	1981-85
CATALUNYA	720,0	227,1	39,2	-72,9
ILLES BALEARS	-73,7	45,4	28,3	90,1
PAÍS VALENCIÀ	302,7	174,2	12,7	40,5

Fons: Confederación Española de Cajas de Ahorros, *Papeles de Economía española*

1.5 POBLACIÓ PER GRUPS D'EDAT. 1986.

En tant per cent

	0-14	15-29	30-44	45-64	+ 65	TOTAL
ANDORRA	19,0	27,3	26,4	14,8 ¹	12,5 ¹	100
CATALUNYA NORD	·	·	·	·	·	·
CATALUNYA	21,7	23,3	18,9	22,8	12,3	100
ILLES BALEARS	·	·	·	·	·	·
PAÍS VALENCIÀ	23,3	24,1	18,7	22,0	11,9	100

Fons: *Chiffres du monde 1989*, IVE, *Anuario estadístico 1990*.

1. Les xifres corresponen als grups d'edat de 45 a 60 anys i de més de 60, respectivament

2. TREBALL

2.1 POBLACIÓ I ACTIVITAT ECONÒMICA. 1989.

Promig anual, en milers

	Actius			Total	TOTAL ¹
	Ocupat	Desocupat	Total	Inactius	
ANDORRA	·	·	21,5 ¹⁹⁸⁶	·	·
CATALUNYA NORD	·	·	142,3 ¹⁹⁸⁹	·	·
CATALUNYA	2.111,7	351,7	2.463,4	3.661,5	6.124,9
ILLES BALEARS	249,9	29,8	279,7	471,3	751,0
PAÍS VALENCIÀ	1.242,1	225,6	1.467,7	2.384,9	3.852,6
PPCC [EE]	3.603,7	606,1	4.210,8	6.517,7	10.728,5

Fons: *Chiffres du monde 1989*, INE, *Anuario Estadístico 1990*

1. Població del Padró municipal d'habitants de 1989

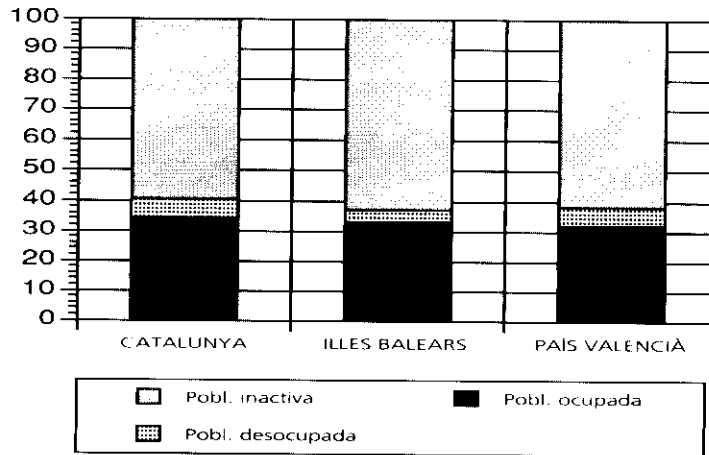
2.2 TAXES D'ACTIVITAT, OCUPACIÓ I ATUR. 1989.

En tant per cent sobre el total de població de més de 16 anys

	Taxa d'activitat	Taxa d'ocupació	Taxa de desocupació
ANDORRA	46,8 ¹⁹⁸⁶	·	·
CATALUNYA NORD	39,1 ¹⁹⁹⁰	·	·
CATALUNYA	40,2	34,5	5,7
ILLES BALEARS	37,2	33,3	3,9
PAIS VALENCIA	38,1	32,2	5,9
PPCC [EE]	39,2	33,6	5,6

Font: *Chiffres du monde 1989*, INF, *Anuario Estadístico 1990* i elaboració pròpia
Dades calculades sobre els promigis anuals

ACTIVITAT ECONÒMICA Taxes d'activitat i ocupació. 1989

2.3 POBLACIÓ ACTIVA PER SECTORS. 1990.

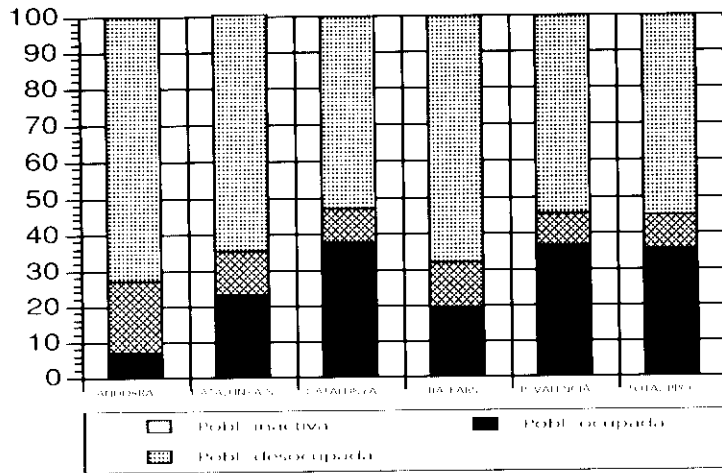
En milers de persones i en tant per cent

	Agrícult.	Indústria	Construcc.	Serveis	Totals					
ANDORRA ³¹⁻⁵⁻⁹⁰	0,1	0,5	1,9	6,6	5,8	19,7	21,6	73,2	29,4	100
CATALUNYA NORD	18,5	13,0	14,2	10,0	17,6	12,4	92,0	64,7	142,3	100
CATALUNYA	79,3	3,6	752,3	34,2	201,4	9,1	1.170,0	53,1	2.203,0	100
ILLES BALEARS	8,4	3,4	38,4	15,8	31,3	12,9	164,9	67,9	243,0	100
PAIS VALENCIA	106,4	8,3	356,5	27,9	119,2	9,3	697,1	54,5	1.279,2	100
PPCC	210,7	5,4	1.163,3	29,9	375,3	9,6	2.145,6	55,1	3.894,9	100

Font: Caixa Andorrana de Seguretat Social, INE, *Encuesta población activa* (1er. trimestre de 1991)
Dades corresponents al 1r trimestre de 1991, excepte per a Andorra.

ACTIVITAT PER SECTORS
Població activa 1990

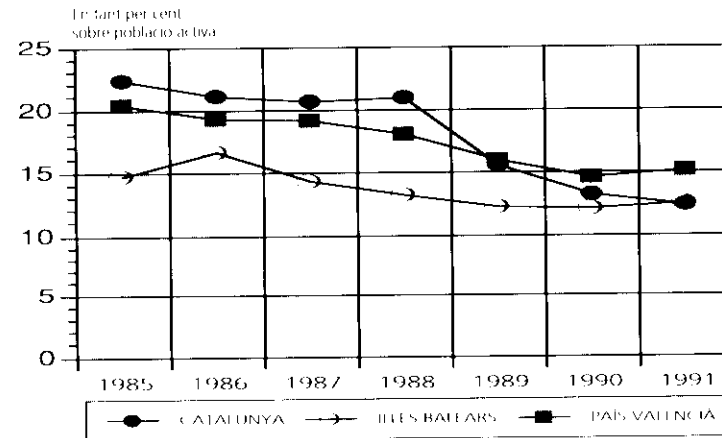
2.4 EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ATUR ESTIMAT. 1985-1991.

Tant per cent sobre la població activa

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
ANDORRA	-	-	-	-	-	-	-
CATALUNYA NORD	-	-	-	15,9	16,1	14,8	-
CATALUNYA	22,3	21,0	20,7	20,9	15,5	13,1	12,3
ILLES BALEARS	14,7	16,6	14,2	13,1	12,2	12,0	12,5
PAIS VALENCIÀ	20,4	19,2	19,1	18,0	15,9	14,6	15,1

Font: INE, *Encuesta de Población Activa*
Dades relatives al 1er trimestre de cada any

ATUR ESTIMAT
Evolució 1985-1991

3. SANITAT

3.1 LLITS D'HOSPITAL, METGES I MORTALITAT INFANTIL

Per mil habitants

	Llits ¹	Metges ²	Taxa mortalitat infantil ³
ANDORRA	3,2 ¹⁹⁸¹	1,2 ¹⁹⁸⁴	13,3
CATALUNYA NORD	·	·	·
CATALUNYA	4,9	3,9	7,1
ILLES BALEARS	4,8	3,3	8,3
PAÍS VALENCIÀ	3,3	3,6	7,2

Font: INE, *Anuario Estadístico 1990, Chiffres du monde 1989*, i elaboració prop·a

1. Llits d'hospital el 1987

2. Metges col·legiats a 31 de desembre de 1989

3. Mortalitat infantil corresponent a 1988

3.2 ACCIDENTS I VÍCTIMES MORTALS EN VIES PÚBLIQUES. 1989.

	Accidents amb víctimes mortals	Víctimes mortals
ANDORRA	·	·
CATALUNYA NORD	·	·
CATALUNYA	931	1.077
ILLES BALEARS	167	181
PAÍS VALENCIÀ	582	709
PPCC [EE]	1.680	1.967

Fonts: INE, *Anuario Estadístico 1990*

4. ENSENYAMENT.

4.1 ESCOLARITZACIÓ PÚBLICA PER NIVELLS. CURSOS 1990-1991.

Alumnes

	PRE-EGB	BUP-COU	FP	TOTAL
ANDORRA ¹⁹⁸⁹⁻⁹⁰	4.971	1.997	-	6.968
CATALUNYA NORD ¹⁹⁸⁹⁻⁹⁰	34.976	15.375/6.205	3.245	59.801
CATALUNYA	453.180	146.246	86.617	686.043
ILLES BALEARS	60.589	15.244	9.776	85.609
PAÍS VALENCIÀ	389.476	105.912	57.986	553.375

4.2 ESCOLARITZACIÓ PRIVADA PER NIVELLS. CURSOS 1990-1991

Alumnes

	PRE-EGB	BUP-COU	FP	TOTAL
ANDORRA ¹⁹⁸⁹⁻⁹⁰	1.803	-	-	1.803
CATALUNYA NORD ¹⁹⁸⁹⁻¹⁹⁹¹	2.843	2.440/1.482	2.939	9.704
CATALUNYA	400.530	81.959	66.201	548.690
ILLES BALEARS	52.139	7.792	2.939	62.870
PAÍS VALENCIÀ	204.568	33.145	22.662	260.375

Font: Avui, *Andorra: l'ensenyament* (23-11-90); Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, *Estadística de l'ensenyament 1991*; Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, *IBI. Estadística de l'ensenyament a les Balears 90/91*

Nota: El sistema d'escolarització francès queda dividit per un primer grup (maternal i primària, dels 2 als 11 anys), un segon de secundària subdividit (col·legis, de 12 a 15 anys i liceus, de 16 a 18 anys) i un tercer grup de secundària de formació professional.

4.3 UNIVERSITATS CATALANES. ALUMNES MATRICULATS. 1989-1990

Universitat de Barcelona	83.642
Universitat Politècnica de Catalunya	33.820
Universitat Autònoma de Barcelona	35.727
Universitat de Perpinyà ¹⁹⁹¹⁻⁹²	5.300
Universitat d'Alacant	14.521
Universitat de València	57.851
Universitat Politècnica de València	20.465
Universitat de les Balears	8.591
PPCC	259.917

Font: INE, *Anuario de Estadística Universitaria 1990*; Universitat de Perpinyà (dades provisionals)

5. RENDA I CONSUM.

5.1 PRODUCTE INTERIOR BRUT. 1989.

Al cost dels factors, en pessetes corrents

	PIB milions	PIB per càpita
ANDORRA	50.000 ¹⁹⁸⁹ *	
CATALUNYA NORD		
CATALUNYA	8.874.863	1.448.975
ILLES BALEARS	1.234.138	1.643.398
PAÍS VALENCIÀ	4.818.759	1.250.774
PPCC	14.927.760	1.391.412

Font: *Chiffres du monde*, 1989; Banco Bilbao Vizcaya, *Renta nacional de España 1987* (Avançament de dades); elaboració pròpia

5.2 RENDA. 1987

En pessetes corrents

	Renda per càpita	Renda familiar disponible per càpita
ANDORRA	1.300.000 ^{1985*}	
CATALUNYA NORD		
CATALUNYA	1.024.229	867.433
ILLES BALEARS	1.116.298	962.822
PAÍS VALENCIÀ	878.294	804.928

Font: *Chiffres du monde 1989*, Banco Bilbao Vizcaya, *Renta nacional de España 1987*

5.3 EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX DE PREUS AL CONSUM. 1983-1989

Mitja aritmètica dels 12 mesos

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
ANDORRA	100	:	:	:	:	142,9	:
CATALUNYA NORD	100	:	:	:	:	:	:
CATALUNYA	100	109,2	119,7	130,8	136,8	145,0	155,1
ILLES BALEARS	100	110,5	119,5	130,8	137,3	143,8	152,3
PAÍS VALENCIÀ	100	112,3	122,0	131,8	138,8	146,4	156,6

Fonts: *Chiffres du monde 1989*, INE, *Anuario estadístico 1990*

5.4 CONSUM D'ENERGIA I CIMENT. 1986.

Energia en milers d'unitats TEC. Ciment en Tm

	ANDORRA	CATALUNYA	CATALUNYA NORD	ILLES BALEARS	PAÍS VALENCIÀ	PPCC [EE]
Carbó ¹⁹⁸¹	:	1.104,9	:	80,8	746,4	1.932,1
Electricitat	:	2.532,3	:	206,1	1.167,3	3.905,7
Gasos líquats	:	595,9	:	97,5	1.327,0	2.020,4
Combustibles i carburants líquid	:	5.841,6	:	1.018,3	3.103,3	9.963,2
Gas ciutat	:	230,4	:	23,4	30,2	284,0
Gas natural	:	1.950,2	:	:	505,4	2.455,6
Altres gasos	:	100,5	:	:	141,4	241,9
Ciment ¹⁹⁸⁵		1.739,8		472,4	1.685,2	20.802,9

Font: Banco Español de Crédito, *Anuario del mercado Español 1986*. Consum de ciment: SEOPAN i Institut Balear d'Economia

5.5 VEHICLES, TELÈFONS. 1989

Taxes per cada cent habitants

	Turismes matriculats	Taxa	Telefons (linies en servei)	Taxa
ANDORRA	31.246 ⁽¹⁹⁸⁹⁾		17.719 ⁽¹⁹⁸⁷⁾	
CATALUNYA NORD	18.516		189.453	
CATALUNYA	227.521	3,7	2.346.927	37
ILLES BALEARS	33.493	4,5	406.428	42
PAIS VALENCIA	124.633	3,2	1.215.989	32
PPCC [EE]	385.647	3,6	3.969.344	37

Font: *Cifres de mónde 1989*, INE, *Anuario estadístico 1990*

6. SECTOR FINANCER

6.1 DIPÒSITS BANCARIS DEL SECTOR PRIVAT. 1991

Milers de milions de pessetes

	Banca privada	Caixes	Cooperatives de crèdit	TOTAL
ANDORRA ⁽¹⁹⁹¹⁾	:	:	:	561,3
CATALUNYA NORD	:	:	:	:
CATALUNYA	8.433,0	5.088,7	62,2	8.584,3
ILLES BALEARS	350,8	366,7	3,6	721,2
PAIS VALENCIA	1.690,3	1.367,5	333,7	3.391,4
PPCC [EE]	10.474,1	6.822,9	399,5	12.696,9

Font: Govern Andorra, Conselleria de Finances, *Estadístiques 1989*; Banco de España, *Boletín estadístico Noviembre 1991* Dades a 30 de juny

6.2 OFICINES DE BANCS I CAIXES. 1988

	Banca Privada	Caixes confederades	Cooperatives de Crèdit
ANDORRA	:	:	:
CATALUNYA NORD	:	:	:
CATALUNYA	3.094	3.242	185
ILLES BALEARS ⁽¹⁹⁸⁷⁾	505	260	11
PAIS VALENCIA	1.764	1.308	476
PPCC [EE]	5.363	4.810	672

Font: Banco de España, *Boletín estadístico*, Generalitat Valenciana, Conselleria d'Economia i Finança, Institut Balear d'Economia. Dades a 31 de desembre

6.3 BORSA. 1988

Milions de pessetes

	Valor nominal	Valor efectiu
Barcelona	186.120	591.324
València	46.227	188.550

Font: Borsa de Barcelona i Borsa Oficial de Comerç de València, *Boletín estadístico*

7. TURISME

7.1 PLACES D'HOTEL I CÀMPING. 1989

	Places d'hotel	Places de càmping
ANDORRA	35.000*	.
CATALUNYA NORD ¹⁹⁹⁰	18.000*	110.000*
CATALUNYA	185.559	194.067
ILLES BALEARS	244.733	3.083
PAÍS VALENCIÀ	74.624	56.878
PPCC [EE]	504.916	254.028

Font: INE, *Anuario estadístico 1990*.
(Dades a 31 de desembre de 1989)

8. TRANSPORTS I COMUNICACIONS

8.1 AUTOPISTES, AUTOVIES I CARRETERES. 1989.

Kilòmetres

	Autopistes			Xarxa carreteres			TOTAL
	Lliures	Peatge	Autovies	MOPUC	CC.AA.	Altres	
ANDORRA ¹⁹⁸¹	—	—	—	—	—	248	248
CATALUNYA NORD	—	52	25	249 ¹	—	1.939 ²	2.265
CATALUNYA	87	518	59	1.249	4.864	4.597	11.374
ILLES BALEARS	32	—	2	—	1.357	757	2.148
PAÍS VALENCIÀ	66	283	124	1.249	2.975	3.983	8.680
PPCC	185	853	210	2.747	9.196	11.524	24.715

Font: INE, *Anuario 1990*

1 «Routes nationales»

2 «Routes départementales»

8.2 FERROCARRILS. VIATGERS I MERCADERIES. 1989

Milers de persones i de Tm

	Viatgers	Mercaderies
ANDORRA	-	-
CATALUNYA NORD	3.162	3.144
CATALUNYA	51.988	6.105
ILLES BALEARS	2.295	-
PAÍS VALENCIÀ	19.618	2.389
PPCC[A]	77.063	11.638

Font: RENFE, IFC, *Anuari Estadístic de Catalunya 1990*, Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, Ferrocarrils de l'Estat Memòria Balance 1990.

8.3 PORTS. VIATGERS I MERCADERIES. 1989

Milers de persones i de Tm

	Viatgers		Mercaderies	
	Desembarcats	Embarcats	Descarregades	Carregades
Alacant	49	47	1.685	856
Barcelona	337	361	11.895	6.248
Castelló	:	:	3.932	2.627
Ciutat de Mallorca	662	576	5.381	1.230
Tarragona	:	:	18.408	7.607
València	164	195	6.744	5.109
Port Vendres	:	:	105	76

Font: INI, *Anuari 1990*

8.4 AEROPORTS. VIATGERS I MERCADERIES. 1989

Milers de persones i de Tm

	Viatgers		Mercaderies	
	Regular	No regular	Regular	No regular
Alacant	858	2.088	4.574	2.694
Barcelona	7.566	580	59.039	2.283
Girona-Costa Brava	1	616	-	-
Eivissa	826	1.967	4.867	13
Menorca	584	1.055	4.612	379
Ciutat de Mallorca	2.748	8.768	16.907	2.320
València	1.101	101	4.637	3.786
Perpinyà-La Llevanera		533		1

Font: INI, *Anuari 1990*

9. COMERÇ EXTERIOR

IMPORTACIONS I EXPORTACIONS. 1988.

Milions de pessetes

	Importacions	Exportacions
ANDORRA ¹⁹⁸⁹	105.207	2.743
CATALUNYA NORD	:	:
CATALUNYA	2.119.868	1.098.454
ILLES BALEARS	22.348	19.523
PAÍS VALENCIÀ	509.487	778.853

Fonts: COCIN de Catalunya, *Memoria econòmica de Catalunya*, Càmaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación de Mallorca, Ibiza-Formentera y de Menorca, *Memoria 1990*, IVE, *Estadístiques de la Comunitat Valenciana 1990*

10. ELECCIONS

10.1 RESULTATS PER CONVOCATÒRIES. CATALUNYA NORD

En tants per cent

CATALUNYA NORD	Regionals-86	Presidencials-88	Legislatives-88
Electors	246.431	254.980	252.424
Participació %	78,9	80,4	65,3
Abstenció %	21,1	19,6	34,7
PS	27,8	31,4	31,9
RPR	34,7	17,8	—
UDF	14,0	13,4	—
URC (RPR-UDF)	—	—	30,3
PCF	2,9	9,4	15,0
FN	17,0	20,5	16,6
Unitat Catalana	2,9	—	—
Réussi Roussillon	2,9	—	—
Altres	0,8	7,5	6,2

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació proporcionada per Joan Becat

10.2 RESULTATS PER CONVOCATÒRIES. CATALUNYA

En tants per cent

CATALUNYA	Legislatives-89	Municipals-87	Autonòmiques-92
Electors	4.697.012	4.498.108	4.838.740
Participació %	67,6	68,4	54,9
Abstenció %	32,4	31,6	45,1
% sobre votants			
PSC	35,4	36,9	27,3
CiU	32,5	33,4	45,9
PP (AP)	10,6	5,7	5,9
IC	7,3	10,2	6,4
CDS	4,3	3,1	0,9
ERC	2,7	2,5	7,8
Altres	7,2	8,2	5,8

Fonts: Institut d'Estadística de Catalunya

10.3 RESULTATS PER CONVOCATÒRIES. ILLES BALEARS

En tants per cent

ILLES BALEARS	Legislatives-89	Autonòmiques-91	Municipals-91
Electors	547.795	565.554	572.491
Participació %	63,8	60,4	58,4
Abstenció %	36,2	39,6	41,6
<hr/>			
% sobre votants			
AP-PP	40,8	47,0	43,4
CDS	9,2	2,9	3,2
PCF-IU	5,1	2,3	2,3
PSM	2,3	6,6	8,1
PSOE	34,3	29,9	29,8
Altres	7,4	9,6	13,2

Font: Institut Balear d'Estadística
1. Coalició electoral PP i Unió Mallorca

10.4 RESULTATS PER CONVOCATÒRIES. PAÍS VALENCIÀ

En tants per cent

PAÍS VALENCIÀ	Legislatives-89	Autonòmiques-91	Municipals-91
Electors	2.848.656	2.908.853	2.910.397
Participació %	74,8	69,3	69,3
Abstenció %	25,2	30,8	30,7
<hr/>			
% sobre votants			
PSPV/PSOE	41,7	43,3	42,3
PP	27,1	28,2	27
IU-EU	9,1	7,6	7,7
CDS	7,9	3,8	4,5
UV	6,9	10,5	9,5
UPV	1,9	3,7	2,8
Altres	5,4	2,9	6,3

Font: Generalitat Valenciana. Conselleria d'Administració Pública

11. LLENGUA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

11.1 CONEIXEMENT DEL CATALÀ. 1986

En tant per cent

	CATALUNYA	ILLES BALEARS	PAÍS VALENCIÀ	PPCC [EE]
No l'entenen	9,4	9,9	15,9	11,9
L'entenen	20,2	15,6	25,1	21,8
L'entenen i lleigixen	6,1	3,1	3,8	5,2
El parlen	9,6	27,9	31,9	18,2
El parlen i lleigixen	22,9	22,9	15,5	20,3
El parlen, lleigixen i escriuen	31,5	16,6	7,8	22,0

Font: Censos de 1986

11.2 PRODUCCIÓ EDITORIAL. 1989

Exemplars i espectadors, en milers

	Producció de llibres			Biblio. publiques (1988)	Cinema	
	Titols	Exemplars	Titols en català		sales	espectadors
CATALUNYA	13.168	82.621	4.655 ¹	589	290	17.193,6
ILLES BALEARS	268	459	14.768 ²	109	43	1.799,8
PAÍS VALENCIÀ	1.295	2.744		486	183	6.763,8
PPCC [EE]	14.731	85.824	4.655/14.768	1.184	516	25.757,2

Font: INE, *Anuario estadístico 1990*.

1. Producció de titols en català pel conjunt de l'estat espanyol.

2. Nombre de milers d'exemplars en el conjunt de l'estat espanyol

11.3 PREMSA. DIFUSIÓ MITJANA I LLENGUA. 1988

Difusió	
CATALUNYA	
La Vanguardia	210.624
El Periódico	164.174
El País	52.137
<i>AVUI</i>	37.321
<i>Diari de Barcelona</i>	14.122
<i>El Punt</i>	14.061
Diario de Tarragona	9.417
Segre	8.216
<i>Regió 7</i>	7.332
Diari de Girona	7.712
Diario de Sabadell	7.118
Diario de Terrassa	5.657
El Mundo Deportivo	57.011
Sport	64.256
ILLES BALEARS	
Diario de Mallorca	23.159
Diario de Ibiza	4.184
Baleares	9.187
El Dia 16 de Baleares	14.998
Menorca	4.806
PAÍS VALENCIÀ	
El País (Ed. valenciana)	28.319
Las Provincias	65.102
Levante	42.562
Información	36.607
La Verdad	10.653
Castellón Diario	4.597
PPCC[EE]	903.332
PPCC[EE] Premsa en català	72.836
	8,1 % s/total premsa

Font: Boletín de la Oficina de Justificación de la Difusión, febrer 1991
 Diaris en català, en cursiva

12. ELS PPCC I LA CEE

12.1 POBLACIÓ, SUPERFÍCIE I DENSITAT. 1990

	Habitants (milers)	% sobre CEE	Superfície (1000 km ²)	%sobre CEE	Densitat (hab/km ²)
ALEMANYA	79.565	23,1	356,7	15,1	223
BELGICA	9.993	2,9	30,5	1,3	328
DINAMARCA	5.140	1,5	43,1	1,8	119
ESPANYA	38.959	11,3	504,8	21,3	77
FRANÇA	56.420	16,4	549,1	23,2	103
GRÈCIA	10.140	2,9	132,0	5,6	77
HOLANDA	14.951	4,3	41,8	1,8	358
IRLANDA	3.503	1,0	70,3	3,0	50
ITALIA	57.647	16,7	301,3	12,7	191
LUXEMBURG	381	0,1	2,6	0,1	147
PORTUGAL	9.859	2,9	92,4	3,9	107
REGNE UNIT	57.411	16,6	244,1	10,3	235
CEE	343.969	100	2.368,7	100	145
PPCC	11.251	3,3	64,4	2,7	175
PPCC [EE]	10.836	3,1	59,9	2,5	181
RESTE D'ESPANYA	28.123	8,2	444,9	18,8	63

Font: Hebdó EUROPE, *Selection Statistique* núm. 761, 24/2/1992, Patrícia Municipal d'Habitants i elaboració pròpia.

1. Dades corresponents a l'Alemanya unificada.

12.2 ACTIVITAT ECONÒMICA. 1987

En percentatges

	Població activa 1987	Sectors econ. 1987			Atur 1987	Atur 1991
		Agricultura	Indústria	Serveis		
ALEMANYA	45,2	5,2	40,5	54,2	6,4	4,6
BÈLGICA	41,9	2,8	28,7	68,5	11,6	9,4
DINAMARCA	55,9	6,5	26,5	67,1	5,9	10,3
ESPANYA	37,3	15,1	32,3	52,5	20,3	16,9
FRANÇA	42,3	7,1	30,9	62,1	10,6	9,4
GRÈCIA	38,9	27,0	28,0	45,0	7,9	8,6
HOLANDA	39,9	4,7	27,1	68,2	10,0	6,1
IRLANDA	36,6	15,4	28,1	56,5	18,0	15,8
ITALIA	40,8	10,5	32,6	56,8	11,0	10,9
LUXEMBURG	42,6	3,7	32,6	63,8	2,7	1,4
PORTUGAL	44,5	22,2	34,9	42,9	6,8	3,9
REGNE UNIT	48,4	2,4	30,2	67,4	10,6	8,7
CEE	43,0	8,0	32,9	59,1	10,6	8,6
PPCC [EE]	38,8	6,7	37,2	56,1	19,5	13,8
RESTE D'ESPANYA	36,7	18,5	30,5	51,1	20,7	18,3

Font: EUROSTAT, *Estadísticas básicas de la Comunidad, 1989*, OCDE, 1991, INE, *Anuario Estadístico, 1990* i elaboració pròpia.

1. Dades referides exclusivament a l'ex RFA.

Nota: la diversitat de fonts en l'elaboració d'aquestes taules els resta homogeneïtat, i per tant tenen certes anàlisis aproximades.

12.3 RENDA I CONSUM

	PIB ¹⁹⁸⁷ milions d'ECU	PIB ¹⁹⁸⁷ per hab. milers d'ECU	Telefons ¹⁹⁸⁷ per 100 hab.	Turismes ¹⁹⁸⁶ per1000 hab.
ALEMANYA	969,5	158,7	57	44
BÈLGICA	120,4	122,0	42	35
DINAMARCA	87,9	171,5	72	:
ESPANYA	251,3	64,9	35	25
FRANÇA	764,1	137,6	54	39
GRÈCIA	41,1	41,2	34	14
HOLANDA	184,9	126,1	38	34
IRLANDA	25,5	72,0	24	20
ITÀLIA	659,2	115,0	41	:
LUXEMBURG	5,2	139,8	59	42
PORTUGAL	31,9	32,2	17	22
REGNE UNIT	580,1	103,7	52	32
CEE	3.721,2	115,2	47	:
PPCC [EE]	77,2	73,5	44	30
RESTE D'ESPANYA	174,1	61,7	31	23

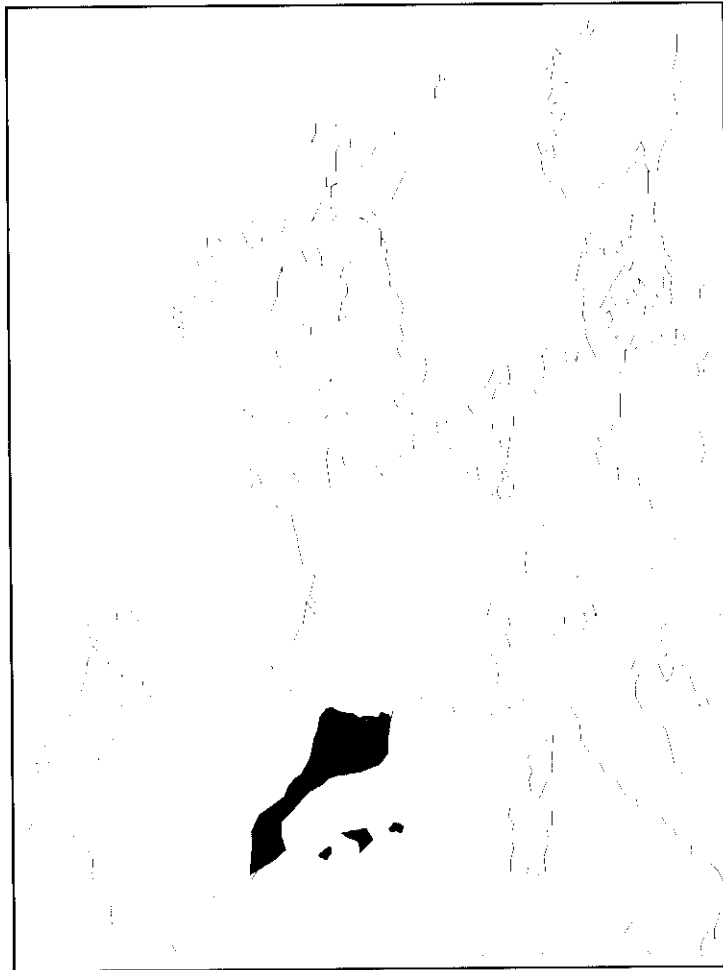
Fonts: EUROSTAT, *Estadísticas básicas de la Comunidad, 1989*; INE, *Anuario Estadístico*, i elaboració pròpia
1. Dades referides exclusivament a l'ex-RFA.

12.4 IMPORTACIONS I EXPORTACIONS. 1987

En milions d'ECU

	Importacions	Exportacions
ALEMANYA	197.748	254.792
BÈLGICA	72.505	71.952
DINAMARCA	22.505	22.688
ESPANYA	40.261	31.527
FRANÇA	136.384	123.803
GRÈCIA	11.256	5.653
HOLANDA	83.125	84.225
IRLANDA	11.801	13.828
ITÀLIA	108.108	100.654
PORTUGAL	11.650	7.953
REGNE UN IT	133.693	112.835
CEE	829.134	829.911
PPCC [EE]	12.699	11.976
RESTE D'ESPANYA	27.562	19.551

Fonts: EUROSTAT, *Estadísticas básicas de la Comunidad, 1989*; *Memòries de les Cambres Oficials del Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya i de les Illes Balears, IVE, Anuaris estadístics* i elaboració pròpia
1. Dades referides exclusivament a l'ex-RFA.

Imprès a: F&P - Institut Gràfic, S.A. - Quintana, 45 - 08950 Esplugues
de Llobregat
Dipòsit legal: B. 26.963 - 1992

Fundació Jaume Bofill
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

QUA DERNS DE PASTORAL

129-130

EXTRACTE

Rivadeneyra 6. 3er., 08002 Barcelona

PÒRTIC

PER UNA ESGLÉSIA CATALANA

Jo no crec que «Catalunya serà cristiana o no serà». Crec, en canvi, que «a Catalunya, l'Església serà catalana o no serà». Es tracta d'una tesi de combat; no de simple afirmació. O, si voleu, es tracta d'indicar ben explícitament l'horitzó global on s'inseriu i cap on s'orienta el nostre treball de construcció d'Església: l'Església catalana, com a unitat diferenciada en el conjunt de l'Església universal. Catalunya és el nostre país i l'Església catalana la nostra Església. No una genèrica i preexistent «Església espanyola». Tampoc una «Església llatina» o «eu-

ropia». Aquestes són, en tot cas, anelles ulteriors.

Feta aquesta proclama, he de dir, de seguida, que vivim de renda d'un passat immediat que ja no és el nostre avui, que hem perdut allò, i que hi ha un desfasament entre consciència cívica i consciència eclesial en benefici de la primera. No es tracta de desconèixer o de posar en qüestió els passos reals — oficials i tot — que s'han fet (bisbes catalans. Conferència Episcopal Tarraconense, llibres litúrgics, documentació oficial, etc.), sinó de dir que, avui per avui, manquen l'alè i el dinamisme...

S'imposa, doncs, redefinir-la, l'Església catalana (...). Altrament, viurem de tòpics i de renda. (...).

Per això quan en parlo, d'Església catalana, no pressuposo cap idea prefixada de la Catalunya ni de l'Església catalana actuals. Església catalana no ho faig simple sinó: «Església dels catalans autòctons» ni d'«Església lingüísticament catalana», de manera reductora. El que faig és dibuixar el nostre àmbit (geogràfic i històric) eclesial, tota la complexa problemàtica actual del qual hem de ser capaços d'assumir nosaltres mateixos, com a Església, sense haver d'anar a remolc de ningú.

Aquesta Església catalana demana una direcció catalana. Jo no seria, en aquest punt, tan optimista com d'altres. Penseu que la Conferència Episcopal Tarraconense no és encara, ni de bon tros, la Conferència nacional que hauria de ser i que necessita l'Església catalana entesa com el nostre horitzó eclesial, tal com acabo d'exposar. És una Conferència «regional» a l'interior de la Conferència de l'episcopat espanyol, de la qual va a remolc per a les coses importants: les grans qüestions no es tracten a Catalunya; es tracten a Madrid.

La Conferència Episcopal Catalana hauria d'assumir el seu paper de direcció seriosa i eficient de la nostra Església com a totalitat. Això significa tenir la seva dinàmica pròpia per a definir uns objectius i plantejar els nostres grans debats amb voluntat d'afrontar-los: el debat de la

sacramentalització, per exemple, el de la immigració (és a dir, de la pastoral de la immigració), el dels límits territorials (inclosos, naturalment, els del bisbat de Lleida), etc. (...)

No es tracta de desintegració. Es tracta, més aviat, d'acostar l'Església a les realitats nacionals vives, única manera de construir-la amb realisme, sense l'artificiositat de les «grans unitats», al capdavant estretament polítiques i estatals).

Fixar-se uns objectius i obrir uns debats no ho és tot. Cal que l'Església catalana compti amb una estructuració i una organització que no té: no estic parlant de la suma de vuit diòcesis, cada una de les quals s'organitza pel seu compte, sinó de tenir uns organismes globals que no acaben de configurar-se amb una personalitat prou definida. Hi ha, certament, comissions i secretariats interdiocesans; però tan debils: de persones, d'economia, de possibilitats. Compareu-los, si us plau, amb les comissions episcopals de Madrid i amb els pressupostos amb què funcionen.

Potser val la pena de fer una referència explícita a la necessitat d'obrir un debat sobre la pastoral d'immigració. No solament no hi ha, en la nostra Església, línies coherents d'actuació, sinó que el problema resta ignorat — o ho sembla, almenys. M'estic referint, naturalment, a nivell global, d'Església catalana. No hem estat convocats a parlar-ne seriosament: com cal enjocar, pastoralment, la immigració, quin és l'ideal cap on hem de tendir, quins els problemes que se'ns plantejen, amb quines dificultats ens trobem, com van afrontant-se i encarrilant-se les qüestions, etc.

(Les ratlles que heu llegit fins ara formen part d'un article publicat a QUADERNS DE PASTORAL l'any 1979, núm 59, pàg. 74-76. Com que continuen expressant, avui, el meu pensament, m'estimo més reproduir-les tals quals que no pas escriure un altre text en què diria bàsicament el mateix. És allò de la santa continuïtat).

Josep M. Totosaus

EN TORNEM A PARLAR

En tornem a parlar, perquè no podem capitular; perquè no ens resignem a admetre com a definitiva una situació anòmala; perquè no volem ser acusats, per un silenci acomodaticí i passiu, de complicitat en la consagració d'un estat de coves que desmenteix pràcticament allò que proclamem com a irrenunciable en el terreny de les grans idees i dels principis, defensats solemnement o reivindicats a mitja veu en els nostres cenacles.

En tornem a parlar, per posar damunt la taula del debat i del diàleg la identitat de la nostra Església catalana, i els mitjans i instruments que l'han de fer viable i operativa amb la normalitat que reclama la indiscutible realitat actual.

I no volem caure en el parany subtil d'admetre que les «estructures» no tenen cap mena d'importància, quan això es defensa des del marc d'unes altres estructures intocables i incommovibles, que en realitat no són més que un «statu quo» vergonyant, fruit d'una història teixida amb fils pecaminosos i inconfessables de dominacions, interessos creats, claudicacions i covardies.

Existeix, de fet, una Església catalana, que és la nostra, que han teixit i teixeixen homes i dones nascuts aquí i vinguts de fora, aplegats en comunitats arrelades secularment —així ho proclamem!— en el nostre país i en la nostra cultura, oberta, plural i integradora. ¿Perquè aquesta Església no s'ha de poder autodeterminar, i decidir amb llibertat i responsabilitat el seu propi estil, els seus propis objectius i prioritats, els seus propis mitjans i mètodes en l'ordre pastoral, és a dir, en tot allò que afecta la vida de la comunitat, l'acció evangelitzadora, i la manera de fer-se present en la societat?

¿Perquè aquesta Església, sense renunciar a l'esperit de

comunió amb les altres esglésies veïnes i llunyanes, que és el criteri de la catolicitat, no s'ha de poder dotar de les estructures i organismes que responguin millor a les seves pròpies necessitats, d'acord amb la irrenunciable identitat?

¿És que l'Església ha d'anar sempre a remolc de les formes concretes que prengui la societat civil en la seva organització política i administrativa, per «regular» els «fets diferencials» dels pobles i les nacions?

¿És que les «fronteres» de les esglésies s'han de calcar sobre les fronteres que la història ha dibuixat a través de guerres i pactes, dominacions i capitulacions, fruit dels interessos dels poderosos del món?

És per això que en tornem a parlar.

Aportem documents, declaracions, opinions, manifestacions de persones i institucions de diversos nivells i significació. Però no per fer-ne una antologia de cara a la història, sinó per col·laborar a mantenir oberta la qüestió, tot incitant a la reflexió col·lectiva i a la creativitat, filla de la il·lusió i l'esperança. D'aquesta manera volem ser fidels a la nostra Església, amb una fidelitat lliure i compromesa, perquè sabem que només quan l'Església s'encarna plenament, esdevé apta per secundar, amb l'Evangeli que viu i proclama, la vida i el camí dels homes i dels pobles.

Mateu Terrats

«L'ÀMBIT DE TOTS ELS ÀMBITS»

La nostra revista torna a oferir un plec monogràfic que té com a punt de mira Catalunya i l'Església catalana. Un plec que vol ser clam, recordatori, horitzó, camí fet i camí

per fer, primavera i tardor, prudència i gosadia. Tot alhora. Però més una cosa que altra. Vull dir que ja comença a ser hora de mirar enllà. Decididament. És que estem una mica extenuats de tant mirar enrere i de festejar el passat.

No cal pas reiterar ara els arguments que tenim a favor d'una organització de l'Església catalana, des de les qüestions d'alta i baixa estructura fins al discerniment d'allò que li demana l'Esperit per a ser fidel a un país en el qual viu i conviu. Al cap i a la fi, i així ho hem après, estructura i buf de l'Esperit han de saber conviure i complementar-se. L'estructura sense el buf de l'Esperit és freda i inservible. El buf de l'Esperit sense estructura no perdura. Els arguments hi són, però per més evidents que apareguin, i per les raons que sigui, no convencen tothom. Un llistat exhaustiu d'arguments pot provocar enfarfec i nerviosisme. És d'esperar que, copet a davant, copet a darrere, l'evidència s'anirà obrint camí i ocuparà el seu lloc.

La fe cristiana, amb el seu llenguatge simbòlic, amb les seves afirmacions d'utopia, amb les seves expressions sàvies, disposa d'una colla d'elements que l'emparenten amb la poesia.

I a què ve ara la poesia? La poesia obre via lliure, diu molt més que els arguments i els contra-arguments, en treu l'aspror, l'enfarfec i les cares llargues, i és punt de referència per a discernir trets i retrets de la feixuga prosa.

No sé si és per allò de l'escriptor del mes. El fet és que m'he trobat amb l'antologia poètica de Miquel Martí i Pol. I us asseguro que hi retornaré. M'hi sento com a casa. Perquè aquest poeta ha nascut vora el riu, a frec del canal i de la fàbrica, embolcallat pel soroll monòton i imparabable de la turbina. I sap cantar amb la seva poesia el fer i el desfer d'un bon grapat d'homes i de dones d'aquest país, nascuts a les riberes del Ter, del Freser i d'altres rius, colonitzats amb el batan i les cardes, amb la continua i la

metxera, amb el fil i els aspís, i que, a cops de sirena i amb el cabàs de l'esmorzar amunt i avall, els González s'han convertit en Gonsales i el preu fet ha guanyat del tot al «destajo».

El poeta ha dit:

«Serem allò que vulguem ser. (...)»

En pur silenci
hem preservat uns àmbits.

Edifiquem-hi,

tenaços, una pàtria,

l'àmbit de tots els àmbits».

Fóra ben trist el dia en què bona part dels ciutadans d'aquest país ja no volgués edificar-lo com a àmbit de tots els àmbits. Déu me'n guard de veure'l, aquest dia! L'imperatiu del poeta m'és esperó i esperança. La tenacitat rai, no em fa por. L'hem mamada, hi hem pujat i ja hi estem fets.

Quan el dia 28 d'octubre de 1965 va semblar a l'Esperit Sant i als bisbes de les Esglésies reunits en concili que era molt convenient que els bisbes d'una mateixa nació es congreguessin en una assemblea, aquí, al nostre país, en pur silenci i embolcallats de grisor, tan sols arribàvem i amb tots els treballs, a preservar uns àmbits. Aleshores, uns altres, no pas nosaltres, van decidir quina era la nostra nació i quin era el nostre àmbit de tots els àmbits. Mai tan ben dit: Déu nos en reguard d'un ja està fet. Pel que es veu, no hi ha manera de refer-nos d'aquest tort, valga'm Déu val!

Salvador Bardulet

ESGLÉSIA CATALANA, CONFERÈNCIA EPISCOPAL CATALANA

Tot i que les opcions polítiques dels membres de la Redacció de «Quaderns de Pastors» deuen ser diverses, amb tot crec que hi ha un consens pel que fa a la hipòtesi d'una Església Catalana a Catalunya. I això passa per una Conferència Episcopal Catalana que no hagi de subjectar les seves decisions pastorals a la Conferència Episcopal Espanyola.

Crec que aquest, ras i curt, és el sentit del consens. Que aquí algu hi vegi independentisme o separatisme, és cosa seva. Per altra part, tant el matis independentista com el matis separatista deuen ser ben legítims. Però això ja són figures d'un altre paner.

Si algun dia les urnes afavoreixen l'opció independentista o separatista, el Vaticà s'afanyarà a crear, per decret, la Conferència Episcopal Catalana. Però anar a remolc dels esdeveniments no té cap mèrit. El que té mèrit és reconèixer l'existència d'un dret, encara que les urnes no l'hagin legitimat. Per exemple, té mèrit denunciar una opció esclavista com a immoral en un estat de constitució esclavista. I, qui diu immoral, diu contrària als drets humans. L'Església ho pot fer, i ho ha fet algunes vegades en nom de l'Evangeli. No crec que gaïre ningú s'escandalitzi si l'Església denuncia el racisme en un estat de constitució racista (tret dels qui han votat aquesta constitució racista).

Per què, doncs, algu s'hauria d'escandalitzar si l'Església digués que Catalunya necessita una Conferència Episcopal pròpia? Si ho ha fet a Escòcia, per què no ho pot fer a Catalunya?

El que deu passar és que els bisbes anglesos deuen ser més tolerants i hàcids que no pas els bisbes espanyols. Això

és el que segurament deu passar. I potser aquí hi ha la mare dels ous (i perdonen aquesta expressió tan crua, però tan catalana i expressiva).

No puc creure que els bisbes de la Tarraconense no vegin clara aquesta opció. Estic convençut que ells ho veuen molt clar. El que deu passar és que es troben pressionalts. I els comprenc, tot i que no justifico la seva por. Comprenc que no puguin dir segons què. Però jo sí que ho puc dir, i no passa res si ho dic. Perquè aquest punt no és cap dogma de fe; és legítimament opinable.

A més, crec que hom ha d'emprar els elements paral·lels i extrajeràrquics de creació d'opinió pública i de pressió, quan no hi ha cap més camí, en coses perfectament i legítimament opinables.

Segurament que d'altres, en aquest afer, empraran altres arguments i altres consideracions: de caire ètic, o sociològic, o polític, o pastoral, o espiritual, o ètic, o... Jo faig servir aquests perquè em semblen de manual de primeres lletres.

Si algun dia arriba la independència eclesíastica a Catalunya, els nostres bisbes no s'hauran entretingut amb l'allau de documents que els arriben de Madrid i podran dedicar-se més a pensar en una pastoral adequada per al nostre poble.

Quim Pla

FA ANYS QUE EN PARLEM

Ja fa una colla d'anys que anem parlant de la necessitat d'una autèntica Conferència Episcopal Catalana. Cal destacar la insistència amb què ho ha fet la Lliga (Espiri-

tual de la Mare de Déu de Montserrat. Des de la nostra revista ens n'hem ocupat en articles o als mateixos editorials, en podríem fer l'elenc. Ara, amb motiu de la ponència del bisbe de Solsona a Prada, la cosa s'ha fet molt més pública. És lògic, doncs, que els qui ja n'havíem parlat sense aconseguir un ressò tan ample ara hi vulguem insistir.

Un servidor juntament amb altres companys del consell de Redacció de «Quaderns de Pastoral» vam anar a Prada a escoltar el bisbe Deig perquè sabíem el tema. Però no ens pensàvem que les seves paraules, tan mesurades, i que ara ens plau de publicar, haguessin desvetllat tant d'interessos als mitjans de comunicació social. Sigui dit de pas, em va fer somriure que el nostre company Salvador Bardulet, responsable del seminari «L'aportació dels cristians al projecte nacional» de la Universitat Catalana d'Estiu, el conlloquessin amb l'abat de Montserrat, Sebastià Bardulet...

Si hem de maldar perquè la Conferència Episcopal Catalana no hagi de dependre de la Conferència espanyola. La raó que s'esquimeix en contra és la no oportunitat de la divisió. Es coincideix, així, amb aquells polítics que, tot i creure que cal anar cap a la independència, no la proposen explícitament. Però amb l'agreujant afegit que la nostra situació eclesiàstica no té tanta autonomia com la política. Els nostres secretariats, comissions, etc., interdiocesanys es troben molt supeditats als corresponents de la Conferència Episcopal Espanyola. I no parlem de les vegades que els nostres bisbes han d'anar a Madrid. Seria bo de saber els dies que esmercen en reunions fora de casa. Els que hem anat a trobades espanyoles, sense desmerèixer el que hi hem trobat de positiu, hem comprovat, una vegada i una altra, com desconeixen la nostra realitat i com no fan tampoc tot l'esforç per a comprendre-la. La tendència dogmatista que tenim els eclesiàstics fa, fins i tot, que siguin menys dialogants que els polítics.

«No oportunitat? És ben clar, doncs —en aquesta perspectiva— que haurem d'esperar que els nostres polítics hagin aconseguit la independència del País. Veieu: diem que no volem fer política, però anem a remolc de la política. I és que no podem dir que no fem o no hem de fer política: qualsevol acte que fem sempre serà polític, tant per les nostres intencions com per les que els altres interpretin. Perquè no hi ha res que sigui neutral. Facis el que facis, sempre prens partit. Sort que dir «no oportunitat» no és negar el dret a la independència i, per tant, la conveniència, al seu temps, d'arribar-hi.

Tenir la nostra Conferència pròpia equivaldria a poder dedicar més temps i més diners a les nostres esglésies. Seria, doncs, en profit d'una pastoral que tingué més en compte les nostres necessitats i els nostres problemes. I també repercutiria positivament en els veïns d'Espanya, perquè el nostre treball aprofundit i més realista el podríem explicar i intercanviar en bé de tots. Perquè és clar: ser independents no equival de cap de les maneres a viure d'esquena als altres. No seria, doncs, separar-nos d'ells, sinó posar en comú en el temps oportú allò que fem.

Conferència Catalana «cent per cent», va dir-nos l'arquebisbe de Tarragona en l'acte d'inauguració de curs del Centre d'Estudis Pastoral (octubre 1991). Jo vaig interpretar «independent», perquè equival a posar en obra tots els mitjans perquè els bisbes, els preveres, els religiosos, els laics, amb tots els organismes que configuren l'Església a la nostra terra, tinguin tots els mitjans necessaris perquè l'obra de l'Evangeli arribi a tot el nostre poble.

Organitzem ben aviat un concili provincial. Els nou-cents anys de la restauració de l'arquebisbat de Tarragona, tenint en compte la història dels concilis passats (que també presentem, en el magnífic treball de mossèn Raventós) és una bona ocasió per a fer camí en la restauració ara nova que proposem. Ja heu vist quina és la «Narbona» que hem de deixar. Deurà costar encara, pel que veiem.

Allò que en el passat el bisbe Atò, de Vic, demanà al Papa Joan XIII, i que aconseguí –però li costà la vida–, ara podrà arribar pacíficament, i no al cap de cent anys, com aleshores.

El document dels nostres bisbes. «Arrels cristianes de Catalunya», quan concreta sobre la nostra nacionalitat catalana, ens ajuda també a argumentar a favor de la nostra Conferència episcopal. Que ells mateixos en treguin les conclusions pràctiques, tal com va fer, a Prada, el bisbe de Solsona. Que no passi allò de «diuen i no fan». I encara ens pot ajudar allò que els nostres juristes han dit a favor del Dret Civil Català. Sí, sí: tenim dret a una Conferència Episcopal Catalana independent.

Lluís Bonet i Armengol

POBLE, ESSLÉSIA I JERARQUIA

Joaquim Arenas i Sampera

Barcelona, 1992

POBLE, ESSLÉSIA I JERARQUIA

POBLE, ESCLESIA I JERARQUIA

Una de les definicions més frapante que hom ha donat a l'Evangeli la constitueixen aquestes poques paraules **el codi més gran de la llibertat.**

L'Evangeli, doncs, com a codi fundacional del cristianisme regeix per a tots els cristians. I per tant de manera ineluctable també per als bisbes de les esglésies locals. La manifestació de la seva opinió, sospesada ben segur, s'inclou en l'esperit de la definició citada. Igualment que atorga als seguidors de la mateixa fe l'exercici lliure de la paraula en discrepància o oposició a allò que no es creu prou ajustat en les proposicions que hagin pogut fer.

Voldríem que aquestes ratlles s'entenguessin en el marc de llibertat que propicia el Text fundacional del cristianisme.

Els bisbes que presideixen les esglésies diocesanes de Catalunya s'han reunit a Montserrat, aplegats en una assemblea que ve a ser el succedani de la institució eclesial amb poder decisor i reconeguda jurídicament, la impròpiament anomenada Conferència Episcopal Taragonina. Des d'aquest àmbit, han fet saber que les coses ja estan bé pel que fa als òrgans de govern de l'església catalana i que una Conferència Episcopal pròpia, amb totes les prerrogatives, esdevé inviable i àdhuc no convenient.

La cosa té, però, la seva història. El fet que a la Universitat Catalana d'Estiu i al llarg del Seminari L'aportació dels cristians al projecte nacional el bisbe de Solsona exposés la necessitat de crear aquest òrgan de govern eclesial i independent, aixecà reaccions de tota mena. Les pronunciacions per l'episcopat nostrat també foren variades, canviants i en algun cas volubles. També s'hi constataren mitres silencioses en tot l'enrenou.

Els polítics, deixant clar que l'afer era una qüestió interna de l'Església, es pronunciarren quasi unànimament favorables a la proposta. D'entre les opinions bisbels, els mitjans d'informació en són testimoni; n'hi hagué de sorprenents: de fet ja funcionem com una Conferència episcopal, o no cal una Conferència Catalana perquè de fet ja existeix. Es feia referència a l'organisme succedani esmentat més amunt, que res no pot resoldre per ell mateix ni per a res compta en el marc legal de la jurisprudència eclesial.

Amb el dret canònic a la mà, la creació d'una Conferència Episcopal Catalana amb tots els drets i deures, institució pròpia de les nacions lliures, no sols és possible, sinó convenient i necessària, a la nostra manera de veure, si hom vol reeixir en la catolicitat, en la universalitat, i desistir-se de tota empremta provincialiana. És obvi que, ara i aquí no és cosa que es pugui improvisar, que cal temps i crear-ne les condicions directives. Aquestes darreres, d'aspecte estructural, serien realitat si els tres bisbes de les Illes Balears i Pitiuses fossin reconeguts com a un arquebisbat nou.

L'expedient necessari per a aquest reconeixement ha estat presentat a la Santa Seu fa més de set anys. La presa en consideració del seu contingut oferiria el marc necessari.

Amb tot, caldria assegurar que, en aquest afer, els bisbes espanyols no hi tinguessin una intervenció directa, car els seu vot negatiu seria més que probable. Si més no, en una circumstància semblant, el seu comportament anà en aquesta línia. Fou quan la Conferència Episcopal Espanyola s'hagué de pronunciar sobre la incorporació de les terres de la Franja de Ponent a les diòcesis aragoneses en detriment del bisbat de Lleida.

S'ha fet servir també el concepte d'inviabilitat. La conveniència de l'òrgan de govern eclesiàstic a què fem referència pot ser discutida i discutible. Depèn dels paràmetres avaluadors que hom adopti.

No és agosarat voler endevinar, també en els nostres bisbes, la captivació que ofereix a molts ciutadans el fet de tenir assumptes a resoldre a la ciutat que hom vol convertir, i de fet ja ha convertit, en la capital de l'Estat a l'estil de la grandeur francesa, on tot hi és i res no hi ha de mancar. La satisfacció que ofereix l'ús del pont aeri esdevé una mena de síndrome que els sociòlegs estudiarien algun dia.

Si a això, hi afegim la reiterada advertència que han d'escoltar els prelats catalans, que la causa de la desevangelització de la societat catalana va vinculada a la seva posició nacionalista, trobarem una causa més possible de l'actitud adoptada.

Sortosament, el missatge evangèlic ha estat tramès al llarg de la història gràcies a l'acció de l'Església. No encertadament sempre, però ha estat tramès.

Ens trobem ara davant d'un fet que, si no se supera, aprofundirà més la distància entre l'estat actual de les coses i l'estat ideal que heurien de tenir.

La dependència dels prelates catalans d'una Conferència estatal aliena als interessos populars i nacionals que configuren la comunitat dels cristians d'aquí es pot continuar justificant en la base teòrica de no *esverar el galliner*, aquesta continuïtat de pau suposada pot introduir amb més força l'element pertorbador en un sistema que necessita cada dia més l'aproximació de la jerarquia amb el poble en funció del servei que s'ha d'oferir. I parlant de la plenitud de servei que cal donar, ja ha expressat un bisbe francès: *una església que no serveix, no serveix per a res*. Ja en la recta final de l'exposició voldríem dir alguna cosa sobre la conveniència de la Conferència Episcopal Catalana. Evitarem la teoria i dels fets concrets esperem que hom en faci l'abstracció convenient.

Els nostres sacerdots i seglars són convocats a Madrid per a planificar i aprofundir en qüestions de pastoral, catequesi, assistència, etc., a nivell nacional. Catalunya hi és compromesa a ser-hi i a pagar-se, lògicament, les despeses.

La concepció dels afers, les aplicacions que es planifiquen, el pensament que les ha d'orientar no pot pas ser concordant, necessàriament, amb aquell que, és convenient d'aplicar aquí, ni per la llengua ni pel contingut.

El Sant Pare rep els bisbes catalans en la visita *ad limina*. Pel fet de formar part de la Conferència Espanyola, altres prelates de diòcesis de l'estat els acompanyen. L'acte té un caràcter natament espanyol; es produeix en castellà i és, per als bisbes catalans, una circumstància aliena a la realitat pastoral.

Els comunicats oficials del President de la Conferència Episcopal Espanyola constitueixen la veu oficial, també, dels nostres bisbes, amb el desajustament de criteris propis d'una situació anòmala. Ni la manera ni el missatge solen ser els més adients als d'una església dinàmica i actualitzada com la catalana. Cada bisbe, és ben veritat, presideix l'església universal en ser pastor de la seva diòcesi, per tant a l'hora d'actuar pot matisar les coses. Això no treu, però, que la veu oficial i el poder jurídic restin ben allunyats de l'epicentre de l'acció evangelitzadora.

El Dr. Torres i Bages escrivia a la Tradició catalana, publicada ara fa just cent anys: *Ja des del principi, les grans, les veritables unitats socials són per a l'Església les que formen la unitat del llenguatge*.

La celebració d'un Concili de l'Església catalana anunciat per a aquí cinc anys, és una notícia clarificadora i un propòsit esperançador, tot i la temporització allargassada que se li assigna.

Hem de dissentir obligadament del criteri que una autonomia plena, amb independència de gestió i decisió no fos bona per a la comunitat eclesial de Catalunya, una comunitat que al llarg dels anys ha fet professió de fe pública cantant el Credo, musicat per Mn. Romeu i en el qual hi ha constatat com a signe diferenciat la paraula romana que no consta en el text llatí: Crec en... la Santa Mare Església, apostòlica i romana, enfront d'una voluntat d'absorció per part del centre i sovint no propiciada per estaments de l'església.

L'adopció de la pronúncia llatina, per part dels clergues dels Països Catalans, va ser una mesura per a remarcar el fet diferencial amb unes arrels que s'identifiquen amb la formació del poble.

Si bé les arrels cristianes d'aquest arbre que són les lletres de parla catalana esdevenen una esperança, és desitjable que en la seva capçada hi corri la mateixa saba. L'arbre, aleshores, donarà el fruit saborós.

JOAQUIM ARENAS I SAMPERA

Pedagog i escriptor

PRADA - 1991

RETAILLS DE PREMSA

RELIGIÓ

DIARI DE BARCELONA
23 AGOST 1991

El bisbe de Solsona proposa la creació d'una conferència episcopal

Deig diu que el cardenal Suquía "no mana a Catalunya"

CARLES BARBA
Prada de Conflent

El bisbe de Solsona, Antoni Deig, va manifestar ahir la seva voluntat de promoure entre el clero català "la idea de crear una conferència episcopal catalana". Deig va afegir que aquesta nova conferència hauria de ser totalment diferent a la Conferència Episcopal Espanyola, "tal com correspon a una nació amb identitat i personalitat pròpies", va puntualitzar.

El bisbe va fer aquestes declaracions en una conferència sobre la reestructuració dels bisbats als Països Catalans celebrada ahir a Prada de Conflent. Deig va parlar de l'estructura de l'Església catòlica d'avui dia a Catalunya i de les futures remodelacions que hi vol impulsar.

El obispo también manifestó su voluntad de ver desarrolladas las relaciones entre los obispados del Principado de Catalunya, los tres obispados de las islas Baleares, los tres del País Valenciano y el de Perpiñán. Deig señaló que las relaciones más difíciles eran con las Baleares.

El obispo de Solsona pide la conferencia episcopal catalana

PRADA □ EUROPA PRESS

Antoni Deig, obispo de Solsona, declaró ayer que está decidido a promover en el seno del clero catalán la idea de crear una conferencia episcopal catalana, diferenciada de la española.

Monseñor Deig afirmó que "hoy es necesaria una Iglesia catalana con personalidad propia". El obispo de Solsona dijo que no se trataría de una ruptura "ya que la Iglesia es universal y nosotros queremos continuar siéndolo". Sin embargo, señaló que no entendía "porque se han de decidir en Madrid cosas que podemos decidir desde aquí".

EL OBSERVADOR
23 AGOST 1991

AVUI
29 AGOST 1991

Està d'acord amb Deig

Pel bisbe de Girona,
una conferència
episcopal pròpia
reforçaria la
identitat nacional

Redacció
BARCELONA — La idea de crear la Conferència Episcopal Catalana diferenciada de l'Espanyola contribuiria al reconeixement de la nacionalitat de Catalunya, segons va dir ahir el bisbe de Girona, Jaume Camprodon.

8 Aquest ha estat el primer posicionament d'un bisbe català sobre les declaracions que va fer el bisbe de Solsona, Antoni Deig, a la Universitat Catalana d'Estiu en el sentit que cal crear una Conferència Episcopal Catalana "per decidir des d'aquí i no des de Madrid les qüestions que hem de tractar".

Camprodon va dir a Catalunya Ràdio que està d'acord a convertir Catalunya en una comunitat eclesial amb personalitat jurídica pròpia, tot i que, segons va reconèixer, "aquest plantejament és complex i ara per ara és difícil d'executar".

Segons el bisbe de Girona, "si els bisbes catalans vam afirmar que Catalunya és una nació i el dret diu que les conferències episcopals es constitueixen segons les nacions, la idea de crear una Conferència Episcopal Catalana és el camí més lògic".

Tot i això, Camprodon va reconèixer que aquest pas és difícil perquè "la Constitució no parla mai de nacions dintre d'Espanya" i va afegir que "ara no és un bon moment per trencar amb la Conferència Episcopal Espanyola, però aquest pas pot ser adequat en un futur no gaire llunyà".

Regió 7

Divendres
23 d'agost de 1991
A. XIV
N. 205

Deig demana la conferència episcopal catalana

PRADA
EFE

El bisbe de Solsona, Antoni Deig, va defensar ahir durant la seva intervenció en un seminari de la Universitat Catalana d'Estiu, que s'està celebrant a la localitat de Prada de Conflent, la necessitat d'una conferència episcopal catalana.

Deig va dir que aquesta conferència episcopal pròpia «correspon a qualsevol nació amb identitat i personalitat pròpies».

El bisbe va indicar que «es tracta d'aconseguir l'autodeterminació jurídica respecte de la conferència episcopal espanyola a nivell de Catalunya».

Ens hem de desmarcar més de Madrid, va continuar explicant el bisbe, però sense que això vulgui significar cap ruptura respecte de la conferència episcopal espanyola».

El prelat solsoní vol més independència de l'Església catalana respecte de l'espanyola

EL PERIÓDICO
23 AGOST 1991

■ RELIGIÓN

El obispo de Solsona pide autonomía

Antoni Deig reclama la segregación de la Iglesia catalana

EL PAIS - 23 AGOST 1991

El prelado postula una Conferencia Episcopal Catalana

El obispo Deig pide la autodeterminación para la Iglesia de Cataluña

El obispo de Solsona pide una conferencia episcopal catalana independiente de Madrid

RELIGIÓN

■ El obispo de Solsona presentará un proyecto para reestructurar las diócesis catalanas según los actuales límites comarcales

EMILIO MANZANO
RAMON BALMES

PRADA / BARCELONA. - El obispo de Solsona, Antoni Deig, afirmó ayer en la Universitat Catalana d'Estiu que presentará a los obispos catalanes un documento en el que propone crear una conferencia episcopal catalana "tal como le corresponde a una nación con identidad y personalidad propias". Antoni Deig hizo estas declaraciones en Prada de Conflent (Francia), donde participa en el seminario sobre la "Aportació Cristiana al Projecte Nacional", coordinado por el abad de Montserrat, Sebastià Bardolet.

El obispo de Solsona indicó que la configuración de una conferencia episcopal catalana debía pasar por una remodelación de la actual distribución de obispados y por la creación, en última instancia, de una conferencia episcopal catalana que se desmarcara, "sin rupturas", de la conferencia episcopal española.

El obispo de Solsona indicó que, en octubre, en la próxima reunión de los obispos catalanes presentará su propuesta sobre la remodelación de las diócesis catalanas. "Este documento adelantó el obispo Antoni Deig parte del hecho de la realidad nacional de Cataluña, en el que la Iglesia debe contribuir desde sus instituciones de gobierno." El obispo de Solsona señaló que las relaciones con el resto de obispados de los Países Catalanes son: "muy buenas" con los tres de las islas Baleares, "difíciles" con los tres de Valencia y "casi inexistentes" con el de Perpinyà. El arzobispo

LA VANGUARDIA
23 AGOST 1991

Dos cuestiones complejas y poco maduras

ANÁLISIS

Las universidades de verano constituyen una buena tribuna para recordar cuestiones pendientes y formular propuestas, como las dos que ha planteado el obispo Antoni Deig en Prada.

La primera es la posible creación de una conferencia episcopal catalana. Sea cual fuere la decisión que se tome en el futuro, la actitud de la Santa Sede es no multiplicar las conferencias episcopales dentro de un mismo Estado. Además, el ámbito de la provincia eclesiástica tarraconense se ha demostrado bastante operativo para tomar las decisiones e impulsar las tareas pastorales. Se puede dar vida, además, a los concilios provinciales tarraconenses.

La segunda cuestión es la remodelación de los límites de las ocho diócesis de Cataluña. Se trata de una cuestión compleja, por razones históricas y porque cada diócesis no es una mera división territorial administrativa de la Iglesia católica, sino una realidad mucho más rica y compleja. Escindir un organismo vivo, y hacerlo sin herir, no es tarea fácil. En Cataluña se recordará que el paso de una parte del Penedès a Tarragona, hace años, fue muy conflictivo. Y en Madrid, donde se han creado este año dos nuevas diócesis, se ha dado un plazo de tres años a los sacerdotes para que decidan si desean pertenecer a la diócesis en la que ahora están radicados o desean cambiar a otra. La "franja de Ponent" —territorios de lengua catalana en la provincia de Huesca pero de la diócesis de Lleida— acaba de complicar la cuestión, cuya solución exigiría estudios sociológicos de la población y una consulta sobre este particular con las diócesis afectadas.

JORDI PIQUER

LA VANGUARDIA - 25 AGOST 1991

Bisbe Deig

PILAR RAHOLA

Són ben curioses les filigranes retòriques que ha utilitzat Jordi Piquer en un article a *La Vanguardia* per tal d'intentar relativitzar —sinó contradir— les importants declaracions que va fer Antoni Deig, bisbe de Solsona, a la Universitat Catalana d'Estiu. Deuen ser les mateixes filigranes retòriques que utilitza per justificar que més d'un 50 per cent del full diocesà es faci en castellà. Per ignorància reconeguda de la terminologia del gremi, no sé si l'especialista en qüestions religioses vol renyar el bisbe o només li vol perdonar la vida. Amb tot, caldria assegurar —i així ho entenc— que no parla en nom de l'alta responsabilitat que té al bisbat de Barcelona, i que no parla de cap manera en nom d'aquest bisbat. Les seves reticències, doncs, en contra de la creació d'una Conferència Episcopal Catalana són de titol —i d'inspiració— estrictament personal. Si més no, aquest convenciment tranquil·litza una mica la perplexitat que produeix el seu article.

¿En contra de què està exactament Jordi Piquer? Costa molt de creure que estigui en contra d'una cosa tan necessària, tan racional i tan òbvia com la que demana el bisbe Deig. ¿En contra de la creació d'una Conferència Episcopal Catalana independent de la de Madrid? Si aquest és el fet, voldria dir que l'especialista en qüestions religioses prefereix sotmetre les diócesis catalanes a les decisions de fora i no a les de dintre. ¿O està en contra del reforçament de les relacions entre els bisbats dels Països Catalans? Si ho estigués, estaria negant la realitat cultural catalana i estaria posant perillous obstacles a la consolidació d'aquesta realitat. ¿O allò que preocupa Jordi Piquer és la demanda de Deig que la remodelació de l'Església tingués en compte la realitat comarcal i no la provincial? Aquest supòsit fa massa angúnia per contemplar-lo. ¿O l'amoïna que la sensibilitat que demostra el Papa respecte als problemes nacionals a l'Est la reclami Deig també per al nostre problema nacional? Si així és, la resposta la manllevo al mateix bisbe de Solsona: "Les paraules del sant pare a favor de les minories ens les hem d'aplicar perquè el dret és internacional."

Però potser tot és una confusió deguda a la subtileza de la retòrica eclesiàstica, que òbviament no conec prou i que Jordi Piquer domina. És tan lògic i raonable el que demana Deig que Jordi Piquer deu estar-hi d'acord. Només falta que se li noti.

AVUI - 25 AGOST 1991

ABC 25 AGOST 1991

Arrecian las críticas contra el obispo de Solsona

En medios sociales, políticos y religiosos arrecian las críticas contra el obispo de Solsona, monseñor Antonio Deig, que, como hemos informado, hizo unas declaraciones en las que pedía la creación de una Conferencia Episcopal catalana, es decir, la independencia de la Iglesia de Cataluña respecto a la Iglesia española. El prelado, que para justificar su opinión alegó que de esa forma la Iglesia podría estar en mayor sintonía con el pueblo sin someterse a las directrices de Madrid, debió olvidar que las diócesis catalanas ya tienen una estructura jurídica con total independencia del resto de España para promulgar normas dirigidas a la atención espiritual de sus feligreses

«El bisbe Deig ha expressat el desig de molts capellans», ha dit mossèn Josep Junyent referint-se a la demanda d'una conferència episcopal catalana feta pel bisbe de Solsona, Antoni Deig.

Tots els capellans consultats per aquest diari es mostren d'acord amb la necessitat expressada per Antoni Deig de «desmarcar-se sense ruptures» de la conferència episcopal espanyola, presidida per monsenyor Suquis.

«M'ha agradat molt que el bisbe hagi dit això públicament. Que jo sàpiga cap capellà no ho havia dit en públic», ha afegit el capellà i intel·lectual vigatà resident a Manresa, Josep Junyent.

El poeta i capellà Climent Forner també es mostra «conforme i content» amb les declaracions que el bisbe de Solsona va fer en una sessió de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada.

«Jo ja sabia que el bisbe pensava així —ha dit Forner— i trobo interessant que ho hagi expressat en públic, perquè crec que els bisbes no s'han de sentir cohibits».

Josep Maria Gasol, cronista i capellà de Manresa, està «completament d'acord» amb les paraules de Deig. «Per altra banda —continua Gasol— aquestes declaracions corresponen a un sentiment que ja han expressat tots els bisbes catalans en d'altres ocasions».

Opinen el mateix tots els bisbes catalans?

«Dubto que hi hagi unanimitat entre els bisbes catalans sobre la conferència episcopal catalana», diu Junyent. «Si fos així, tinc la impressió que ja haurien actuat per aconseguir-la».

«Jo crec que sí que tenen una opinió comuna», diu mossèn Forner. «Segurament els bisbes troben dificultats pràctiques per aconseguir la conferència catalana, però crec que entre ells hi ha un consens».

Mossèn Gasol considera que «tots els bisbes del país estan d'acord amb aquesta petició i, de fet, tots han manifestat aquesta necessitat en alguna ocasió».

Dissabte, 24 d'agost de 1991

RELIGIÓ

Els capellans de les nostres diòcesis es mostren contents i esperançats pels mots del bisbe Deig sobre la voluntat d'assolir la conferència episcopal catalana

Regl67 ▼ SOCIETAT

«A l'altre costat de l'Ebre mai no ens entendran»

«Jo sóc optimista respecte a l'assoliment de la conferència episcopal catalana», explica mossèn Josep Maria Gasol.

«Hem de considerar —continua— que a l'altre costat de l'Ebre mai no ens entendran en cap àmbit (en cap, no només en l'àmbit religiós). Per altra part, crec que en l'actual nunci podem tenir un bon

valedor per a aquesta causa perquè el nunci ha vist i coneix la realitat nostra».

Josep Junyent, per la seva part, considera que «no serà fàcil d'aconseguir la conferència episcopal catalana. Hi haurà problemes considerables com el de la reestructuració del finançament, que ara fa l'Estat a través de la conferència

episcopal espanyola». Junyent afirma que la conjuntura en què ha sortit la proposta de Deig és bona perquè es viu una eclosió dels nacionalismes europeus.

«El papa no es pot contradir en aquest sentit, explica mossèn Forner, ell s'ha mostrat a favor dels nacionalismes europeus emergents, i per tant ha de ser conseqüent amb

la nostra petició. Però, és clar, la realitat és complexa i no sabem quina pot ser la resposta del Vaticà».

Josep Maria Gasol observa que «ho tindríem fosc si les conferències episcopals només corresponen a les nacions amb estat. S'ha de veure si hi ha precedents de conferències no estatals».

EN BAJA

ABC - 8 SETEMBRE 1991

Monseñor Deig

El obispo de Solsona, junto al de Tarragona y al de Vic, ha autorizado una hoja en la que se vieran torpes conceptos sobre las opciones patrióticas y nacionales de los catalanes. Los tres obispos han causado, al meterse en política, en contra de las definiciones del Vaticano II, general estupor, rebajando su trascendental misión a la de panfletistas.

JOSEP M.
GRANÉREGIÓ 7
15 FEBRER
1992

Ni parlar-ne!

Els bisbes catalans (precisem: els bisbes de les diòcesis de Tarragona, Vic, Solsona, Urgell, Lleida, Tortosa, Girona i Barcelona) han dit en un comunicat col·lectiu que, de Conferència Episcopal Catalana, ni parlar-ne (aquí ja no són precis: segur que dirien que no ho han dit així). És a dir, que podem estar tots tranquils: els bisbes d'aquí no fan política. Perquè, és clar, voler constituir una conferència independent és polititzar una qüestió estrictament religiosa. En canvi, mantenir la situació actual no té res a veure amb la política. Per més obligar-vos, ens fem gols a la nostra porteria!

Si ho he entès bé, una de les raons que addueixen per bandejar la qüestió és que altra feina tenim que entretenir-nos a remoure l'estructura. Si no fos perquè els bisbes són bona gent, diria que fan demagògia. Perquè precisament l'estructura actual és la culpable d'una bona part dels mals de l'Església, aquí i arreu.

Deixant ara l'estructura general i cenyint-nos al fet de pertànyer a la CE espanyola, posem uns petits exemples del que suposa. A més d'informar-nos de tot el que aquí fem de conjunt, fóra bo que els bisbes ens expliquessin la quantitat de papers que arriben diàriament a les diverses delegacions de cada bisbat, procedents de Madrid, i que ens diguessin la quantitat de personal alliberat que hi ha al darrere de tot aquest paperam.

Mentre aquí hem de fer les coses amb una sabata i una espadanya (i molt sovint descalços i tot), a Madrid n'hi ha que tenen temps i calés per entretenir-se contínua-

ment. Aquí no ens podem permetre el luxe d'alliberar algú per a una tasca concreta, per més important que sigui. Però, pel que es veu, podem contribuir a pagar el que calgui perquè, des de Madrid, ens alimentin espiritualment. I, si els convé, encara els podem deixar algú... Els mateixos bisbes, com si no tinguessin prou feina a casa, sovint han de fer excursions a la *capital del reino* perquè han de participar en comissions diverses. Un altre petit exemple del que suposa la *unidad*: no sé si el nunci hauria vingut a casa nostra, com ha fet, a demanar peles per a l'estand que el Vaticà construeix a l'Expo de Sevilla, en el cas que aquí anéssim desemparats de la *madre patria*... Potser no ens n'hauríem escapat, però, com a mínim, segurament que li hauria fet més vergonya de venir a pidolar. En fi, diu que potser convocaran un concili, o un congrés, o una trobada... Potser podríem fer una gran costellada. Al cap i a la fi, és una activitat que qualsevol col·lectiu, per pobret que sigui, sap organitzar amb èxit. I aquí, ja ho sabem, de pobrets, en som molt, sobretot si ens volem desenganxar d'*Espanya*. Bromes a part —molt necessàries entre gent que sempre es pren massa seriosament—, torno al començament: l'estructura necessita un canvi radical. Entre altres raons perquè, tal com està muntada, no permet que als llocs on es prenen decisions que afecten el conjunt puguin accedir-hi persones agosarades, amb iniciativa, amb empena, sense pors. Sempre s'ha d'esperar l'excepció... Que potser ja ha de ser així? Ni parlar-ne!

Vidal-Quadras, teòleg

SALVADOR CARDÚS

AVUI

Just quan semblava que el PP començava a aixecar l'ala a l'Estat espanyol, a Catalunya ha estat espicossat pel bec esmolat del diputat Alejo Vidal-Quadras.

Vidal-Quadras, sempre atent que no es cometi cap atemptat a la sagrada unitat de la pàtria, ha declarat que havia rellegit —a una velocitat extraordinària— tots els Evangelis, a la recerca d'algun comentari sobre la necessitat que es creï una conferència episcopal catalana emancipada de la que té seu a Madrid. I ha certificat que no en diuen res de res. Efectivament. I tampoc no diuen res del contrari —és a dir, de la sagrada unitat d'Espanya—, ni parlen de conferències episcopals, ni del nacionalisme. Tot plegat, una veritable decepció.

Però no perdrem el temps amb les pitarrades del diputat-teòleg Vidal-Quadras si no fos perquè són paradigmàtiques d'una determinada demagògia espanyolista que no cessa. Perquè, ¿com pot aquest diputat —que s'ha convertit en la versió local del *conservadurisme radical neoespanyolista*— acusar el bisbe Deig de posar-se al servei del nacionalisme, tot plegat per acabar defensant la unitat d'una conferència episcopal espanyola amb criteris estrictament xops de nacionalisme espanyol?

Vista la tirada cap a la Tradició i el Magisteri eclesiàstic del diputat, potser se li podria recomanar una nova lectura, ara més pausada, dels Evangelis. Per descobrir-hi, per exemple, la necessitat de treure's la biga del propi ull abans de voler treure la palla de l'ull del germà, per tal que s'adonés que amb la mateixa mesura que ell fa servir pot ser mesurat. (Vegi, senyor diputat, Mt. 7, 1-5 i Lc. 6, 37-42, just abans d'aquell altre consell de no llençar perles als porcs.)

No fa pas molts anys que els teòrics d'una suposada ciència política anunciaven la fi dels nacionalismes. Però ara —i sense que aquests profetes equivocats hagin perdut la feina, també és cert—, les temptacions de seguir desqualificant el nacionalisme per sistema són les que haurien d'arribar a la seva fi.

El diputat Vidal-Quadras, amb una actitud ahistoricista a prova de bomba, és dels que s'entossudeix a no saber llegir els *signes dels temps* —un altre consell evangèlic, per cert. I demostra una preferència pel prejudici polític poc escaient per al pensament racional de què vol presumir.

COMUNIDAD VALENCIANA

Miguel Roca cree que la referencia al neopaganismo «se ha interpretado en clave política»

«La conferencia episcopal catalana es posible jurídicamente, pero no es el mejor momento»

D'ON VENIM, CAP A ON ANEM

Tot vianant, si és que vol arribar en algun lloc, s'ha de fer, ni que sigui de manera inconscient, aquesta pregunta: D'on vinc, cap a on vaig? Els pobles, igualment, si aspiren a ser alguna cosa i no es resignen a fer la viu-viu o a desaparèixer del mapa.

És evident que el nostre poble, el català, es troba actualment en una situació ambigua i desencisada, políticament parlant, que, si es perllongava gaire temps, podria portar-lo al desastre, talment un adolescent perpetu que no vol o no pot realitzar-se en plenitud.

D'on venim, bé ho sabem prou, per sort o per desgràcia. On som, entre impotents, perplexos i dividits, també. Però cap a on anem, si és que volem assolir alguna fita? Aquest interrogant l'hem de resoldre nosaltres mateixos: és un dret que ningú no ens pot arrabassar, almenys en teoria. Com ningú no ens pot obligar a acceptar com a definitives les lleis vigents. Tot és revisable. Tot és reformable. La llibertat dels pobles és sagrada, com ho és la dels individus: mentre hi hagi un sol home i un sol poble sense llibertat, al món no hi haurà pau. Som nosaltres, per tant, i ningú més que nosaltres, qui ha de decidir, tard o d'hora, i per vies pacífiques i democràtiques, qui i què volem ser i amb qui volem o necessitem unir-nos i solidaritzar-nos. Els nacionalismes no són pas morts ni passats de moda, sinó que reviscolen justament a l'hora en què s'eixamplen, i s'han d'eixamplar, els horitzons europeus i mundials. Cap nació no té dret a dominar-ne una altra, per més que totes s'han d'agermanar. Erich Fromm adverteix: «El principi del mal menor és el principi de la desesperació. La majoria de vegades no fa més que allargar les coses fins que s'imposa el mal major.» En conseqüència, cal arriscar-nos i fer amb convicció allò que és just i humà. La veritat és més realista que el pretès realisme de l'oportunisme.

Pel febrer d'enguany va fer setanta-cinc anys de la mort del Dr. Torras i Bages, el «Patriarca espiritual de Catalunya». Estem commemorant els 900 anys de la Tarraconense, la nostra diguem-ne Església catalana. L'any vinent s'escaurà el centenari de les Bases de Manresa, tan importants per a la formulació del pensament nacional català. Dimecres d'aquesta setmana celebrarem una vegada més la Diada Nacional de Catalunya... Totes les ocasions són bones per a reflexionar sobre el nostre present i el nostre futur com a poble i per a prendre, tant a nivell civí com polític, les decisions que calgui. La consciència històrica, si més no, és un caliu que no podem deixar apagar mai.

I com a cristians, si en som i ens en sentim, només cal desitjar que aportem a favor de la nostra pàtria, avui i demà, el mateix llevat que vàrem aportar-hi ahir i abans-d'ahir. Déu ho faci.

REDACCIÓ

Levante - ELN

COMUNIDAD VALENCIANA

Sábado, 7 de septiembre de 1991

El Arzobispado de Valencia considera inviable una Conferencia Episcopal catalana

«Las propuestas independentistas de tres obispos catalanes son inoportunas»

El Arzobispado de Valencia entiende que las opiniones vertidas por tres obispos catalanes en el editorial de una hoja parroquial en el que se alienta a la independencia al señalar que sólo los catalanes deben decidir su futuro. «son cuando menos hechas en el momento menos adecuado». En relación a la propuesta de una Conferencia Episcopal catalana, un portavoz del Arzobispado de Valencia manifestó que «una posibilidad así, en la que se incluya Valencia, no es viable».

IGLESIA VALENCIANA

e 199

Semanario diocesano de información. Delegación de M.C.S. del Arzobispado de Valencia

Nº 209 Año V

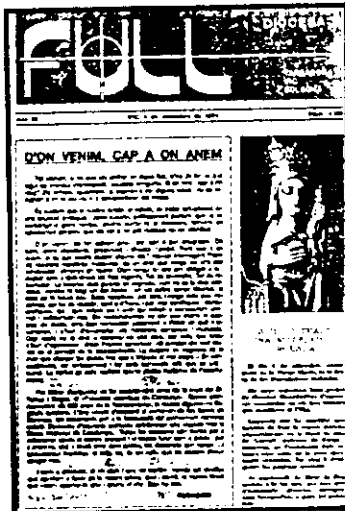
¿Conferencia Episcopal Catalana?

Una ponencia del obispo de Solsona, Mons. Antonio Deig, en la «Universitat Catalana d'estiu» de Prada (Francia) sobre la posibilidad de una organización del episcopado catalán de forma independiente de la Conferencia Episcopal Española, ha levantado recientemente la más viva polémica alimentada por una información con algunas inexactitudes en los medios de comunicación.

La polémica ha alcanzado máxima difusión al quedar enmarcada en las repercusiones que la independencia de los Países Bálticos ha tenido en España. Al primer paso del obispo Deig se sumó poco después el editorial del «Full Parroquial» conjunto para las diócesis de Tarragona, Vic y Solsona. El despacho de agencias hablaba de una carta pastoral escrita por los obispos respectivos y con el decreto de leerla en las homilias de todos los templos. La verdad es que ni era carta pastoral, ni fue escrita ni inspirada por los obispos, ni se mandó leerla en las iglesias. Más aún, los obispos, aún señalando que el editorial contiene elementos válidos para el presente de Cataluña, se desmarcaron de su contenido.

La posibilidad de una Conferencia Episcopal Catalana está en relación con el derecho de autodeterminación de los pueblos; derecho legítimo en determinadas circunstancias. La cuestión es que esas circunstancias no parecen darse en Cataluña, ni siquiera de la unanimidad moral del pueblo en la dirección de la independencia. Más bien parece que tal unanimidad moral está en el sentido de mantener los lazos que ahora hay con los demás pueblos de España.

No debe olvidarse, por otro lado, que la estructuración de la Iglesia no

sigue los modelos civiles. Cada diócesis goza de una total autonomía real y cada Provincia Eclesiástica tiene o puede tener competencias amplísimas. La Provincia Eclesiástica Tarraconense las tiene. Un paso más exigiría la reestructuración de sus límites, pues hay diócesis catalanas en territorio aragonés y valenciano.

Para Valencia la polémica ha tenido una cuestión adicional muy importante: la inclusión de Valencia en esa hipotética Conferencia Episcopal Catalana. La ponencia de Mons. Deig ya se titulaba significativamente «Reestructuració de l'Església als Països Catalans...».

La manía de incluir a los no catalanes entre los ciudadanos de Cataluña levanta entre nosotros la más viva repulsa, y con razón sobrada.

Sobre esta cuestión el Sr. Arzobispo declaró para «Iglesia en Valencia» que «una Conferencia Episcopal Catalana en la que se quisiera incluir a las diócesis valencianas es totalmente reprobable para nosotros. Yo no estaría dispuesto a trabajar en ese sentido».

J.V.

ABC - 8 SETEMBRE 1991

DE OBISPOS, VIANDAS
Y DEUDAS

Dado que gran parte de la pérdida del poder adquisitivo de mi familia proviene del excesivo capital invertido durante décadas en alimentar, alojar y complacer al Episcopado, me sobran derechos para alzar la voz o tirar de pluma cuando algún obispo dice o hace algo que despierta mi desacuerdo. Y lo mismo que he criticado las pastorales del obispo letón de San Sebastián, monseñor Setián, me veo en la obligación de manifestar que me ha parecido una inoportuna idiotez la hoja parroquial que han difundido los obispos lituanos de Vic, monseñor Guix; de Solsona, monseñor Deig, y de Tarragona, monseñor Torrella.

La milenaria sabiduría de la Iglesia no debe ser confundida con el desacierto textual de tres nacionalistas cursis. Porque estos tres obispos lituanos de Cataluña se meten donde nadie les ha llamado, mediante la redacción de un comunicado tan simple y visceral que no merece más respuesta que la del silencio, aunque uno, por aquello de las deudas anteriormente contraídas, se pueda permitir el lujo de la definición. La hoja parroquial lituana de Vic, Solsona y Tarragona es una estupidez.

Y el otoño que se anuncia. Y la mar que me espera, y el «Cannon» de Pachelbel que ya no suena tan triste. Paso de los obispos lituanos.

Alfonso USSÍA

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU
PRADA (CONFLENT)

Carrer del Carme, 47
08001 BARCELONA
Telèfons 318 5518 / 318 5550